

BOLŞEVİK PARTİ İNŞASI İÇİN – JÎ BO SAZBÛNA PARTİYA BOLŞEWÎK

BOLŞEVİK PARTİZAN

Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz! • Bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar birleşiniz!
Karkerên hemû welatan yekbin! • Karkerên hemû welatan û gelên bindest yekbin!

► Sayı / Hejmar : 115

► 15 Aralık / Kanûn 1997

► 150 000 TL.

2000' E İKİ KALA...

KÜZEY KÜRDİSTAN-TÜRKİYE'DE VE TÜM DÜNYADA

tek alternatif

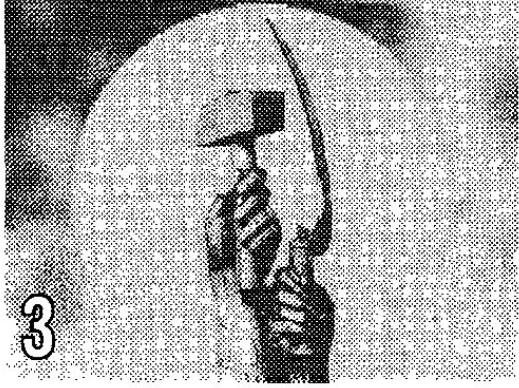
SOSYALİZM,

tek çare

DEVİRİM!

İçindekiler

3 2000'e iki kala...
Kuzey Kürdistan-Türkiye'de ve tüm dünyada
tek alternatif **SOSYALİZM**, tek çare **DEVİRİM!**

10 Genelkurmayın "basın turu" ve emirleri basın...

14 Ekim Devrimi'nin 80. yıldönümünde Moskova'da da
Bolşevizmin bayrakları dalgalandı...

18 6. KONGRE KARARLARINDAN...
Faşizm ve İbrahim Kaypakkaya!

21 Tartışma kültürü üzerine...

26 KOMÜNİST KADIN HAREKETİ İÇİN
Oportünist cephede yeni bir şey yok!

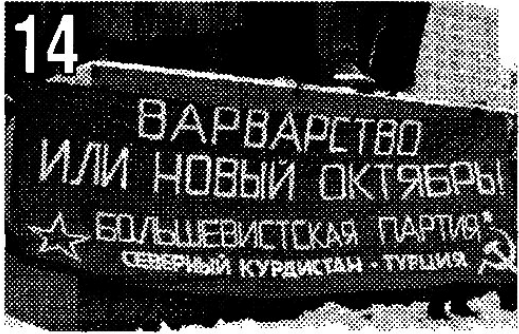
ENTERNASYONAL HAREKETTEN

29 80 yıl Ekim Devrimi: Her yerde gelecek
Bolşevizm'indir (Rosa Luxemburg)
R. Luxemburg'un Rus Devrimi konusunda tavrı...

37 Uluslararası gelişmeler ve marksist-leninist
güçlerin görevleri üzerine – III –

43 BİLDİLER • HABERLER • OKUYUCU MEKTUPLARI

47 Li Tirkîyê pîrsgirêka netewî...

2000'e iki kala...
Kuzey Kürdistan-
Türkiye'de
ve tüm dünyada

tek alternatif
SOSYALİZM,
tek çare
DEVİRİM!

2000 'li yıllara 2 yıl kaldı! 1998'e girişimizde baktığımızda gördüğümüz, öncelikle emperyalizmin, gericiğin her türünün, faşizmin egemenliği. Ülkelerimiz Kuzey Kürdistan-Türkiye'de bu egemenliğin ne biçimlere büründüğü çok açık görülüyor. 1997'in son aylarındaki gelişmeler, emperyalizmin propagandacılarının ve ülkelerimizde hakim sınıfların medyası ve propaganda araçlarının tüm gürültüsüne rağmen, varolan düzenin bir tek şeyce layık olduğunu yüzlerce kez kanıtıyor: Devrimle yıkılmaya!

İşte kabaca son ayların gelişmeleri:

**Emperyalist haydutların
hegemonya dalaşında
çelişmeler sertleşiyor...**

Uluslararası alanda en önemli gelişmeler, emperyalist cephenin kendi içindeki çelişmelerin sertleşmesi biçiminde yaşanıyor. Değişen güç dengeleri, emperyalist hegemonya dalaşını giderek sertleştiriyor. Emperyalist büyük güçlerden her biri sömürü pastasından daha büyük pay kapmak için çabalarını yoğunlaştırıyor.

ABD'nin tek başına hegemonya kurma çabaları, 1990'lı yılların başlarında olduğundan çok daha kapsamlı direnişle karşılaşılıyor. 1990'lı

yılların başındaki ortamda, bütün emperyalist güçleri Irak'a saldırıda kendi etrafında toplamayı beceren ABD'nin, son aylarda Saddam rejimini yine askeri olarak cezalandırma girişiminde, bu kez İngiltere dışında hiçbir emperyalist gücün doğrudan onayını alamaması, bu gelişmenin en açık işaretlerinden biri.

Ortadoğu'daki dalaşa, bu kez "arabulucu" rolünde devreye giren Rusya da, kendisinin sözsahibi olduğunu resmen tasdik ettirmiş oldu. Sosyalemperyalist Sovyetler Birliği'nin çöküşünden buyana, Ortadoğu siyasetinde ağırlığını fazla hissettirmeyen Rusya'nın da açıkça devreye girmesiyle, dalaş daha da boyutlandı. Rus emperyalistleri, 1997'de Çin ile yaptığı ikili anlaşmalarla da dünya siyasetinde yitirdiği ağırlığını yeniden kazanmak için hummalı bir çaba içinde olduğunu belgeledi.

Batı Avrupalı emperyalistlerin, en başta Almanya ve Fransa'nın, Asya'da Japon emperyalizminin ABD ile çelişme ve çatışmaları ortada. Artık, geçmişte en azından G7 toplantılarında, NATO toplantılarında vb. uluslararası forumlarda dışı karşı sergilenen birlik görünümü de parçalanıyor.

Siyasi planda emperyalizmin savunucularının "globalleşme", "yeni dünya düzeni", "sürekli barış çağı" vb. gibi şiarlarının, emperyalist hegemonya dalaşlarının ve bunun işçi sınıfı ve halklar açısından tüm felaketli sonuçlarının üzerini örtmeye yarayan propaganda şiarlarından başka bir şey olmadığını gösteriyor.

Dünya, emperyalist güçlerin bütün barış palavralarına ve kendi şartlarında dayatmaya çalıştıkları tüm "barış" girişimlerine rağmen, İkinci Dünya Savaşı'ndan buyana yaşanan en kanlı savaflara sahne olmaya devam ediyor. Ekonomik alanda da "istikrar", "kalıcı gelişme" vb. gibi palavralara, emperyalistlerin Uluslararası Para Fonu, Dünya Bankası gibi enternasyonal kurumları aracılığıyla geri ülkelere dayattıkları "programlar"a rağmen, krizler birbiri ardına patlıyor.

1997, emperyalizmin ekonomisinin hiç de propagandası yapıldığı kadar sağlam olmadığını, borsalarda yaşanan krizlerde kendini gösterdi. Emperyalizmin propagandacılarının gelişmede örnek olarak gösterdiği,

"Uzak Asya Kaplanları" olarak adlandırıldığı ülkelerde, emperyalist talan ekonomisinin en simgesel görüntülerinden olan borsalar birbiri ardına çöktü.

Tayland, Tayvan, Endonezya, Malezya, Güney Kore gibi dünya ticaretinde önemli bir yere sahip olan ülkelerde hem iç borçlar, hem dış borçlar bağlamında ödeme yapılamaz noktaya gelindi. Bu ülkelerdeki borsalarda büyük boyutlarda değer kayıpları ortaya çıktı. Bu ülkeler resmi iflastan, şimdilik bu ülkelerin mali krizinin kendilerini de sarsacağından korkan emperyalist büyük devlet ve tekellerin ve mali kuruluşların, çok ağır şartlarla verdikleri desteklerle kurtuldular. Kriz, şimdilik mali bir kriz ve Uzakdoğu "kaplanları"yla sınırlı tutulmaya çalışılıyor.

Fakat bu mali krizin ekonominin tüm alanlarına ve diğer ülkelere de sıçraması yalnızca zaman meselesidir. Tokyo Borsası'nda Kasım ayı sonunda yaşananlar, üstüste gelen büyük iflas açıklamaları bunun açık göstergesidir...

Bütün bu gelişmeler, bütün ülkelerde işçi ve emekçilere en felaketli sonuçlarıyla yansıyor. Bütün ülkelerde işçilerin ve emekçilerin kazanılmış hakları ellerinden geri alınmaya çalışılıyor. Ücret artışları sıfırlanmaya çalışılıyor. Geniş emekçi yığınlar açısından yoksulluk, yarınlara açısından güvensizlik artıyor. Bütün dünyada emperyalist ve gericisi savaşla çoğalıyor. Emperyalist yeniden paylaşım dalaşının doğrudan emperyalistlerarası savaflara dönüşme olasılığı da artıyor.

Bütün dünyada gericilik, ırkçılık, şoven milliyetçilik, dincilik ve mistisizmin her türü yaygınlaşıyor. Emperyalist maksimal kâr ilkesi, doğal kaynakların da kurutulmasını, gelecek kuşaklar açısından dünyanın yaşanmaz olma yönünde gelişmesini beraberinde getiriyor. Her yer barbarlıkla dolu! Emperyalizm, dünyayı barbarlık içinde çöküşe götürüyor. Bütün propagandalara rağmen görünen çıplak gerçek bu...

Kuşkusuz bu gidişe karşı direnenler de var. Sömürüye, baskıya karşı mücadele de, sömürü ve baskıyla birlikte gelişiyor. 1997'de, dünyanın çeşitli alanlarında, uluslararası işçi sınıfının ve emekçi yığınların bir dizi mücadelesine tanık oldu.

Ne yazık ki, bu mücadeleler, genelde henüz bir bütün olarak emperyalist sistem dışına çıkan mücadeleler değil. Emperyalistler, gelişen muhalefeti hâlâ kendi sistemleri çerçevesinde tutmayı becerebiliyorlar. Bunda "sol" adına, "sosyalizm" adına reformizmi savunan bir dizi oportünist grup ve en başta da sarı-reformist-faşist sendika ağaları onlara yardımcı oluyor. Fakat bu hep böyle gitmeyecektir. İşçi sınıfı ve ezilen halklar eninde sonunda Bolşevizm'in bayrağı altında birleşecek, emperyalizmi proleter dünya devrim sürecinde yerle bir edecek ve barbarlığa gidişe son vereceklerdir.

Dünyanın, insanlığın önündeki biricik alternatifi "Ya barbarlık, ya Sosyalizm!" olduğu 1997'de de bir kez daha görülmüştür. Bunun biricik alternatif olduğu, Kuzey Kürdistan-Türkiye'de de çok net görülmektedir.

TC devletinin gerçek yüzü: Sömürü, zam, zulüm, işkence, cinayet, haksız savaş!

1997 'ye Kuzey Kürdistan-Türkiye'de "Temiz toplum!" taleplerinin yükseldiği bir ortamda girilmişti. 1996 sonunda Susurluk'ta meydana gelen bir trafik kazasında, devletle mafyanın içiçe girdiği çok net olarak ortaya çıkmıştı. Bu, geniş bir "temiz toplum" kampanyasının çıkış noktası oldu.

Emekçi yığınların "temiz toplum" isteğini, hakim sınıflar kendi iktidar dalaşlarının bir aracı olarak kullandılar. Temiz toplumu, "devletin çetelerden temizlenmesi" olarak görüp gösteren her türden oportünistler onlara bu konuda yardımcı oldular.

Biz Bolşevikler en baştan itibaren temiz toplumun TC devletinin devrimle yıkılmasıyla mümkün olacağına vurgu yaptık, hakim sınıfların "temiz toplum" yaygarasının sahtekarlık olduğunu teşhir ettik. Gelişmeler, bir kez daha bizim haklı olduğumuzu gösterdi...

Refahiyol hükümetine karşı "temiz toplum" yaygarası yapan hakim sınıf partileri, Temmuz'dan bu yana hükümette! Daha önce, 20 günü daha olsaydı Susurluk'u çözeceğini söyleyen Mesut Yılmaz Başbakan!

Fakat bu başbakan şimdi bilgilerin

ancak %20'sine sahip olabildiğinden şikayetçi! Bu arada Susurluk'la ilgili tutuklu yargılanan üç-beş kişi de tahliye edildi. Ve yandaşları tarafından "Türkiye sizinle gurur duyuyor!" sedalarıyla karşılandılar. Susurluk'la bağıntılı olan "Topal Davası"nda da tutuklu yargılanan özel tımciler, şimdi serbest! Çetelerle ilgili dava hakimleri arka arkaya istifa ediyor. Kimileri ise sürülüyor. Gerçekte devletle çeteler içiçe ve en büyük çete devlet! Bu yüzden de gerçekte üç beş kişi göstermelik olarak feda edilip cezalandırılabilir, değişecek bir şey yoktur.

TC devletinin, rejiminin gerçek yüzü kanunsuzluktur, çeteciliktir, rüşvettir, haraçtır, mafyacılık vb.dir! Bu rejim, işçilerin, emekçilerin sömürülmesi üzerine kuruludur. Hakim sınıfların şu veya bu hükümetinin işbaşında olması farketmez! İşte şimdi Anadol-D hükümeti işbaşında! Değişen ne?!!

Dün, REFAHYOL hükümeti işçileri, emekçileri fedakarlığa çağırıyordu; şimdi bu hükümet çağırıyor! Dün o hükümet enflasyon altında "zam"larla gerçek ücret düşüşü yaşıtıyordu, şimdi bu işi bu hükümet yapıyor! %100'e varan enflasyon oranında, %30 ücret artışına utanmadan "ücret zammı" adı veriyorlar! Bunun adı ücret hırsızlığıdır, işçilerin emekçilerin elindeki avucundakini çalmaktır!

Ama bu kadarla kalmıyor! Zam üstüne zamlarla, daha da büyülüyor emekçilerin beli! Şimdi göstermelik bir "altı aylık zam durdurumu" yapıldı! Ocak'tan itibaren KİT üretimlerine zam yapılmayacağı açıklandı. Özel sektör de göstermelik zam yapmama toplantıları düzenliyor. Açıklamalar birbirini izliyor. Bunların hepsi göz boyamadır. Durdurulacağı ilan edilen zamlar, gerçekten bu altı aylık dönemde zam yapılmazsa, 6 ay sonra katlanarak getirilecektir. Çünkü bu

sistem, emekçilerin cebinden çalma üzerine kuruludur...

Şimdi, sırada IMF'nin dayatmaları var! Güya "istikrar" adına, güya "enflasyonun düşürülmesi" adına, bütün yatırımların durdurulması, ücret ve maaş artışlarının sıfırlanması vb. gibi önlemler, 3-5 milyar dolar kredi adına dayatılıyor! Ve bu hükümet, şimdi bu reçeteyi uygulamaya hazırlanıyor! Bu reçetenin halk için anlamı, daha da yoksullaşmaktan başka bir şey değildir.

Fakat, kredi muslukları tıkanan hakim sınıflar açısından da IMF dayatmalarına -kabadayıcı karşı çıkar görünüşler de- evet demekten başka çare de yoktur! Şimdi onlar, pazarlıklarla IMF'nin bir yıl için dayattığı programı, üç yıla yaymaya çalışıyorlar. IMF ise bu hükümetin üç yıllık ömrü olmadığını bilince, 1 yılı dayatıyor. Bu oyunun galibi bellidir: IMF ve onun ardındaki emperyalist sermaye! Mağlubü de bellidir: Acı reçetenin acısını çekecek olan emekçi sınıflar!

TC rejiminin gerçek yüzü faşist zulümdür, işkencedir, faili "meçhul" cinayetlerdir! Ve bu, hakim sınıfların hangi hükümetinin işbaşında olmasına bağlı bir sorun değildir. Hükümetler gelip geçici; faşist zulüm, işkence, faili meçhuller vb. kalıcıdır. Sistem böyle işlemektedir...

Geçen dönemin İçişleri Bakanı Meral Akşener, Yeni Yüzyıl'la yaptığı söyleşide "13 yılda 10 bin faili meçhul var" (Yeni Yüzyıl, 17 Kasım 1997) diyor. Faili meçhuller bu hükümet döneminde de aynı hızla sürüyor! Bu hükümet döneminde de işkence berdevam! "Fikir suçu" berdevam!

Adalet dersiniz, zaten onun temelinin "mülk" olduğu açıktır! Malınız, mülkünüz, paranız yoksa, sizin için adalet de yoktur! Adaletin işlevi mülkü korumak ve çoğaltmaktır. Bu yüzden de, adliyeler her gün adaleti kendi

elleriyle tesis etmek isteyenlerin kavgalarıyla, tekme tokat, sopa bıçak, silah birbirine girenlerle doludur! Medya, her gün bu gibi "adalet" kavgalarını evlere taşımaktadır!

TC rejimi, Türk ırkçılığı üzerine kurulu, yayılmacı, sömürgeci, emperyalist, saldırgan bir rejimdir. Bu da, hükümetin kim olduğundan bağımsız bir "sistem sorunu"dur. Şimdi Anadol-D hükümettedir. Kürdistan'da haksız savaş bütün hızıyla sürmekte ve evet daha da sertleşmektedir! Olgudur!

Bütün bunlardan çıkan bir sonuç var: Hakim sınıfların bir hükümetinin yerine bir başkasının işbaşına geçmesiyle düzelecek bir şey yoktur ülke-rimizde! Kuzey Kürdistan-Türkiye'de tek çözüm, tek turtuluş yolu emperyalizme bağımlı faşist rejimin devrimle yıkılmasıdır! Bu barbarlıktan tek çıkış yolu devrimdir!

Hakim sınıflar arasındaki dalaş sertleşerek sürüyor: Ne kemalist, ne de dinci faşizm!

1997, kemalist faşistlerle dinci faşistlerin iktidar dalaşında önemli bir yıl oldu. İktidar tekelini tehdit altında gören kemalist faşistler, bu kesimin en sağlam dayanağı olan ordu üzerinden karşı saldırıya geçtiler. Sonuç, kemalist faşistlerin dinci faşistleri şimdilik hükümetten uzaklaştırması, devlet kurumları içindeki gelişmelerini de frenlemeleri oldu.

Gelinen yerde, Anayasa Mahkemesi'nde görülen RP'yi kapatma davası karar aşamasına geldi. Alınan karar ne olursa olsun hukuki değil, siyasi bir karar olacak. RP'nin kapatılma davası, şimdiye kadarki bütün parti kapatma davalarında olduğu gibi gerçekte en başından itibaren siyasi bir davaydı.

Davanın açılması, RP'nin kafası üzerinde kapatma tehditinin bir Demokles Kılıcı gibi sallandırılması, REFAHYOL hükümetinin bozulması, DYP içindeki kararsız unsurların DYP'den ayrılmaya "ikna edilmesi"(!) için gerekliydi. Bu davanın açılması, REFAHYOL hükümetine son darbenin vurulmasında belirleyici bir adım oldu. Yaratılan kamuoyu baskı-

siyla kurulan meclis pazarındaki şişen ceplerin baskısı altında sıkışan kimi “vatansever” milletvekilleri, batan gemiyi terkeden fareler misali, DYP’yi terkettiler! Şimdi kemalistler, karar aşamasında, kapatma davası konusunda attıkları adımın devamını getirmelerinin olası sonuçları üzerine kara kara düşünüyorlar!

RP’yi yasaklasalar bir türlü, yasaklamasalar bir türlü! Yasaklasalar, bu “ılımlı”, yani legal yollar üzerinden iktidara gelme iddiasında olan islamcı kesime “size legal yollardan iktidar yok” mesajı verilmiş olacaktır. Bunun muhtemel sonucu, radikal islamcı kesimin güçlenmesi olabilir. Böyle bir gelişmenin nerede duracağını kestirmek mümkün değildir. Cezayir örneği ortadadır!

Kaldı ki RP, Anayasa Mahkemesi tarafından yasaklandığının ertesi günü yeni bir isimle ortaya çıkabilecek bir yapıya ve güce sahiptir. Yasaklanıp, diyelim ki Ferah Partisi’ne dönüşmüş bir RP’nin, yapılacak ilk seçimlerde RP’nin oy oranına yakın bir oy alması –ki bu hiç de küçümsenmeyecek bir ihtimaldir–, kemalist faşistler açısından çok ağır bir yenilgi anlamına gelir. RP’nin engellenemez yükselişinin onayı olur!

Kuşkusuz karar aşamasına gelmiş olan kapatma davasında, yasaklama kararının çıkması, anda daha büyük bir ihtimal olarak görünüyor. Kahraman Maraş ve Sincan’ın RP’li belediye başkanlarına verilen ağır cezalar; bundan önceki dönemde tek idam cezası bile verilmemiş olan “Sivas Davası”nda 33 idam cezasının çıkması ve benzeri gelişmeler, kemalistlerin bir kesiminin RP’nin yasaklanması konusunda ısrarcı davrandığını ve davranacağını gösteriyor.

Yeni kurulacak bir partinin RP’nin gücüne yakın bir güce erişmemesi için de, yeni tedbirler gündeme getirilebilir. RP kapatıldıktan, Çiller “Yüce Divan”’a gönderildikten kısa süre sonra hükümet istifa ettirilip seçim gündeme getirilebilir.

“Altı aylık zam durdurma” kararı, bu hesaplarla içiçe bir gösteri de olabilir. Fakat bu hesabın çarşıya uyup uymayacağı belli değildir.

Yasaklamasalar, bu kez kemalist faşistler kendi elleriyle RP’ye nasıl haksızlık ettiklerini, nasıl iftira attıklarını kabul etmiş, tükürdüklerini ya-

▼ TC rejimi, Türk ırkçılığı üzerine kurulu, yayılmacı, sömürgeci, saldırgan bir rejimdir...

lamış olacaktırlar! Kendi elleriyle RP’ye, onun “Anayasal çerçeve” içinde çalıştığı belgesini vermiş olacaktırlar. Bu, RP’nin daha da güçlenmesi anlamına gelecektir. Yani uzun vadedi hesaplar açısından, RP’nin yasaklanma davası, nasıl sonuçlanırsa sonuçlansın, kemalist faşizm açısından bir “Pirüs zaferi” (kayıpları çok ağır olan bir zafer) niteliğini taşıyacaktırlar.

Kemalist faşistlerin bir bölümü de, bütün görkemli görünüşe, medyanın tüm gürültüsüne rağmen; bu arada kemalizmi ilericilik, devrimcilik vb. olarak görme alışkanlığından kurtulamayan ve “Türk Solu” adını hak eden reformist, legalist “sol”un ve onların peşinden giden kimi devrimci oportünistlerin, emekçileri “laik cumhuriyeti korumak” adına kemalistlerin kuyruğuna takma konusundaki tüm çabalarına rağmen, iktidar tekellerini uzun süre daha korumalarının artık imkansız hale geldiğini görmektedir. Ve bu yüzden iktidar tekeli mümkün olduğunca uzatabilmek için bir dizi tedbirler almaktadırlar. Bu tedbirlerin en sonuncularından biri, **Milli Güvenlik Siyaseti Belgesi** isimli belgedir.

Bugün TC’nin gerçek siyasi iktidar odağı olan MGK’nın Ekim toplantısında karara bağlanan bu “gizli” belgede, “şeriat tehditi” (siz islamcı faşizm okuyun) TC açısından, “bölücü terör” (siz Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi okuyun) ve “ırkçı Türkçülük” le birlikte (siz devletin besleyip büyüttüğü ve fakat şimdi doğrudan devlet iktidarını isteyen ülkücü çeteler okuyun) öncelikli tehdit unsurları olarak

tespit edilmekte, bu bağlamda bir dizi mücadele hedefi belirlenmekte ve hepsinden önemlisi, “bütün yasa ve yönetmeliklerin bu belgede yapılan tespitlere ve mücadele hedeflerine uygun olarak düzenlenmesi” karara bağlanmaktadır.

Yani şimdi kemalist faşistler yeni, gizli bir anayasa karara bağlamışlardır! Öyle ya, bütün yasaların ve yönetmeliklerin uyması gereken yasanın, belgenin adı Anayasa’dır! MGK’nın anayasasının; yasaların, parlamentonun vb.nin üstünde olduğu bundan daha açık ifade edilemez.

Bu, esasında yeni bir olgu değildir. Biz Bolşevikler, TC’de esas siyasi iktidar odağının MGK olduğunu, sonuçta kemalist ordu olduğunu hep söyleyegeldik. Yeni olan, bunun şimdi hakim sınıfların kendi arasındaki iktidar dalaşının sertleştiği bir ortamda hakim sınıflar tarafından bizzat belgelenmiş olmasıdır.

Şimdi, hakim sınıfların siyasi iktidar dışında tutulmak istenen kanatları, her zaman olduğu gibi, “demokrasi havariliği”ne soyunmuştur! Şimdi, dinci faşist Refah Partisi ve onunla ittifak kuran, hem dinci, hem de ülkücü faşist tabanı kazanmak hesabı içindeki Çiller DYP’si lafta demokrasi savunuculuğu yapıyor! “Millet iradesinin üzerinde irade tanımama”, “Parlamento’nun üstünde irade tanımama” ve benzeri bunların bugünkü söylemlerinin merkezinde duruyor.

Bu arada, RP’yi kapatma davasını sonuç aşamasına getiren kemalist faşist kesim, Çiller’i de susturmak için

"Yüce Divan" tehditlerini gündemde tutuyor. Çiller'in buna andaki tavrı "meydan okuma"nın dozunu artırma biçiminde oluyor. Kendileri azılı faşist olanların "demokrasi" maskesini takınabilmesi ülkemizin ilginç özelliklerinden biri!

Dokunulmazlık tartışmaları... Ya da kim kime, neden dokunacak?

Bu arada, milletvekili dokunulmazlıklarının sınırlandırılması sorunu da, Kuzey Kürdistan-Türkiye'nin önemli gündem maddelerinden biri haline getirildi. Sanki dokunulmazlıklar sınırlandırılırsa, çok önemli şeyler değişecekmiş, artık meclis çatısı altında adi suçlu vb. barınamayacakmış havası basıldı...

Dokunulmazlıkların sınırlandırılmasından yana olanlar "demokrasi", "haysiyet" ve benzerinin savunucusu, karşı olanlar ise "gizlemek istediği pislik olanlar" olarak tanıtıldı. Kemalist medya tekelileri bu yönde gürültülü bir kampanya yürüttüler. Buna rağmen, anayasa değişikliği için gerekli oy çoğunluğu sağlanamadı.

Aslında bu noktada yapılan bir kaşık suda fırtına koparmaktır. Milletvekili dokunulmazlığının şu veya bu derecede sınırlandırılması, işin özünü değiştirmez. Sonuç olarak bu sistem içinde dokunulmazlığın kaldırılması yönünde alınan her karar, hukuki değil, siyasi olmuştur. Bugüne dek millet meclisinde dokunulmazlığı kaldırılan milletvekillerinin tümü içinde yalnızca birinin dokunulmazlığı, kesinleşmiş adi bir suçtan ötürü olmuştur. (70'li yıllarda yurtdışında eroine tutuklanan bir MSP milletvekili) Diğerlerinin tümü siyasi nedenlerledir. Dokunulmazlığı en son kaldırılanlar DEP'in 6 milletvekilidir!

Dokunulmazlık zırhının daha da inceltilmesi, bugünün TC şartlarında, meclis çoğunluğunu elinde bulunduran gücün, azınlığı daha kolay teslim

almasının yolunu açmaktan başka bir işe yaramaz! Bu meclisin kendisi sömürünün, haksılığın, zulmün düzeninin meclisidir. İşin özü budur! Dokunulmazlık konusunda yürüyen tartışmalar, gerçekte andaki iktidarın, diğer kesimi baskı altına almak istemesinin ürünüdür.

"Demokrasi", "haysiyet", "şeref" vb. üzerine atılan nutuklar boş laftır. Görünen odur ki, önümüzdeki dönemde de bu konuda tartışmalar ve pazarlıklar sürecektir. İkinci tur görüşmeler gelinen yerde ertelenmiştir. Sonuçta ortaya bir uzlaşma çıkacak, dokunulmazlık yasasında ufak tefek değişiklikler yapılacaktır.

Fakat, gerçekten dokunma, ancak hakim sınıfların kendi içlerindeki iktidar dalaşında, anda çoğunlukta olanların azınlığa dokunması, ya da bir bütün olarak hakim sınıfların "devlet" siyasetinin dışına çıkıldığı noktalar da (TİP örneğinde, DEP örneğinde vb. görüldüğü gibi) olacaktır.

Rüşvet, ihalelerde çıkar sağlama, iktidarın şahsı çıkarlar için kullanılması vb. vb. sistemin özünde vardır! Bunları gerçekten engellemenin yolu, dokunulmazlık zırhının şu ya da bu kadar kalın olması değil, sistemin kendisini devrimle tarihin çöplüğüne gömmektir! Dokunulmazlık konusunda yürüyen gürültülü tartışma, bu gerçeğin üzerini örtmemelidir!

Emireri medyanın yeni Kürdistan seferi, ya da ordudan Kürdistan sorununun çözümü için bilinen mesajlar...

Hakim sınıfların gözü dönmüş ırkçı küçük bir kesimi dışında kalan kesimleri, bir süreden beri artık bir "Kürt sorunu"nın da varlığını reddedemiyorlar. Bu sorunu kabaca "terörizm" sorunu ve ekonomik-kültürel tedbirler diye ikiye ayırarak ele alıyorlar. Terörizm sorunu dedikleri şey, gerçekte PKK önderliğindeki ulusal kurtuluş mücadelesi...

Sorunun çözümünde ilk adım olarak, PKK'nın askeri alanda yenilmesi, bitirilmesi, gücünün kırılmasını görüyorlar. Sorunun çözümünde ikinci adım olarak ise, "Güneydoğu Anadolu" dedikleri Kuzey Kürdistan'ın iktisadi olarak kalkındırılmasını ve bir takım kültürel hakların —en uç noktasında Kürtçe dilinde eğitimin serbest bırakılması— tanınmasını görüyorlar.

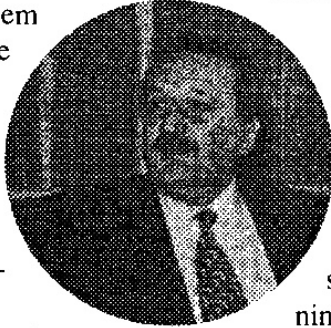
Terörizm sorunu dedikleri sorunun "çözümü"nü hakim sınıflar orduya havale etmiş durumda! 1984'ten bu yana Kürdistan'da savaş yürüyor. Bu savaşta, ordu belli aralıklarla sivil kamuoyuna yönelip sivil otoriteyi çözümün ikinci adımı konusunda bir şey yapmamakla suçluyor. Kendisinin görevini ne kadar iyi yaptığı konusunda mesajlar ulaştırıyor. Aslında bu, ordunun, sivil otoriteye karşı kendi otoritesini güçlendirmesinin bir aracı olarak neredeyse geleneksel hale gelmiş olan bir girişim.

Bu girişimlerden en sonuncusu, Kasım içinde ordunun savaş alanına düzenlediği bir medya seferi oldu. Bu kez, orduya karşı oldukça mesafeli olan medya mensupları da çağrılarak, savaş alanında gezdirilip brifingler verildi. Ve bu gezi ertesinde, tüm medya halkı yeniden bombardımana tuttu:

Şanlı Türk ordusu çok ağır şartlar altında, vatani canla başla savunmaktadır. Artık PKK'nın —kimbilir kaçınıcı defa?!— beli kırılmıştır. Eskiden PKK'nın elinde olan alan hakimiyeti, kahraman ordumuzun strateji değişikliğiyle ordunun eline geçmiştir! Sadece Kuzey Kürdistan'da değil, Güney Kürdistan'da da PKK artık marjinalleştirilme noktasına getirilmiştir! Sivil halk artık devletten yanadır! vb. vb....

Hepsi emireri medya, bunları Türk ordusunun içinde sıkışıp kaldığı karargahları görme temelinde ve sadece korucularla görüşme temelinde, bütün bu hikayeleri gerçekmiş gibi aktarmakta bir sorun görmüyordu. Ve ardından ordunun vermek istediği temel mesaj aktarılıyordu kitlelere: Ordu görevini yapıyor, ama sivil otoritede iş yok!

Benzer bir mesaj, bütün yaz ayları boyunca, Ege ve Kuzey Kıbrıs'ta yapılan provokatif askeri manevralar sırasında da verildi. Yunanistan ile, ihtiyaç duyulduğu anda piyasaya sürülen "kriz", ordunun bu konuda da esas

otorite olduğunu açıklamak için, bunun mesajını vermek için kullanıldı. Başbakanın sözleri, Genelkurmay Başkanınca anlaşılır bir dille tekdüz edildi. Söylenen; siz başbakanın dediklerine bakmayın. O işlerin gerçek muhatabı biziz, anlamına geliyordu.

Şimdi emirleri medya üzerinden Kürdistan bağlamında verilen mesaj; aslında, bir yandan sivil otoriteye çağırırken, diğer yandan ordunun bizzat kendisinin, gerektiğinde parlamento maskesini de -12 Eylül döneminde yaptığı gibi- bir kenara atıp bu sorununun çözümünün sivil ayağını bizzat kendisinin ele almasının da bir olasılık olarak gündemde tutulmasının mesajıdır.

Bu mesajları iletmekte de demokratlığıyla çok övünen, fakat gerçekte Genelkurmay'ın sözcülüğünü yapan medya araçtır! Bunda da şaşacak bir şey yoktur.

12 Eylül'ün cunta şefi Evren son çıkardığı kitabında, 12 Eylül'de hangi basın mensubunun ne dediğini, bunların bir bölümünün daha sonra nasıl kahraman "demokrat"(!) kesildiğini çok iyi belgelemiş, iyi de yapmıştır *netekim!*

Bunların hepsinin demokrathğı sahtedir. Kuzey Kürdistan-Türkiye'de gerçek demokrasi ancak devrimle kazanılabilir! Hem TC'yi savunmak, hem demokrasi savunmak birlikte yürümez!

Ya demokratsınız, o zaman faşist TC devletinin devrimle yıkılmasından ve işçilerin-köylülerin devrimci-de-

mokratik diktatörlüğünden yana olcasınız, ya da şu veya bu biçimiyle faşizmin savunuculuğunu yapacaksınız! Gerçek alternatifler bunlardır! Bunu kavramayan, ülkemizde demokrasiyi devrimden kopuk olarak savunma iddiasında olanlar, bilinçli sahtekarlar değilse; istemeden demokrasi sahtekarlığının ortağı olmaktadırlar. Bütün legalist-reformist "sol"un konumu budur.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararıyla demokrasi ne kadar savunulur?

Bir bölüm "solcu", insan hakkı savunucusu ve benzerleri, örneğin "demokrasi", "insan hakları savunuculuğu" ve benzerini, demokratik olarak adlandırdıkları Batılı emperyalist güçlerin ve onların çeşitli kurumlarının kararları ve TC'ye yapacağı baskılardan vb. bekliyor. Bu bağlamda, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Kasım ayında aldığı kimi kararlar gerçekten ibret vericidir. Tabii ki öğrenmesini bilene...

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Diyarbakır eski Belediye Başkanı Mehdi Zana'nın şikayeti üzerine açtığı bir davayı Kasım ayında karara bağladı. Söz konusu kararı, Türk boyalı medyası "*Mehdi Zana haksız görüldü*" diye aktarırken; *Özgür Politika*, *Demokrat*, *Emek* gibi legal, reformcu basın da "*Türkiye AİHM'nde mahkum*

oldu" vb. biçiminde aktardı!

Aynı kararı, kararın muhatabı olan iki ayrı taraf, kendi zaferi, hukukun zaferi vb. diye yorumluyordu! Bu nasıl mümkün oluyor?

Alınan karar, iki bölümden oluşuyor. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararında önce, Mehdi Zana'nın PKK'yı övme anlamına gelen sözlerinin "fikir özgürlüğü" çerçevesi içinde ele alınamayacağını, bunun "terörizme övme" anlamına geldiğini söyleyerek, bu noktada Türkiye'yi mahkum etmeyi reddediyor! Böylece emperyalist hukuk, hakkın sınırını çiziyor: Emperyalizme, gericiliğe, faşizme, sisteme... dokunan sözler, terörizme övgüdür. Bunu savunana cezalandırmak haktır! Hukuka uygundur! Hakim sınıfı medyası kararın bu bölümünü alıp, Zana haksız bulundu diyor!

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, ikinci bir karar daha alıyor. Aldığı bu ikinci kararın içeriği de şu: Mehdi Zana, işlediği suçtan ötürü tutuklanıp mahkemeye çıkarılmadan önce, çok uzun süre, gereksiz yere gözaltında tutulmuş, mahkemeye çıkarılması uzatılmıştır! Bu, uluslararası hukuk kurallarına aykırıdır. Bu noktada TC, Zana'ya tazminat ödeyecektir!

Demokrasiyi, insan hakkı savunuculuğunu ve benzerini Batılı "demokratik" emperyalistlerden, onların kurumlarından bekleyenler de, bu karara dayanıp "TC mahkum edildi" diye başlıklar atıyor. Sonuçta her iki kesim de emperyalistlerin hukuk kurumunun kendilerini haklı çıkardığını göster-

meyi marifet sayıyorlar...

Hayır, demokrasi, insan hakları savunuculuğu ve benzeri, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları vb. olmaz! Gerçek demokrasi ve insan hakları savunuculuğu, ancak emperyalizmi bir bütün olarak karşıya almakla, onun proleter dünya devrimiyle yıkılması için mücadeleyle olur!

Çare ne? Seçimle düzelecek bir şey var mı?

Biz daha önce de, sistemin tıkanmışlığını, hakim sınıfların bu tıkanıklığı aşmak için bir erken seçimi çare olarak sunacaklarını söyledik. Anadol-D hükümeti, erken seçim sözüyle de işbaşına geldi. Ve fakat özellikle ANAP ve DSP işbaşına geldikten sonra, hükümet süresini mümkün olduğunca uzatmanın yollarını aradılar ve hâlâ arıyorlar.

Bunlar MGK'nın emirleri olarak üzerlerine düşen görevleri hakkıyla, mümkün olan en uzun sürede yerine getirme hesapları ve mümkünse erken seçim yapmamayı hesaplıyorlar. Fakat bu hesabın çarşıya uyma ihtimali yok gibi! Hükümet, gerçekte MGK desteğiyle ayakta duruyor. Başlangıçta var görünen halk desteği, hükümetin gerçek yüzü ortaya çıktıkça ve REFAHYOL öcüsünün korkusu azaldıkça hoşnutsuzluğa, giderek öfkeye dönüşüyor.

Son dönemdeki işçi-memur eylemleri bunun habercisi. Meclisteki hükü-

metin çoğunluk desteği ise pamuk ipliğine bağlı. CHP desteğini çektiği anda hükümet gidici. CHP bu konumunu hükümet karşısında sürekli şantajla daha fazla çıkar sağlamak için kullanıyor.

Son olarak Dışişleri Komisyon Başkanlığı için yaşanan "krız", bu hükümetin sürmesinin ne kadar pamuk ipliğine bağlı olduğunu gösterdi. Meclisin de mevkiler için tam bir at pazarı olduğunu çok açık sergiledi.

Daha önce pazarlıklarla üzerinde anlaşılan CHP adayı Karayalçın yerine adaylığını koyan Kamran İnan'ın Dışişleri Komisyonu Başkanlığına seçilmesi, CHP'nin hükümetin inanırlılığı ve güvenilirliği sorununu gündeme getirmesini beraberinde getirdi. Sonuçta yine pazarlıklarla Kamran İnan istifa ettirildi, CHP de Ulaştırma Bakanı Yaşar Topçu hakkında verilen gensoruda muhalefetle hareket etme yerine, oylamaya katılmayarak hükümete desteğini sürdürme kararı aldı!

Hükümet böyle yürüyor!

Ne kadar yürür? Herhalükarda üç yıl daha yürümez! Erken seçim gündeme gelecektir. Ve seçim çare olarak sunulacaktır!

Fakat seçim de çare değildir! Seçimden çıkacak sonuç bugünden bellidir. Ve parlamentonun bileşiminde özünde bir şey değişmesi mümkün değildir!

Çare, hakim sınıfların faşist düzenlerini sürdürmek, onu cilalamak, kimin ezip yöneteceği konusunda halk oyuna başvurmak için yaptığı seçim

sahtekarlığında değildir.

Çare; işçilerin, köylülerin kendi çıkarları için bağımsız örgütlenmelerinde, çare; işçilerin, köylülerin isyanında, devrimde; işçilerin, köylülerin demokratik devrimci iktidarındadır.

1997 yılı içinde, işçilerin, köylülerin, gençlerin, bütün ezilenlerin birçok mücadelesine tanık olduk. Bu mücadelelerin büyük çoğunluğu düzen çerçevesi içinde olsa da, her biri şu veya bu haksızlığa karşı bir direniş olarak, geleceğin umudunu içinde barındıran olaylardır. Umut, halkın isyanında, kurtuluş devrimdedir.

Partimiz BOLŞEVİK PARTİ, tek çarenin devrim olduğunu ortaya koyan, usanmadan bu çare için işçileri, köylüleri örgütlemeye çalışan, onlara bilinç taşıyan, yol gösteren biricik Marksist-Leninist partidir!

Çare, bu partinin güçlendirilmesinde, sınıf bilinçli işçilerin BOLŞEVİK PARTİ saflarında birleşmesinde, örgütlenmesindedir!

Bu çare için çalışmak, 1998'de de günün en onurlu görevidir. Devrimi çok uzun süreli gördükleri veya mümkün görmedikleri için, bugün küçük reformcuklar için mücadeleyi merkeze koyanlar ve bunu devrimci çalışma olarak görüp gösterenler, gerçekte işçi ve emekçi yığınları düzene bağlamanın araçlarıdır!

Devrim "hayal", "imkansız" vb. diyenlere, bir zamanlar, 1997'de 80. yıldönümünü kutladığımız **Büyük Ekim Devrimi** için de imkansız diyenlerin çok olduğunu; **Çin Devrimi**'nin zafer kazanmasının imkansız olduğunu söylenlerin zamanında çok olduğunu söylüyoruz!

Ve bugün devrim için yapabileceğinin en fazlasını yapmayanların, düzeni reform mücadelesini devrimcilik(!) diye sunanların da, gerçek anlamda savundukları düzenle birlikte er geç tarihin çöplüğüne atılacaklarını söylüyoruz!

Gelecek için biricik alternatif vardır: **Her şeye rağmen SOSYALİZM!**

Ve tek çare vardır: **DEVİRİM!**

Bütün dünya işçi sınıfı ve emekçilerinin, bütün yoldaşlarımızın, emekçi halklarımızın yeni yılını bu anlayışla kutluyor, herkesi devrim için mücadele bayraklarını daha yükseklerle kaldırmaya çağırıyoruz!

Aralık 1997 ▲

Genelkurmayın “basın turu” ve emireri

BASIN

**“Onbaşı”
Dilipak.**
Genelkur-
mayın “ima-
na getirdiği”
islamcı basının
önde gelen
kalemşörlerinden
Abdurrahman Dilipak...

şik kesimlerden gazeteci ve yazarlar da yer aldı.

Genelkurmay Başkanlığı, düzenlediği “basın turu”na toplam 52 gazeteci ve yazarı “davet” etti. Ancak geziye katılanların sayısı 28 oldu! 28 gazeteci ve yazarın “komutanlığı”nı ise, Genelkurmay Başkanlığı Genel Sekreteri Tümgeneral Erol Özkasnak yaptı.

Sözkonusu gazeteci ve yazarlara gönderilen “davet mektubu”nda, “basın turu”nun örgütlenmesinin gerekçesi diğer şeylerin yanısıra şöyle açıklanmaktaydı:

“...Bölücü terör örgütüne karşı sürdürülen amansız mücadele ile büyük bir azim ve kararlılıkla mesai mefhumu gözetmeksizin görev yapmakta olan komutanından tek erine kadar TSK personelinin yaşantısından bir kesitin, basınımızın önde gelen isimlerine daha ayrıntılı ve geniş bir bakış açısıyla tanıtılması ve gözlemlere dayanan daha gerçekçi yorum ve değerlendirmelere imkan sağlanması amacıyla; bir basın turunun yapılması planlanmıştır.” (aktaran K. Akın, Türkiye, 13 Kasım 1997)

İşgalci faşist Türk ordusunun Kuzey Kürdistan’da, hatta Güney Kürdistan’da neler yaptığını, nasıl yaşadığını “göstermek” amaçlı olarak gösterilen bu “basın turu”yla aslında birçok şey gösterilmek, söyletilmek isteniyordu. Bu amaca, büyük ölçüde ulaşıldı da...

Geziye katılan gazeteci ve yazarların gezi sonrasında yazdıkları ve ATV’nin “Siyaset Meydanı” programında söyledikleri, bunların ne kadar “hık deyinmenin tokmakçısı” olduklarını da ortaya koydu. Emireri basına tümüyle entegre olmaktan kaçınıp liberal burjuva tavır takınan ve “2. Cumhuriyetçiler” olarak da adlandırılan birkaç kişi dışında geziye katılan her gazeteci ve yazar, “mehmetçiği” öve öve bitiremedi.

Gazetelere yansıyan bazı başlıklar şöyledir:

“Mehmetçik arslan gibi”, “Bir de ekonomik zafer”, “Askerin gör dediği”, “Ordu, G. Doğu’da büyük deneyim kazandı”, “Askeri anlamak”, “Med TV’nin tahribatı”, “Med TV sanki Ermeni televizyonu”, “Asker görevini yapmıştır”, “Türkmenler, askerlerimizin güvencesi altında”, “Asker var, devlet yok” vb. vb. ...

Mehmetçik basın, Genelkurmay’ın “basın turu” üzerine günlerce gazetecilerin “gözlemlerini” yayınladı. Her biri şovenizmin, barbarlığın hangi düzeyde olduğunu gösteren birer belge niteliğindeki bu “gözlemlerin” sadece bazı yanlarına bakmak bile, faşist Türk devletinin Kuzey Kürdistan’daki barbarlığını ortaya koymaya yetmektedir.

Genelkurmay Başkanlığınca, 17-20 Kasım 1997 tarihlerinde Kuzey Kürdistan’a bir “basın turu” düzenledi.

Bu gezide, son yıllarda yapılan benzeri gezilerin tersine, açık “mehmetçik”, emireri basının ötesinde, “muhafif”(!) basın olarak adlandırılan de-
ğ-

“BASIN TURU”NDA NELER YAPILDI?

Ankara Etimesgut Askeri Havaalanı'ndan tabii ki askeri bir uçakla Van'a uçuldu. Van Orduevi'nde, gezinin birinci brifingi verildi gazetecilere, yazarlara. Brifingle “hoşgeldiniz” denildikten sonra, basın mensuplarının büyük çoğunluğu, emireri basına mensup olduklarını –sadece yazılarıyla değil– davranışlarıyla da ispatlamak için, gösterişli bir seremoniyle askeri kıyafete büründüler. *Milliyet*'te yazan Yusuf Özkan durumu şöyle aktarıyor:

“... Brifing verildi. Ardından basın mensupları giysi değiştirdi. Geziye katılan gazetecilerin büyük bölümü, daha önceden alınan ölçülere göre dikilmiş askeri üniforma ve postalları giydi.” (*Milliyet*, 23 Kasım 1997)

Asker kıyafeti giyilir de askerlik yapılmaz mı? Basın mensupları da, gazeteci ve yazar olduklarını dört günlüğüne unutuverdiler... Ne de olsa “vatana hizmet” yapılmıyor muydu? Ha asker olmuşlar, ha emireri gazeteci, ne fark ederdi ki?

Basın mensupları böylece dört günlük bir askeri “eğitim”den geçtiler. Bindiler *Skorsky* helikopterlere “Hakkari Dağlıca Sınır Taburu”na uçtular. Ardından Çukurca yakınlarındaki “Kayseri 1. Komando Tugayı”nın konuşlandığı Köprülü'ye gittiler ve Tugay Komutanı Tuğgeneral Fikri Gönültaş'tan, “teröre karşı verilen başarılı mücadele” hakkında bilgi aldılar... Böylece ikinci brifingle de “aydınlatılıyorlardı”. “Terör”e karşı başarının gösterisi top atışlarıyla yapıldı.

Meslektaşlarıyla karavanayı mide-

ye indirdikten sonra, bazı gazeteciler “PKK'ya pusu atma”ya gittiler. Gitmeyenlerse termal kamerayla etrafı gözetlediler... İşgalci ordunun mensupları, geceyi “sahra çadırları”nda geçiren basın mensuplarının kulaklarını “Ara sıra toplar atarak, çınlatıyorlar”dı...

K. Akın

“Sabahın erken saatlerinde «kalk borusu» ile uyandığımızda, üstten hareket halinde birlikler görmemiz bizleri heyecanlandırmaya yetmişti.”

(K. Akın, Türkiye, 19 Kasım 1997)

Bu heyecanla yine helikopterlerle ve “Tabii ki silah yüklü Kobra helikopterlerinin eşliğinde...” (aynı yerde) Şırnak'a gidildi ve askeri eğitime devam edildi... Asker elbisesine iyice alışmış olmalı ki, “mehmetçik” basın mensupları, *Akit* gazetesinden A. Dilipak'a “Onbaşı” diye hitap ettiler. Geziye gecikmeli katılan Fatih Altaylı, devlete ne kadar sadık olduğunu gösterircesine, helikopterlerin ötesinde F-16'ya da bindi...

Kısacası brifingler, top atmalar, pusu atmalar, termal kameralarla etrafı gözetlemeler, korucularla görüşmeler yapıldı. Askerle oturuldu, askerle kalkıldı, askerle yenildi, askerle içildi dört günlük süreçte. “Körle yatan şaşı kalkar” deyimine uygun davranan bu emireri basın mensupları, askerliklerini gezi sonrasında da doğal olarak sürdürdüler. Asıl rolleri de zaten gezi sonrasında başlıyordu...

NELERİ ÖNE ÇIKARDILAR?

Öne çıkarılıp beyinlere şırıngalanmak istenen görüşlerden bazıları şunlardı:

– “Türk Silahlı Kuvvetleri terörün belini kırmıştır”, “Doğu ve Güneydoğu, teröristlerden temizlenmişti adeta...”

Mehmetçik basın mensupları bir yandan “terörün” belinin kırıldığını, ordunun her şeye hakim olduğunu yazarlarken, diğer yandan da durumun böyle olmadığı anlamına gelen ifadelerle açık kapı bırakmaktadırlar. “Terörist” olarak gösterilen PKK'nın bitirildiği, marjinalleştirildiği propaganda edilirken, PKK'nın bu yıl 2700 eylem yaptığı bilgisini de veren askeri yetkililerin birbirine çelişen açıklamaları da, “vatan, millet, bayrak” savunusunun heyecanı içinde kamuoyuna sunulmaktadır.

Bu arada, eğer okuyucu yazılanları dikkatle okuyup merakla soruyorsa, “arslan mehmetçik”in 24 saat nöbet tutmasının, çatışma olmadığı halde top atışları yapmasının, geceleri “PKK'ya pusu atma”ya gitmesinin, söylenenlerin tam tersini ispatladığını da düşünecektir elbette. Ama ne gam. At atabildiğin kadar, yutanlar da olur...

– “TSK bölgede halkla bütünleşmiştir.”

Koca bir yalan! Faşist Türk ordusunun Kuzey Kürdistan'da bütünleştiği tek kesim koruculardır. Askerin korucularla ilişkilerini, halkla bütünleşme olarak gösterenler, hem sahtekarlık yapmakta, hem de orduyla bütünleş-

“Mehmetçik” basın toplu halde...

memiş bir halkın çoğunluğunu yok saymaktadır. Halkla bütünleşildiğine ilişkin verilen bir örnek, Şırnak Mezra Beldesi'nin Belediye Başkanı Hüsnü Timur'un konuşmasıdır.

Hüsnü Timur gazetecilere, daha önceden yazılıp eline verilen bir konuşma metnini yarısından sonra okumadı ve kendi konuştu. Söylediklerinden, ordunun bütünleştiği "halk"ın kimler olduğu da ortaya çıkıyordu. Söz konusu konuşmanın bir bölümü şöyledir:

«Devletimiz sağolsun, Beldemize gereken yardımı esirgemediği gibi bizlere yeniden 8 derslik ilköğretim okulu, el sanatları merkezi ve cami yaptırmıştır. Yalnız şu eksikliğimiz vardır. Kışın taburumuzla birlikte (abç) 6 ay süre içerisinde aralıksız kar nedeniyle yollarımız kapalı kalmaktadır.» deyip, beldeye dozer ve grayder talep ettikten sonra şöyle devam etmektedir:

«Ayrıca, bizler köy korucusuyuz. Köylerimizi korumakla görevliyiz. Devletimizden şunu istiyoruz, ismimizi geçici köy korucusu değil köy korucusu olarak yasallaştırması ve sosyal haklarımızı yasallaştırmasını ve korucu maaşlarımızı 25.000.000'dan değil 60.000.000 TL'ye çıkarmasını, terörle mücadelede daha etkili ve daha iyi görev yapacağımıza inanıyorum.» (Türkiye, 26 Kasım 1997)

Bir köy korucusu olan Belediye Başkanı'nın kendi derdine düşmesi, onun sorunu. Fakat bu örnek, bütünleşildiği söylenen "halk"ın, gerçekte korucular olduğunu da ortaya koymaktadır.

– "Ordunun, terörle mücadeleyi, insan haklarına bağlı ve demokratik hukuk kuralları içinde yürüttüğü."

"Mehmetçik" basından bazıları...
Yazar: Gökmen, Ferat Tınç, Enis Berberoğlu

Faşist Türk ordusunun "insan hakları"na ve "demokratik hukuk" kuralına uyduğunu savunmak, büyük bir sahtekarlık olduğu gibi, Türkçe gazete okuyan ve televizyon seyreden herkesi aptal yerine koymaktır da aynı zamanda. Ne yazık ki, büyük çoğunluk bu palavralara ve sahtekarlıklara inanmaktadır.

Dörtbin civarında köy ve mezranın yakılıp yıkılması, milyonlarca insanın sürgün edilmesi, binlerce faili (belli) "meçhul" cinayetin işlenmesi, insanlara sırf devletten yana olmadığı ve Kürt olduğu için dışkı yedirilmesi, çatışmalarda öldürülen gerillaların, bunların, kulaklarının ve evet kafalarının kesilerek fotoğraf çekilmesi, daha nice baskı ve zulmün yapılması, faşist Türk ordusunun "insan haklarına ve demokratik hukuka" uygun davranması oluyor mehmetçik basına göre!

– "Ordu, sadece sınırları beklemek, vatanı korumak için bölgede varlığını sürdürmüyor, artık halkın güvenini kazanmış, ona okul yapan, hastalarını tedavi eden, hatta bedava ameliyat yapan dev bir sosyal kurum haline gelmiş."

Her şeyden önce, söz konusu edilen ve korunduğu söylenen "vatan"ın ne-

yin ve kimin vatanı olduğu sorgulanmalıdır. Tabii ki, hangi ulustan olursa olsun burjuvazinin "vatanı"ni savunmak diye bir derdimiz yok. Ama coğrafi olarak "ülke", "vatan" belirlemesine baktığımızda, bize "Türkün vatanı" ve Türkiye diye gösterilen sınırların içinde, Kürdistan'ın kuzeyinin, Ermenistan'ın batısının var olduğunu görürüz. Yani korunmak istenen "vatan", ilhak edilmiş, işgal edilmiş topraklardır.

Faşist Türk ordusu, Kuzey ve Güney Kürdistan'da "vatan" korumuyor, ilhak ve işgal ettiği topraklarda haksız ve gerici bir savaş yürütüyor. Sömürgeci işgal ordusu haksız ve gerici bir savaş yürütürken, bu orduyu "dev bir sosyal kurum" olarak göstermek, barbarlığın kutsanmasıdır sadece. Ve bu kutsama, tüm açık "mehmetçik" basın mensuplarına olduğu gibi, "solcu" geçinen ve Aydınlık dergisi yazarı olan Kemalizm uşağı Bedri Baykam'a da iyi yakışmaktadır doğrusu.

Sömürgeci faşist ordunun Kuzey Kürdistan'da halkın güvenini kazandığı tespiti koca bir yalandır. Ordunun güvenini kazandığı ve bütünleştiği de söylenen "halk", koruculuk kurumundan geçimlerini sağlayandır.

– "Ordu, Güneydoğu'da büyük deneyim kazandı. Bölgenin en güçlü ordusuna sahibiz. Düşmanlarımız bunu bilmeli."

Faşist Türk ordusunun Kuzey Kürdistan'daki "deneyimi", kuşkusuz sadece 1984'den bu yana yürüttüğü haksız, gerici savaşla sınırlı değildir. Bunun geçmişi çok öncelere uzamaktadır.

Gerçekten de yürüyen savaşta, savaşın haksız ve gerici tarafını teşkil eden faşist Türk devletinin ordusu, bu savaşta deneyim kazanmıştır. Sorunun özü, deneyim kazanıp kazanmama değildir ama. Sorunun özü, faşist Türk ordusunun yürüttüğü sava-

"TSK bölgede halkla bütünleşmiştir."

Koca bir yalan!
Faşist Türk ordusunun Kuzey Kürdistan'da bütünleştiği tek kesim koruculardır.

şın haksız ve gerici bir savaş olmasıdır. Kürt ulusunun baskı altında tutulması, zulme uğratılması, yok sayılmasıdır.

Kürt ulusuna baskı yapmak, zulmetmek, onu katliamlara uğratmak; Kürt ulusundan emekçileri yerinden yurdundan sürgün etmek, evini barkını yakıp yıkmak, köyünü mezrasını bombalamak, yakmak ve benzer barbarlıklarda faşist Türk ordusu deneyim sahibi olmuştur. Bunları olumlu şeylermiş gibi gösterip bundan gurur duymak, faşizmin, barbarlığın savunulmasından başka bir şey değildir. Olan da budur.

Bölgenin en güçlü ordusuna sahip olmakla övünmenin bir başka yanı da komşu devletlere yöneltilen tehdittir. Bu, emperyalist yayılmacı siyasetin ifadesi olan bir tavidir da aynı zamanda.

– “Bölgede Kürt Mürt sorunu yok, sosyal ve ekonomik sorunlar var, işe aşaya ihtiyaç var.”

Bu tavır, MGK icazetli Anadol-D hükümetiyle yapılmak istenenin bir başka şekilde ifade edilmesidir. Kuşkusuz Kuzey Kürdistan’da ekonomik ve sosyal sorunlar vardır. Bu ekonomik ve sosyal sorunların kaynağı da bizzat faşist Türk devleti ve onun kapitalist düzenidir. Buna rağmen, anda Kuzey Kürdistan’da yürüyen savaşın esas sorunu ulusal sorundur. Kürt ulusunun verdiği mücadele, ulusal baskıdan kurtulma mücadelesidir.

Faşist Türk devletinin varlığını sürdürdüğü koşullarda, Kuzey Kürdistan’da ne kadar ekonomik ve sosyal kalkınma gerçekleştirilirse gerçekleştirilsin, Kürt ulusunun inkarı temelinde ulusal sorun çözülemez.

Kuzey Kürdistan’da işçi ve emekçilerin işe de aşaya da ihtiyaçları var. Onların, gerçekten işe ve aşaya sahip olabilmeleri için kendi iktidarlarına gereksinim var. İş gücünün sömürüldüğü, ezen ve ezilenin olduğu bir toplumda, işçi ve emekçiler ne gerçek anlamda işe, ne de gerçek anlamda aşaya sahip olabileceklerdir. Bir ekmek yerine iki ekmek alabilmek, aç kalmak yerine yarı aç dolaşmak kötünün iyisidir, ama yine de kötüdür. İşçi ve emekçilerin kurtuluşu, sömürü sistemine son vermekle gerçekleşecektir!

– “Ordu elinden geleni yapmıştır. Bundan sonra, askeri zafer, ekonomik zaferle desteklenmelidir. Beli kırılan

terörün yok edilmesi böyle gerçekleştirilir.”

Ekonomik zafer konusunda söylenenler, işe, aşaya ihtiyacın olduğu konusunda söylenenlerin tekrarıdır. Ordunun elinden geleni yaptığı tespiti, gerçekte bugüne kadar yapılandan çok daha fazlasının yapılamayacağını, haksız, gerici savaşın ekonomik önlemlerle koordine edilerek devam ettirilmek istendiğinin teslim edilmesidir. Askeri “zafer” ise kendi kendilerini avutmaktan başka bir şey değildir.

– “Bölgede asker var, devlet yok.”

Bu tespit, en açık sahtekarlıklardan biridir. Bölgede asker varmış da devlet yokmuş... Sanki ordu, ya da söylendiği biçimiyle “asker”, devletin bir parçası değilmiş gibi tavır takınılmaktadır. Bunun da ötesinde, TC devletinde esas karar vericilerin askerler olduğu da gizlenmeye çalışılmaktadır.

Bir yandan gerçekler çarpıtılırken, diğer yandan da bu çarpıtmaya bağlı olarak, varlığı zaten faşizmin maskeleyen rolünün ötesine geçmeyen parlamentoya, parlamentolere, siyasi partilere sorumluluk yüklenmektedir. Ev sahibini bastıran hırsız misali, askeri yetkililer de siyaseti uygulattıkları hükümetlere ver yansın etmektedirler. “Hem suçlu hem güçlü” deyi mi tam da bu duruma uymaktadır!

“Askeri zaferin ekonomik zaferle sağlamaştırılması”nın propagandasını yapanlar, Kürt sorunu için “siyasi çözüm”ü savunan liberal meslektaşlarına yönelik tavır takınırlarken, Genelkurmayın söyletmek istediği esas şeyi dile getirdiler. Bunlara göre, “siyasi çözüm”den bahsetmek, “Güneydoğu” gerçeğine ters ve “zarar verici”ydi. “Siyasi çözüm” söylemi, PKK’nin söylemidir ve bunu savunanlar da PKK’nin safında yer almaktaydı...

Tüm bu söylenenlerden çıkarılacak esas sonuç, faşist Türk ordusunun Kuzey Kürdistan’da yürüttüğü haksız, gerici savaşa devam edeceğidir. Bu haksız, gerici savaştan çıkarları olanlar, bugün “siyasi çözüm”den yana tavır takınan liberal kesimden de güçlüdürler, hakimdirler.

Bu geziye “muhalif” gazeteci, yazarların “davet” edilmesinin esas sebebi, bunların susturulması amacıdır. Faşist Türk ordusu, burjuva medyada arasına çıkan “çatlak sesleri” de kendine göre ayarlama peşindedir.

Emireri basın mensuplarından bazılarının geziden sonra üzerinde durdukları bir başka konu, Kuzey Kürdistan’da da izlenebilen Med-TV sorunuuydu. Bunlara göre “Med TV bölgede büyük tahribata yol açıyor”du ve çözüm önerileri de hazır: “yayını önlenmelidir”. “Rum ve Ermeni destekli PKK’nın” propagandasını yapan bir televizyon programının “kökünün dışarda” olması teranesi de unutulmadı tabii ki.

Türkiye yazarı K. Akın, 26 Kasım tarihli yazısını “Med TV sanki Ermeni televizyonu” başlığıyla yayınladı. Med-TV’nin “terörizmi teşvik ettiği”nin Avrupa’ya kanıtlanması”nı ve bu temelde de Med-TV’nin yayınının engellenmesini talep eden K. Akın’ın yüreği, “TRT’nin cılızlığı”yla yanıyormuş. K. Akın yazısına şöyle son vermektedir:

“Terörist örgütün elindeki propaganda silahını susturmak istiyorsak her şeyden önce televizyonlarımızın yayınlarıyla Doğu ve Güneydoğu’ya tesir alanı doğurmaları kaçınılmaz bir şart.” (Türkiye, 26 Kasım 1997)

Bu yazının yayınlandığı gün MGK’nın Kasım toplantısını yaptı. Bu toplantının ağırlıklı konularından biri de, “özel radyo ve televizyon kuruluşlarına frekans ve kanal tahsisi” konusu oldu. MGK, bu toplantısında, basınının isteklerini gözönüne almış ve K. Akın’ın “yanan yüreği”ne su serpmiştir. Buna göre:

“MGK, özel radyo ve televizyon kuruluşlarına frekans ve kanal tahsisi işlemlerinde, devletin anayasasında belirtilen vazgeçilmez, temel niteliklerine ve bu konudaki uyulması zorunlu hükümlere aykırı yayın yapan kuruluşlara karşı gerekli her türlü tedbirin en kısa zamanda alınmasının uygun olacağı konusunda görüş birliğine vararak, bu görüşün Bakanlar Kurulu’na bildirilmesini kararlaştırdı.” (Türkiye, 27 Kasım 1997)

Sözkonusu önlemlerin neler olacağını önümüzdeki dönemde birlikte göreceğiz.

Gezi sürecinde ve sonrasında söylenenlere ve yazılanlara bakıldığında, Kürt sorunundan bahsetmek, “siyasi çözüm” talep etmek, orduya ve devlete eleştiri yöneltmek gibi konularda baskıların, sansürlerin daha da yoğunlaşacağını kolayca tespit edebiliriz.

28 Kasım 1997 ▲

► Bolşeviklerin pankartı...
"Ya barbarlık, ya yeni Ekimler!
Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan-Türkiye)"

Ekim Devrimi'nin 80. yıldönümünde Moskova'da da Bolşevizmin bayrakları dalgalandı...

KASIM ayı başında, hem Büyük Proleter Ekim Devrimi'nin 80. yıl kutlamalarını yerinde izlemek, hem de siyasi ve örgütsel ilişkilerimizi geliştirmek amacıyla Moskova'ya gittik...

Düzenlediğimiz bu gezi, Rusya'daki gelişmeleri yerinde görme, Ekim Devrimi yürüyüşüne katılarak kendi propagandamızı yapma ve bir dizi örgütle görüşmeler yaparak ilişkilerimizi geliştirme açılarından oldukça olumlu geçti.

Gezi boyunca Moskova'da, kapitalizmin klasik türünün ülkeye yerleşmede epey yol katettiğini gördük. Tüketim mamülleri ve bunları satan mağazalar eskiye oranla çok daha yaygındı. Bu mağazalarda satılan ürünlerin ezici çoğunluğu, Rusya'da üretilmeyip Batı'dan ithal edilen ürünler. Moskova'nın her yanı bu tür ürünleri tanıtan reklam panolarıyla dolu.

Otomobil sayısı, eskiye oranla çok artmış, gündüz ana caddelerde trafik tıkanıyor. Metro hâlâ çok iyi işliyor.

Moskova, dünyanın en pahalı şehirlerinden biri, belki de en pahalısı.

Rusya'da ortalama aylıklar 100-150 dolar civarında. Emekliler 50-60 dolar aylık alıyorlar. Normal bir kafeteryada bir fincan kahvenin 2-3 dolar olduğunu düşünürsek, bir emekli bir ayda eline geçen parayla ancak 20 fincan kahve içebilecek durumda. Tabii ki gelir durumu uygun olmayan insanlar, Batı mallarının satıldığı mağazalardan alışveriş yapmıyorlar, kafeteryalarda yiyip içmiyorlar.

Toplumsal ezici çoğunluğunu oluşturan bu insanların asıl dertleri; kiralatma, elektrik, su ve kalorifer paralarını ödeyebilmek, temel gıda maddelerini edinebilmek. Bir dizi insan kalorifer parasını ödeyebilecek durumda olmadığından, kışa buzdaki soğuk evlerde geçiyor. Bu çelişkinin moral bozucu dışavurumunu her yerde izlemek mümkün.

Elinde avucunda kalmış son eşyalarını da satarak, dilenen veya vücudunu satarak yaşam savaşında yenilmeye çalışan insan sayısında önemli bir artış var. Evlerinden kaçarak sokaklarda yaşayan ve ellerinde alkol şişeleri veya uhu kutularıyla gruplar halinde dolaşan çocuklara her köşede rastlamak mümkün.

İnsanlar yabancılara karşı pek sempatik değiller. Eskinin metroda, yürüyen merdivenlerde kitap okuyan, güler yüzlü insanların yerini, çevresine kuşkuyla bakan, somurtkan insanlar almış. Milliyetçilik ve antisemitizm oldukça yaygın. Tipinizin güneyliye benzemesi bile polis tarafından durdurulmanıza yeterli. Faşistler, yayınlarını meydanlarda rahatsız edilmeden satabiliyorlar.

***

EKİM Devrimi'nin 80. yıldönümü yürüyüşüne yaklaşık 50-60 bin civarında insan katıldı. Yürüyüş kortejinde, Rus faşistlerinden ortodoks dincilere, tüm Sovyetler Birliği'nin mirasına sahip çıkan Zyuganov'culardan, esas olarak Lenin ve Stalin'in Sovyetler Birliği'ne sahip çıktıklarını söyleyen Anpilov ve

Tyulkin'cilere kadar çok değişik siyasi karakterdeki gruplar yer aldılar.

Yürüyüş katılanların bir tek ortak noktası vardı: Yeltsin iktidarına karşı olmak! Yer yer Lenin, Stalin'in resimleri, İsa'nın resimleriyle, orak çekiçli kırmızı bayraklar, dini, milliyetçi bayrak ve flâmalarla yanyana taşınıyordu.

Birlikte yürümediğimiz bu yürüyüşte biz, esas olarak propaganda yapmak ve kendimizi tanıtmakla yetindik. 8 bin bildiri dağıttık, onbinlerce kuşlama fırlattık. Hem yürüyüşün başladığı alanda, hem de mitingin yapıldığı alanda pankart açtık.

Bu gezi sırasında, Ekim Devrimi yürüyüşüne katılmanın yanı sıra kendini marksist-leninist olarak adlandıran bazı örgütlerle de görüşme imkanı yakaladık.

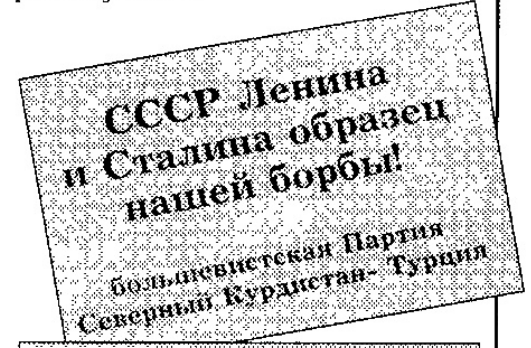
Görüştüğümüz gruplardan biri **Rusya Komünist İşçi Partisi**'ydi. Bu partinin lideri Tyulkin'dir. Lideri ayrıca belirtmemizin belli bir önemi vardır. Rusya'da örgütler, parti isminden çok örgütün lideri üzerinden anılıyor ve ayrılıklar, bölünmeler de belli kişilerin tavırlarına göre gerçekleşiyor.

Bizimle görüşen temsilcilerinin aktardıklarına göre, Rusya Komünist İşçi Partisi'nin Rusya'nın genel durumuna ilişkin bazı konulardaki yaklaşımları şöyledir:

Ekonomi alanında hızlı bir tekelleşme ve yoğunlaşma yaşanmaktadır. Örneğin finans sektörüne aslında üç banka hakimdir. Bu bankalara da İsrail pasaportlu Yahudiler, yani siyonist sermaye hakim. Rus burjuvazisi Batı burjuvazisine bağlıdır. Fabrika

yöneticileri ulusalcı ve Batıcı olmak üzere ikiye bölünmüş durumdadır.

Resmi verilere göre 6, sendikaların verilerine göreyse 13 milyon işsiz vardır. Toplumun üçte biri açlık sınırında yaşarken, yüzde bir-ikisi süper zengin bir hayat sürmektedir. Eskiden, revizyonistlerin egemen olduğu dönemde bile kiralatma, kişi başına düşen gelirin ancak otuzda biri oranındayken, bugün gelirin ancak beşte biri kiraya yetmektedir. Moskova dünyanın en pahalı şehridir.

► **Moskova'da Bolşevik propaganda...** Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin 80. yıldönümü dolayısıyla Moskova'da yapılan yürüyüşte Kuzey Kürdistan-Türkiyeli Bolşevikler yoğun propaganda yaptılar. 8 bin bildiri dağıtıldı, onbinlerce kuşlama fırlatıldı. Hem yürüyüşün başladığı alanda, hem de mitingin yapıldığı alanda pankart açıldı...

Şu an askerlerin sayısı azaltılırken, polislerin sayısı ve aylıkları artırılmaktadır. Bunda amaç, polisleri halka karşı daha iyi kullanabilmektir. Ordu, herhangi bir isyan olursa tarafsız kalacaktır. Örneğin 1993'teki isyanda Yeltsin'e sadece 4 panzer yardım etmiştir. Orduda çalışmalarımız vardır.

Devrim şiddetle olacaktır. Grev-isyan-devrim örgütlenmelerimiz var. Olabilecek bir ayaklanmada fazla kan dökülmemesi için diğer komünist değerlendirdikleri örgütlerle birleşmek gereklidir. İşçiler, 1989'daki büyük grevde hem Sovyetler'e hem de Birlik'e karşıydılar. Oysa şimdi işçiler, hem Sovyetler hem de Birlik'ten yanalar. Köyler genelde eski hallerini koruyorlar. Kolhozlar zor durumda, fakat buna rağmen yaşıyorlar. Köylüler, nasıl ki Lenin zamanında bizim yanımızdalarsa, şimdi de bizim yanımızdalar.

Kuşlamalarda (bizim yürüyüşte fırlattığımız kuşlamaları kastediyorlar) yeralan biçimde bir erkek egemenliği Rusya'da yoktur. Böyle bir durum ancak müslüman ülkelerde vardır. Rusya'da sadece kadınlar değil, çocuklar ve erkekler de fuhuş yapıyorlar. İnsanlar geçimlerini sağlamak için "bavul ticareti"ne yöneliyorlar. Bu insanlar devletin maddi ve polisiye baskısına maruz kalıyorlar.

Biz ne milliyetçiyiz, ne de antisemitiz, tersine enternasyonalistiz. Sadece Rusya'da değil Ukrayna'da da örgütlerimiz vardır. PKK ve yoldaş Öcalan'la dostluk ilişkilerimiz vardır. Rusya'da Marksizm-Leninizm'in üç bileşeni (felsefe, politik ekonomi ve sınıf mücadelesi öğretisini kastediyor /BN) parçalanmış durumdadır ve tekrar birleştirilmelidir. Bu mücadelede sizden de öğreneceklerimiz vardır. Bu

zamana kadar biz bunu gözardı ediyorduk.

Kısacası, Rusya Komünist İşçi Partisi'ne göre, Rusya, emperyalistlerin, özellikle ABD ve İsrail'in yarısömürgesidir, erkek egemenliği yoktur, ordu hâlâ tarafsızdır, işçiler ve köylüler Sovyetlerden yanadır, ayaklanmada fazla kan dökülmemesi için diğer komünistlerle birleşmek gerekir.

Buradaki görüşlerin temelden yanlış olduğunu görmek için Moskova'ya gitmeye bile gerek yoktur. Rusya, bir yarısömürge değil, büyük emperyalist güçlerden biridir. Erkek egemenliğinin Rusya'da topluma nasıl hakim olduğunu görmek için sokağa bir çıkmak bile yeterlidir. Ordu, bu sistemin ordusudur ve 1993'teki olaylarda olduğu gibi, yeri geldiğinde yine işçilere, köylülere karşı kullanılacaktır. Ordu içinde hâlâ yüreği devrimden yana atan tek tük insanların varlığı bu somut gerçeği değiştirmez.

İşçi sınıfı, lafta değil gerçekten bolşevik bir temelde örgütlenmediği sürece devrim hayaldir. Bugün Rusya'da işçiler sözde örgütlüdür. Gerçekte ise işletmelerde örgütsüzlük ve milliyetçilik kol gezmektedir. Rusya Komünist İşçi Partisi'ni birleştiren liderin adıdır, gerçek anlamda bir örgüt, illegal örgütlenme, işletme hücreleri, sistematik siyasi eğitim vs. yoktur.

Görüştüğümüz gruptan diğeri **Sovyetler Birliği Komünist Partisi**'ydi. Bu partinin lideri Anpilov'tur. Sovyetler Birliği Komünist Partisi, Rusya Komünist İşçi Partisi'nden ayrılmıştır.

Anpilov, bu görüşmenin başında kısa bir konuşma yaptıktan sonra, Ekim Devrimi yürüyüşü hazırlıkları dolasıyla ayrılmak zorunda olduğunu belirtti. Bu kısa konuşmasında Anpilov şunları anlattı:

Rusya'nın içinde bulunduğu durum çok kötüdür. Yeltsin, komünistler arasında bir bölünmede Zyuganov'a dayanmaktadır. 1 ve 2 Kasım'da komünistler bir kongre düzenlediler. Amaç 9 komünist partisini birleştirmektir. İşçi sınıfının mücadelesi güçlenerek devam etmektedir. Uzakdoğu'da grevler sürmektedir. Birlik olmadan zafer olmaz. Biz Sovyetler Birliği çapında bir birlikten yanayız. Biz yeni bir komünist partisi yaratmak değil, eski partiyi canlandırmak istiyoruz. Mücadelemizde iki önemli nokta vardır: Özelleştmeyi önlemek ve Yeltsin'i devirerek proletarya diktatörlüğünü yeniden kurmak, yani eski Sovyetleri geri getirmek. Bu noktaları destekleyen herkesle birleşebiliriz. Bizim bu Ekim Devrimi yürüyüşündeki sloganımız "Sosyalizm ya da ölüm; kazanacağız!" polis tarafından yasaklandı. Ben geçici olarak tutuklandım. Biz çatışma istemiyoruz, somut nasıl davranacağımıza yürüyüş alanında karar vereceğiz. Zyuganov bizim arkamızdan yürüyecek, onlarla birleşeceğiz. Milli bolşeviklerle birlikte çalışmıyoruz, fakat yürüyüşte yan yana gelebiliriz. Siz de (bizi kastediyor) bizimle birlikte yürümelisiniz.

Anpilov ayrıldıktan sonra bizimle görüşen temsilcilerinin aktardıklarına göre, Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin bazı konulardaki yaklaşımları şöyledir:

Rusya, uluslararası sermayenin, özellikle ABD ve İsrail sermayesinin yarısömürgesidir. Bir ayaklanma durumunda, bu ülkeler Rusya'ya saldırırlardır. İşçiler komünist partilerinin birliğini istiyorlar, liderler anlaşıyor (birisi, Anpilov dışındaki diğer liderlerin devrimden korktuklarını söylüyor). İşçilerin %80'i ayaklanmaya hazır, fakat Zyuganov bunu engelledi. Kapitalistlerin ilerlemesinin sorumlusu Zyuganov'dur.

Kruşçof zamanında ve daha sonraları Sovyetler Birliği'nde devlet kapitalizmi yoktu. Fabrikalar halka aitti. Sadece gizli kapitalistler vardı, onlar da şimdi su yüzüne çıkıyorlar. Ulusal burjuvazi zayıf, en iyilerini ABD kapıyor. Ekonominin işlemesi için, şu an Zyuganov tarafından temsil edilen ulusal burjuvaziye ihtiyacımız var (birisi, Kruşçof zamanında da kapitalizmin olduğunu, çünkü fiyatların devlet tarafından değil, yöneticiler tarafın-

dan belirlendiğini, kârın bunlar tarafından cebe atıldığını belirtiyor). Yeltsin, hâlâ eski Sovyetler Birliği'ni temsil eden ve onun damgasını taşıyan orduyu yeniden düzenlemek istiyor. O, ordu yerine özel birliklere önem veriyor. Sovyetler Birliği Afganistan'ı işgal etmedi, orada yardımcı bir gücü. Sovyetler Birliği almayıp veren bir ülkedi ve emperyalist bir siyaset gütmeydi.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin görüşleri de, ayrıldığı Rusya Komünist İşçi Partisi'nden pek farklı değildir. Rusya yarısömürge, ABD ve Yahudi sermayesi egemendir. Sovyetler Birliği'nde devlet kapitalizmi hakim değildi. Sovyetler Birliği, hiçbir zaman emperyalist olmadı, Afganistan'a yardım etti. İşçiler ayaklanmaya hazırды vs.!

Bu iki örgütün yaklaşımlarına göre de esas görev, eski Sovyetler Birliği'ni yeniden kurmaktır. Bu mücadeleye hâlâ Sovyetler Birliği damgasını taşıyan ordu yardım edecektir. İşçiler ve köylüler aslında Sovyetler Birliği'nden yanadırlar vs. vs. Bu örgütlerin temel yaklaşımı, bu temelden yanlış ve ham hayalci anlayış üzerine kurulduğundan, komünist bir zaferi bir yana bırakalım, kendi anlayışları doğrultusunda bir zafere bile kapalıdır.

Bu iki örgütün de sahip oldukları siyaset; sınıflar, emperyalizm, ulusal sorun, kadın sorunu, devlet, ordu, iktidar, parti, örgütlenme alanlarında derin yanlışlar içermektedir. Bu yapılarla bu yanlışlarını aşarak doğru bir hatta varmaları ihtimali oldukça zayıftır.

Görüştüğümüz gruplardan bir diğeryse **"Bolşeviklerin Tüm Birlik Komünist İşçi Muhafızı"** adlı örgüttü. Bu örgütün, diğerleri gibi öne çıkan bir lideri yoktur, illegal örgütlenmeyi esas alan kolektif bir örgütlenme tarzları vardır.

Bizimle görüşen temsilcilerinin aktardıklarına göre, bazı konulardaki yaklaşımları şöyledir:

Sadece Rusya'da değil, dünya çapında en büyük tehlike Rusya'da gelişen faşizmdir. Bu yüzden dünya çapında bütün komünist, demokrat, anarşist, hümanist insanlar, bu tehlikeye karşı bir cephe altında birleşmelidir. Esas görev, bu cephenin örgütlenmesidir.

Komünist partinin inşası ve devrim

bu cepheye bağlı olarak ele alınmalıdır.

("Bolşeviklerin Tüm Birlik Komünist İşçi Muhafızı" ile yürüttüğümüz tartışma, esas olarak temel noktalarda anlaşamadığımız bu nokta üzerinde yoğunlaştı. Bu konudaki düşüncelerini dile getiren ve Kasım ayı başında düzenledikleri **"Dünya Antifaşist Hareketi ÖZGÜRLÜK"**ün **"2. Birlik Antifaşist Konferansı"**nda kabul ettikleri belgeyi gelecek sayımızda yayınlamaya, bu konuda geniş bir tavır takınacağız.)

Bugün Rusya'da kırmızı bayrak taşıyan veya komünist geçinen bir dizi grup ve kişi, aslında milliyetçi, hatta faşisttir. Bu tür grup ve kişilerin çok saldırısına uğradık. 7 Kasım'da düzenlenen Ekim Devrimi yürüyüşüne faşistler, milliyetçiler ve antisemitler de yer aldıkları için katılmayacağız. Sadece bir propaganda grubu göndereceğiz.

İşçiler arasında da milliyetçilik ve faşizm güçlenmektedir. İnsanlar "demir yumruklu biri"ni aramaktadırlar. Rusya'da, insanlığın genel kültür kazanımları ayaklar altındadır, faşizme ve barbarlığa doğru bir kayış vardır.

Anpilov ve diğerleri hâlâ ordudan medet ummaktadırlar, Rusya'yı Batı'nın yarısömürgesi olarak görmekte-dirler. Halbuki ordu, bu sistemin ordusudur. Rusya, Batılı emperyalist güçlerin bir sömürgesi değil, bizzat kendisi büyük emperyalist güçlerden biridir.

1996 sonbaharında Rusya'da "devrim durumu" yaşanmıştır. Bu dönemdeki gelişmeler 1905 Rusya'sıyla karşılaştırılabilir. Bu devrimin yenilgisinden sonra kapitalizm istikrara kavuşmuştur.

Türkiye'de yarıfaşist (parlamento olduğu için yarıfaşist) bir düzen vardır.

"Bolşeviklerin Tüm Birlik Komünist İşçi Muhafızı"; milliyetçilik, antisemitizm, Rusya'nın yarısömürge değil emperyalist bir büyük güç olarak görülmesi, illegal ve kolektif örgütlenme, işçi sınıfı içinde örgütlenme vb. gibi konularda diğer örgütlerden olumlu olarak ayrılmaktadır.

Bu örgütün şu an öne çıkan en temel hatası, antifaşist cephe çalışmasını dünya çapında temel görev olarak tespit etmesidir. Fakat esas olarak gençlerden oluşan bu hareket, tartış-

maya ve gelişmeye açıktır. Çalışma ve örgütlenme tarzları illegal ve kolektiftir.

Rusya'da şu an pratik-ideolojik olarak asıl tehlike olan milliyetçilik, antisemitizm ve orduya karşı yaklaşımları diğerlerine göre oldukça olumlu olan ve işçilerin, köylülerin durumlarını daha gerçekçi değerlendiren bu grup, süreç içinde hatalarını aşarak marksist-leninist bir çizgiye kavuşma olanağına sahiptir. Bolşeviklerin bu doğrultuda verecekleri destek, bu sürecin olumlu sonuçlanmasında tayin edici rollerden birini oynayacaktır.

Görüldüğü gibi, Rusya'nın şu an içinde bulunduğu durum hiç de iç açıcı değildir...

Nüfusun çok küçük bir azınlığı olan şanüstü bir zenginlik içinde parasını nasıl harcayacağını şaşırırken; nüfusun ezici çoğunluğu açlık sınırında yaşamaktadır. Ekim Devrimi'nden sonra başarıyla gerçekleştirilen sosyalist inşa çalışmasıyla dünya işçi sınıfının ve halklarının yol göstericisi ve umudu haline gelen bu ülkenin insanları, bugün köşe başlarında dilenmekte, yaşamak için kendilerini satmaktadırlar. Milliyetçilik, antisemitizm kol gezmektedir, erkek egemenliği her köşe başında sırtılmaktadır. Halkın umudu olarak piyasaya çıkanların büyük çoğunluğu, en iyi halde bilinçleri bulandırarak halkın kurtuluşunu çıkarmaz ayın son perşembesine ertelemektedirler.

Fakat durum olumsuz olmasına rağmen tamamen umutsuz değildir. Bugün çok az olsalar da, Lenin ve Stalin'in Sovyetler Birliği'ni yeniden kurarak Komünizm'e doğru giden yola kalınan yerden devam etmek isteyen, bunun hayati önemini kavrayan ve bu uğurda militan bir mücadele yürüten insanlar da vardır.

Bu kısa gezimiz sırasında, insanların doğru bir siyaset temelinde yönlendirildiklerinde 20'li, 30'lu, 40'lu, 50'li yıllarda çok daha zor şartlarda nasıl muazzam işler başardığını gördüğümüzden, şu an hüküm süren karanlık ortamın ömrünün pek uzun olmayacağına, zaferlerle dolu tarihlerinden güç alan Rusyalı bolşeviklerin eninde sonunda bu ülkede sömürünün kökünü kazıyarak kırmızı bayrağı yenisinden ona yaraşır bir biçimde dalgalandıracaklarına inancımız tamdır...

Kasım 1997 ▲

Faşizm ve İbrahim Kaypakkaya!

18

İbrahim Kaypakkaya,
Türkiye-
Kuzey Kürdistan'da
faşizm ve faşizme karşı
mücadele sorunlarında,
esas olarak
marksist-leninist
öğretinin sınıflar ve
sınıf mücadelesi,
devlet ve devrim,
faşizm ve faşizme karşı
birleşik cephe üzerine
öğretilerini çıkış noktası
olarak almıştır.
O'nun faşizme karşı
mücadele perspektifinin
merkezinde sürekli ve
sistemli olarak faşizmin,
işçi sınıfının önderliği ve
komünist partisinin
yönlendiriciliği altında
bir devrimle yıkılması
durmaktadır.

BOLŞEVİK PARTİ (Kuzey Kürdistan-Türkiye) 6. Kongresi, diğer kararlar yanında faşizm konusunda İbrahim Kaypakkaya'nın Kuzey Kürdistan-Türkiye'de faşist iktidar ve faşizme karşı mücadele konusundaki görüşlerini de değerlendirmiş ve tezler halinde kararlar almıştır.

Bu kararlar Bolşevik Partizan dergisinin 111. sayısında yayınlandı...

İbrahim Kaypakkaya'nın Kuzey Kürdistan-Türkiye'de faşist iktidar ve faşizme karşı mücadele konusundaki görüşlerini değerlendirmekle kongremiz, 5. Kongre'de sonuçlandırdığı faşizm konusundaki görüşlerle bağ içinde, geçmişte bu alanda savunulan görüşlerin bir değerlendirmesini yap-

mıştır. Bu değerlendirmenin, esasta İbrahim Kaypakkaya'nın görüşleri üzerinden yapılması, geçmişte O'nun bu alanda ortaya koyduğu görüşlerin tarafımızdan savunulmuş olmasındandır. Bu anlamda yapılan değerlendirme ve alınan kararlar, İbrahim Kaypakkaya'nın görüşlerinin mirasçısı olan biz bolşeviklerin faşizm konusunda geçmişte savunduklarımızın (bu anlamda) bir değerlendirmesi olarak anlaşılmalıdır.

ŞAFAK REVİZYONİZMİ ve FAŞİZM KONUSUNDAKİ GÖRÜŞLERİ...

Bilindiği üzere İbrahim Kaypakkaya, faşizm konusunda özel bir makale kaleme almamıştır. Ama O, "TİİKP

Program Taslağı Eleştirisi", "Şafak Revizyonizminin Kemalist Hareket, Kemalist İktidar Dönemi, İkinci Dünya Savaşı Yılları, Savaş Sonrası ve 27 Mayıs Hakkındaki Tezleri", "Şafak Revizyonizmi ile Aramızdaki Ayrılıkların Kökeni ve Gelişmesi" başlıklı makalelerinde, Türkiye'de faşizm sorununu diğer sorunlarla bağ içinde tartışmış, faşizm konusundaki görüşlerini Şafak revizyonizmiyle yürüttüğü polemikte şekillendirmiştir.

Onun savunduğu esasta doğru pozisyonlara ve kimi hatalı yaklaşımlarına geçmeden, Şafak revizyonizminin faşizm konusunda ileri sürdüğü görüşlerin neler olduğuna bakmak gereklidir. Çünkü, Şafak revizyonistlerinin savunduğu görüşleri -kabaca da olsa- bilmekle, o dönemde faşizmle ilgili (ve buna bağlı olarak devrim, parlamento, iktidar, antifaşist cephe vb. konularında da) çerçevenin ne olduğu konusunda fikir sahibi olmak mümkündür.

İbrahim Kaypakkaya, Şafak revizyonizmiyle ayrılıkların kökenini ve gelişmesini incelediği makalesi, "Nisan Toplantısı" altbaşlığı altında, bizzat Şafak revizyonistlerinin yazılarından yaptığı alıntılarla da desteklediği özetle, Şafak revizyonistlerinin faşizmle ilgili pozisyonunu şöyle aktarır:

"1- Türkiye'de faşizm, tekelci sermayenin diktatörlüğüdür (PDA, sayı 27, sayfa 177-178...).

2- Faşizm, iktidarı gerici askeri darbe yoluyla ele geçirecektir (agy)

3- Faşist diktatörlük, parlamentoya asla bağdaşmaz. «Faşizm, burjuvazinin bizzat parlamenter düzeni kaldırması demektir» (agy).

4- Anti-faşist mücadele, esas olarak şehirlerde güc birlikleri kurularak yürütülmelidir. «Silahımız devrimci güc birligidir».

5- Faşizm iktidarı aldığı an, proleter devrimcileri «demokratik burjuvazi dahil bütün antifaşist kuvvetlerin cesaretini kamçılmalı» ve «demokratik güçleri harekete geçirmelidir» (Şubat 1971 Genelgesi)

6- «Antifaşist mücadelenin amacı, devrimci iktidarı kurmak değildir» (PDA, sayı 27).

7- «Reformcu burjuvazinin iktidarı ele geçirmesi halinde» görev, gerici-lerle mücadele ve reformcu burjuvaziye karşı halkın somut taleplerini, işçi-

köylü iktidarını savunmaktır (Şubat 1971 Genelgesi).

8- Eğer faşizm gelirse köylerde çalışma imkanımız da kalmaz. Acil görevimiz, faşizm tehlikesini savuşturmaktır. «Bütün ilerici ve demokratik güçler: Faşizme karşı demokratik güc birligini bir an evvel gerçekleştirmeliyiz. Var gücümüzle tek elci burjuvaziye yüklenmeli, faşizmi tecrit... etmeliyiz... bütün antifaşist güçlerle birleşelim. Faşizme karşı dişediş mücadele edelim. Önümüzdeki acil siyasi görevler bunlardır» (abç). Faşizm tehlikesi savuşturulmadan toprak devrimi için köylülerin silahlı mücadelesi örgütlenemez (Şubat 1971 Genelgesi).

9- Faşizm tehlikesi savuşturulduktan sonra gelecek bir reformcu burjuva iktidarı, köylük bölgelerde çalışma imkanını arttıracaktır. «Öyle dönemler olabilir ki, şehirlere ağırlık verilebilir ve bu, köylerdeki çalışmayı diyaletik olarak etkiler» (Bu, Bay A. Z.'nin ağzından eksik etmediği bir cümleydi ve şehirlerde tezgahlanacak bir askeri darbenin köylerde çalışma imkanını arttıracacağı anlamına geliyordu." (İbrahim Kaypakkaya, Seçme Yazılar, Ocak Yayınları, sayfa 293)

Şafak revizyonistlerinin faşizm konusunda ileri sürdüğü görüşlerin kısa özetine dikkat edildiğinde, faşizmin kavranmadığı görülecektir. 1970'lerde, sadece Şafak revizyonistleri değil, diğer "sol" kesimler açısından da faşizmin doğru teorik bir çözümlemesi yoktu. Darbecilik, parlamentarizm, reformizm... devrimcilik adına savunuluyordu. Bununla birlikte, aynı yıllarda devrimci ve sol hareket içinde Kemalizm "ilericilik", "devrimcilik" olarak görülüyordu.

KAYPAKKAYA'NIN FAŞİZM KONUSUNDAKİ TEMEL ÇIKIŞ NOKTALARI

İBRAHİM KAYPAKKAYA, revizyonizmin cirrit attığı; parlamentarizmin devrimcilik adına savunulduğu, devrim yerine darbeci görüşlerin geçerli olduğu bir dönemde; faşizm ve faşizme karşı mücadele sorunlarında esas olarak doğru görüşlerin savunucusu olmuştur. Devlet-faşizm ilişkisini doğru bir şekilde ortaya koyan İbrahim Kaypakkaya, faşizmin -ve devletin-, zora dayalı devrimle

yıkılacağını açık bir şekilde tespit etmiştir. Kongremizin de tespit ettiği gibi,

"1) İbrahim Kaypakkaya, Türkiye-Kuzey Kürdistan'da faşizm ve faşizme karşı mücadele sorunlarında, esas olarak marksist-leninist öğretinin sınıflar ve sınıf mücadelesi, devlet ve devrim, faşizm ve faşizme karşı birleşik cephe üzerine öğretilerini çıkış noktası olarak almıştır.

2) O'nun faşizme karşı mücadele perspektifinin merkezinde sürekli ve sistemli olarak faşizmin, işçi sınıfının önderliği ve komünist partisinin yönlendiriciliği altında bir devrimle yıkılması durmaktadır." (Bolşevik Partizan sayı 111, sayfa 28)

İbrahim Kaypakkaya'nın faşizmin sınıfsal karakteri, devlet-faşizm ilişkisi, antifaşist cephe sorunu konularında savunduğu görüşler, Dimitrov'un -ve Komintern'in- görüşlerine dayanmaktadır. O, teorik düzlemde faşizmin tahliline doğru yaklaşırken somutta da Kuzey Kürdistan-Türkiye'de faşizmin durumunu esasta doğru tespit etmiştir.

İbrahim Kaypakkaya, faşizm sorusunda sadece teorik planda kimi doğruları savunmakla kalmamış, Osmanlıdan 1960'ların sonlarına kadar olan dönemle ilgili yaptığı değerlendirmelerde, somut olarak faşizmin Türkiye'deki yapısını incelemiş, ortaya koymuştur. Kemalist diktatörlüğün işçilere-köylülere düşman, yıkılması gereken faşist bir diktatörlük olduğunu çok açık ve berrak bir şekilde formüle etmiştir.

İbrahim Kaypakkaya, faşizmin ortaya çıkışına ilişkin yaptığı değerlendirmede, Türkiye Cumhuriyeti devletinin başından itibaren faşist bir devlet, Kemalist ideolojinin, faşist ideolojinin Kuzey Kürdistan-Türkiye'ye uyarlanmış biçimi olduğunu; Kemalist faşist diktatörlüğün askeri, feodal ve bürokratik özelliklere de sahip olduğunu; gerek Kemalist hareketle ilgili yaptığı geniş değerlendirmede, gerekse de TİİKP ile ayrılıkların ortaya konulduğu diğer belgelerde doğru olarak tespit etmiş, Kemalizm hayranlığına ağır bir ideolojik darbe vurmuştur.

İbrahim Kaypakkaya, Kuzey Kürdistan-Türkiye'de faşist diktatörlüğü incelerken faşist Türk devletinin başından beri faşist karakterinin değiş-

mediğini vurgulamış, Türkiye'nin hiçbir dönem burjuva demokrasisini yaşamadığını, gerek işçi sınıfı ve diğer emekçilerin hareketliliğine, gerekse uluslararası alanda meydana gelen değişmelere göre dönem dönem bunun bazı kırıntılarını tattığını tespit etmiştir (Kurtuluş Savaşı'nın hemenertesindeki kısa dönem, İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda ve 27 Mayıs Darbesinden sonraki kısacık dönem).

Bu, İbrahim Kaypakkaya'nın, Kuzey Kürdistan-Türkiye'de faşizmin olduğunu tespit ederken soruna dikkatli ve ne denli somut yaklaştığının bir göstergesidir.

İbrahim Kaypakkaya, Şafak revizyonistlerinin ve o dönemin diğer ünlü revizyonistlerinin (Mihri Belli, Doğan Avcıoğlu ve Hikmet Kıvılcımlı vd.) savunduğu "faşizmin iktidara askeri darbe yoluyla geleceği" düşüncesine karşı da polemik yürütmüş ve faşizmin iktidara sadece darbe yoluyla değil çeşitli biçimlerde gelebileceğini doğru bir biçimde belirterek faşizmin iktidara geliş biçimi konusundaki sığ anlayışları da mahkum etmiştir.

İbrahim Kaypakkaya, Türkiye'de parlamentonun başından beri faşist ve yarıfaşist diktatörlüklerin maskesi olduğunu vurgulamıştır.

O, Şafak revizyonistlerinin, faşist diktatörlüğün parlamentoya bağdaşmayacağı şeklindeki görüşlerine karşı polemik yürütmüş ve faşizmin parlamentoyu feshetmek yerine hem yığınları kandırmak ve hem de dünya demokratik kamuoyunu aldatmak için parlamentoyu faşizmin bir aleti olarak kullandığını, kullanabileceğini örnekler vererek açıklamıştır. Bu noktada O, "Türkiye'de faşizm parlamenter maskelidir" tespitini yapmıştır.

Faşizm-parlamento bağlamında, faşizmin varlığını anlamak için parlamentonun olup olmadığına bakmanın yetmeyeceğini, nasıl bir parlamentonun mevcut olduğuna da bakılması gerektiğini vurgulamıştır. İbrahim Kaypakkaya, Şafak revizyonistlerinin, "parlamento varsa faşizm yok, o halde faşizmin gelmemesi için parlamento savunuculuğu yapalım" şeklindeki görüşlerinin yanlışlığına dikkat çekmiş, bu anlayışın kişiyi faşist kliklerle aynı noktaya götüreceğini belirtmiştir.

Antifaşist cephe konusunda da İbrahim Kaypakkaya, faşizmin bütün bi-

çim ve derecelerine karşı antifaşist halk cephesi iktidarını kurmayı, bunun için mücadele etmeyi ve iktidarı ele geçirmeyi savunmuştur.

KAYPAKKAYA'NIN KİMİ YANLIŞLARI...

BRAHİM KAYPAKKAYA, Türkiye'de faşizmin sınıfsal dayanağı olarak komprador burjuvazi ve toprak ağalarını gördüğü noktada bir yanlışla da düşmektedir. Kongremizin bu bağlamda yapmış olduğu tespit aynen şöyledir:

"İbrahim Kaypakkaya, yarıömürge, yarıfeodal ülkelerde faşizmin sınıfsal dayanağının komprador burjuvazi ve toprak ağaları olduğu görüşüne sahiptir. Karşıdevrimci sınıfları, yalnızca bu iki sınıf olarak tanımlamaktadır. Kuzey Kürdistan-Türkiye'deki kemalist faşist diktatörlüğün sınıf temelini komprador burjuvazi ve toprak ağaları olduğu tespitinin çıkış noktalarından biri, bu teorik yaklaşımdır. Bu yaklaşım, O'nun Marksizm-Leninizm'in geliştirilmesi olarak savunduğu Mao Zedung Düşüncesi'nin yaklaşımıdır.

Bu yaklaşım, aynı zamanda «milli burjuva» diktatörlüğünün, ya da küçük burjuva diktatörlüğünün faşist olamayacağı yaklaşımıyla da tamamlanmaktadır. Bu, yanlış bir yaklaşımdır. Emperyalizm çağında burjuvazinin her kesimi, faşist bir diktatörlük kurabilir. Faşizm, yalnızca tekelci burjuvazinin veya komprador burjuvazinin yönetim biçimi değildir; ya da tersi, burjuvazinin tekelci veya komprador olmayan kesimleri mutlaka burjuva demokrati değildir. Genelde emperyalizm çağında, emperyalist ülkelerde hakim olan burjuvazi, tekelci emperyalist burjuvazi, daha başka bir tanımla finans kapital; emperyalizme bağımlı ülkelerde de emperyalizme bağımlı burjuvazi ve onunla ittifak içinde olan sınıf ve katmanlar, en başta da feodallerdir. Hal böyle olduğu için, emperyalist ülkelerde faşizm «finans kapital»in; emperyalizme bağımlı ülkelerde de «emperyalizme bağımlı burjuvazi»nin (bu bağımlılık ille de komprador biçiminde bir bağımlılık –yani kelimenin dar anlamıyla yalnızca ticari temsilcilik– anlamında bir bağımlılık da olmayabilir) ve toprak

ağalarının (kimi hallerde kapitalistleşmiş toprak beylerinin) «açık terörcü diktatörlüğü»dür. Fakat bu, belirli olağanüstü şartlarda iktidara gelebilecek olan «milli burjuva», ya da küçük burjuva sınıfların diktatörlüğünün ille de burjuva demokratik olacağı anlamına gelmez." Bolşevik Partizan, sayı 111, sayfa 29)

Yine İbrahim Kaypakkaya, feodalizm ve emperyalizmle birlikte faşist diktatörlüğü yıkmamanın askeri yolu olarak halk savaşı stratejisini mutlaklaştırmıştır. Kongremiz, bu hatayı da O'nun Mao Zedung Düşüncesi savunuculuğuyla bağıntılı bir hata olarak değerlendirmiştir.

Kongremiz İbrahim Kaypakkaya'nın, Kuzey Kürdistan-Türkiye'de faşizm sorununu tartışırken çıkış noktası olarak yalnızca Marksizm-Leninizm'in bu alandaki temel tezlerini almadığını, O'nun, bu noktada da Marksizm-Leninizm'in bu konudaki temel tezleri yanında, aynı zamanda Marksizm-Leninizm adına savunduğu Mao Zedung Düşüncesi'nin yanlışlarından da etkilendiğini, bu ikisini birleştirmeye çalıştığını tespit etmiştir.

İbrahim Kaypakkaya'nın bu hatası, kendini en açık bir biçimde Kuzey Kürdistan-Türkiye'de faşizm tehlikesi için geçici değildir sorusunun tartışıldığı yerde göstermektedir. Oradaki tartışmada, İbrahim Kaypakkaya, önce açıkça Mao Zedung Düşüncesi'nin yanlış "yarıömürge/yarıfeodal ülkeler" genellemesini yapmaktadır. Hemen ardından da "emperyalizmin toptan çöküşe gittiği çağ"ı, faşizme yönelmenin gerekçelerinden biri yapmaktadır. İbrahim Kaypakkaya'nın bu teorik hatası, daha sonra O'nun izleyicileri olan bizler tarafından iyice geliştirilmiş, 1981'e kadar savunduğumuz "bütün yarıömürge, yarıfeodal ülkelerde sürekli faşizm teorisi"nin dayanağı yapılmıştır.

Bu teorik hatalar, İbrahim Kaypakkaya'nın faşizmle ilgili teorik yaklaşımında bir yama gibi durmaktadır. İbrahim Kaypakkaya, bu teorik yanlışlarını pratik sonuçlarına kadar götürmemiştir.

O'nun faşizm konusundaki görüşlerinin, bütünlüklü incelendiklerinde esasta marksist-leninist görüşler oldukları 6. Kongremiz tarafından tespit edilmiştir.

Kasım 1997 ▲

Tartışma kültürü üzerine...

Tartışma, kuşkusuz bir amaç değil araçtır. Komünist düşüncelerin yaygınlaştırılması, onların yanlışlarla mücadele içinde egemen kılınması amacı proleter tartışma kültürünün çıkış noktasıdır. Biz bolşevikler açısından herhangi bir tartışmaya girmek demek, tartışılan konularda Bolşevizm'in propaganda-sını yapmak, bolşevik ilkeleri savunmak,

kavratmak demektir. Tartışma esnasında Bolşevizm'in savunucusu olduğumuz, yüce Komünizm davasının bir savunucusu olduğumuz bir an olsun akıldan çıkarılmadan, devrime ve Komünizm davasına gelebilecek her türden ideolojik saldırıya karşı Marksizm-Leninizm'in ilkelerine bağlılık ve onun savunusu merkezde durmak zorundadır.

Değişik düşünceleri karşılıklı savunmak veya bir sorun üzerine sözle veya yazılı olarak karşılıklı yapılan savunmaya tartışma dendiğini biliyoruz...

Bu genel tanımlama, aynı zamanda siyasi literatürde de böyle kullanılır. Çeşitli grup ya da partiler, rakip siyasi grup ya da partilerle görüşlerini çatıştırmak, karşılıklı olarak siyasi rakibinin görüşünü çürütmek, doğru gördüğü görüşlerin propagandasını yapmak ve karşı görüşü savunanları ve bu görüşten etkilenenleri ikna temelinde doğru gördüğü görüşlere yaklaştırmak ya da karşı tarafın bu tartışmada savunduğu doğru görüşlerinden öğrenmek için yazılı ya da sözlü tartışma yöntemini kullanırlar.

Tartışma, hemen her siyasi oluşum açısından geçerli olan bir yöntemdir. Bu anlamda burjuva partileri açısından olduğu kadar, kendine devrimci, sosyalist, komünist diyen partiler ya da gruplar da, aralarındaki siyasi ya da pratik kimi sorunları tartışmalar yoluyla değerlendirmek, siyasi rakibinin yanlışlarını göstermek, kendi görüşlerinin propagandasını yapmak, kendi siyasi çizgisini hakim hale getirmek için bu yöneme başvurur.

Tartışma, öncelikle karşılıklı iknayı hedefleyen bir yöntem olması yanında, aynı zamanda görüş sahiplerinin görüşlerinin doğruluğunun sınanması-nın da bir aracıdır.

TOPLUM VE EGEMEN BURJUVA-FEODAL TARTIŞMA KÜLTÜRÜ!

Emperyalizme bağımlı burjuva-zinin ekonomik, sosyal, siyasal, hukuksal vb. tüm kurum-

larıyla hakimiyetini kurmuş olduğu, feodal düşünce ve yaklaşımların da hâlâ önemli ölçüde etkinliğini sürdürdüğü bir toplumda yaşıyoruz.

Kendinden önceki toplumlardan ileri olmakla birlikte, kapitalist toplum, çıkar ilişkilerinin çizdiği sınırlar çerçevesinde "uygar" bir toplum düzenine sahip. Bu "uygarlık", sözcüğün gerçek anlamında bir uygarlık değil, kendinden önceki çok daha geri toplumla kıyaslandığında bir uygarlık. Kendinden önceki toplumdan ileri olmakla kapitalist toplum, ekonomik ve sosyal ilişkilerde, öz olarak kendinden önceki tüm sınıflı toplumlara özgü olan öğeleri öz olarak, çok daha bil-lurlaştırılmış haliyle taşıyor.

Kuzey Kürdistan-Türkiye toplumu ekonomik olarak bağımlı kapitalizmin egemenliğine rağmen, tam anlamıyla kapitalistleşmiş, klasik kapitalizmin üst yapısına sahip bir toplum değil. Kapitalizmin siyasal üstyapısı olan burjuva demokrasisi bu toplumda hiçbir dönemde gerçek anlamda yaşanmadı. Siyasal üstyapı demokrasi adına uygulanan faşizm oldu. Toplumun bağrından sonuna kadar ilerletilen demokratik bir devrimle sökülüp atılmayan feodal artıklar, özellikle üstyapıda etkin olmaya devam ettiler. Bugün de toplumda feodal düşünceler burjuva düşüncelerle; feodal kültür emperyalizmin kültürüyle içiçe varlığını sürdürüyor.

Sosyal yapılanmada, bilim, hukuk, felsefe, din ve ahlakta egemen olan düşünceler ve yaşanan ilişkiler karmaşık bir resim çiziyor. Toplumsal yapılanmada, çıplak çıkar ilişkileriyle ekonomik, sosyal ve siyasal alandaki eşitsizlik belirleyici öneme sahip. Güçlü olanın dediği toplumsal düze-

nin "yasaları" oluveriyor. Hak-haksızlık, eşit-eşitsizlik, doğru-yanlış... kavramları egemen sınıflara göre belirleniyor.

Güçlü olan haklı, doğru ve yanılmaz olabiliyor! En basit sorunlar bile şiddetle çözülüyor. Çıkar için gerçekleri çarpıtmaktan, en temel hak ve özgürlüklerin çiğnenmesine; zorla dayatmalarda bulunmaktan karşısındakini dinlemek zahmetine katlanamamaya, hotzotçuluktan, maçoluğa, feodal intikamcılıktan, faydacılığa, "köşe dönmek" için her şeyin mübah görülmesine... bir dizi yöntem toplumsal ilişkilerde hakimiyetini sürdürüyor.

İnsanlar, kurumlar, gruplar, partiler vb. vb. arasındaki ilişkiler önemli ölçüde bu tip hastalıklar üzerinde yürüyor. Toplumun çoğunluğu bu ilişkilerle uzlaşıyor; toplumsal işleyişin "normal kurallarına" ayak uyduruyor, buna göre eğitiliyor ve bu tür ilişkileri istiyor.

Bu durum, kendine toplumun öncüsü, ilerici, devrimcisi rolünü biçenler açısından da geçerli. Genel olarak toplumun ilerici, devrimci, öncü kesimleri de bu ilişkilerle içiçe, onlarla uzlaşarak yaşıyor.

Diğer yandan bu olumsuz durumun aşılması için bilinçli bir çaba hemen hemen görülüyor ve toplumda egemen olan burjuva-feodal ilişkiler, bu yapılanmalar içinde de yansımasını buluyor ve yer yer egemen de oluyor. Bir dizi pratik sorgulandığında, bu durumu çeşitli bağıntılarda açıkça görmek mümkün.

Bu sayımızda ele aldığımız "tartışma kültürü", bugünkü toplumsal ilişkiler yumağından bağımsız değil. Toplumsal ilişkilere de rengini veren

çıkart ilişkileri ve eşitsizlik, feodal in-
tikamcılık vb.; insanlar, kurumlar,
grup veya partiler... arasındaki iletişi-
min, birbirini anlama, birbirlerinin
yanlışlarını görme-gösterme, ikna et-
me, dönüştürmenin; sorunları tartışma
yoluyla çözenin önündeki en büyük
engellerden biri olarak ortaya çıkıyor.

Burada genel olarak bir tartışma or-
tamının olmadığı, tartışma yapılmadı-
ğı vb. iddiasında değiliz. Hayır. Örgüt,
grup ve partiler, kişiler tartışıyor-
lar. Ama, yukarıda saydığımız top-
lumda, ilişkilerde varolan olumsuz-
luklar, ilerici, devrimci, öncü vb. ad-
landırılan grupların tartışmalarında da
kendini gösteriyor. Böyle bir tartışma
ortamında gücünün yanlışları doğru,
haksızlığı hak oluyor! Maçoluk, hot-
zotçuluk, yağcılık, "dediğim de-
dik"çilik, güce tapınma, şefflik, burnu-
büyüklük, kibirlilik, "ben söyledim
doğrudur" tavırları... genel geçerlilik
kazanıyor, güçlü olan borusunu öttü-
rüyor!

Oportünist örgütlerin büyük çoğun-
luğu zaten savunduğu görüşlere gü-
venmediğinden, kamuoyu ilkeli, açık
tartışmadan önceden korkar gibi korku-
yor. Gerçek anlamda bir tartışmadan
kaçmak için her yol ve yöntem dene-
niyor. Şiddet de dahil her türlü yol ve
yöntem, ilişkilerde (ve tartışmalarda)
kullanılır, kabul edilir hale geliyor.

Toplumun alıştığı, benimsediği, is-
tediği şeyler tartışmalarda öne çıkı-
yor; kitlenin en geri duygularına hitap
edilerek "rakibin mat edilmesi", tar-
tışmada demagojik yöntemlerle üst-
ünlük sağlanması vb. olumlu buluna-
biliyor.

Tüm bunlar kabul edilemez durum-
lardır. Bir toplumda egemen olan yan-
lış düşünce ve ilişkiler sistemine karşı
mücadele etmek, toplumu değiştirme
ve dönüştürme genel mücadelesinin
bir parçası olarak kendini dayatıyor.
Tartışma konusunda yanlış anlayışla-
ra karşı mücadele, bu alanda da prole-
ter yaklaşımın egemen kılınması mü-
cadelesi önem kazanıyor.

PROLETER TARTIŞMA KÜLTÜRÜNÜN ÖNE ÇIKAN KİMİ NOKTALARI...

Tartışma, kuşkusuz bir amaç
değil araçtır. Komünist düşün-
celerin yaygınlaştırılması, on-
ların yanlışlarla mücadele içinde ege-
men kılınması amacı soruna proleter
yaklaşımın, ya da başka bir deyimle
proleter tartışma kültürünün çıkış

noktasıdır.

Biz bolşevikler açısından herhangi
bir tartışmaya girmek demek, tartış-
lan konularda Bolşevizm'in propa-
gandasını yapmak, bolşevik ilkeleri
savunmak, kavratmak demektir. Tar-
tışma esnasında Bolşevizm'in savu-
nucusu olduğumuz, yüce Komünizm
davasının bir savunucusu olduğumuz
bir an olsun akıldan çıkarılmadan,
devrime ve Komünizm davasına gele-
bilecek her türden ideolojik saldırıya
karşı Marksizm-Leninizm'in ilkeleri-
ne bağlılık ve onun savunusu merkez-
de durmak zorundadır. Marksizm-Le-
ninizm'in temel ilkelerinin çarpıtıl-
masına, içeriğinin boşaltılmasına, iç-
diş edilmesine vb. vb. karşı durulmalı,
bu saldırılar geri çevrilmelidir...

Fakat bu yapılırken, "biz zaten doğ-
ruyu savunuyoruz, diğerlerinden öğ-
renecek hiçbir şey yoktur", ya da "be-
lirleyici olan, savunulan içeriktir,
onun nasıl savunulduğu önemli de-
ğildir" gibi yanlış yaklaşımlara düşülme-
melidir. Sadece neyin savunulduğu
değil, doğru düşünceler temelinde kit-
lelerin kazanılması için savunulanla-
rın en ikna edici biçimde nasıl savu-
nulduğu da önemlidir.

Peki o halde tartışma nasıl olmalı?
Proleter tartışma kültürü olarak ad-
landırdığımız şeyin yönetsel temel
özellikleri nelerdir?

Devrimci gruplar ve kişiler arasın-
daki tartışmalarda nelere dikkat etmek
gerekir?

Bu konuda akla gelebilecekleri aşağı-
da sıralıyoruz:

► Tartışma, yazılı ya da sözlü yü-
rütülür. İster yazılı, ister sözlü yapıl-
sın, her tartışmanın bir amacı vardır.
Tartışma, bir "fikir cimnastiği", "boş
gevezelik" vs. olarak algılanmamalı,
bu temellerde de yapılmamalıdır.
Devrimci örgütler arasındaki tartış-
malar, devrimin sorunlarında görüş ya
da anlayış farklılıklarını ortaya koy-
maya, farklı yanları irdeleyip doğruyu
hakim hale getirmeye hizmet etmeli-
dir.

Bir başka deyişle tartışma, devrime
katkıda bulunmaya hizmet etmelidir.
Bunun olmadığı yerde, salt birilerinin
diğerlerini "mat etmek", "mahvet-
mek", "gol atmak" vs. gibi yaklaşımla-
rıyla tartışmak, devrime yarar değil,
zarar verir. Herhangi bir devrimci örgüt-
le tartışma, öncelikle o devrimci örgütün
etkilediği kişilere sözkonusu örgütün
yanlışlarını göstermeye, tartışmayı izleyen kesimleri iknaya hiz-
met etmelidir. Bunun dışındaki bir

"tartışma"nın pratik bir değerinin ola-
mayacağı bilinçlerde tutulmalıdır.

► Tartışmada amaç, eğer gerçekten
doğruların kavgasını vermek, kitleleri
ikna etmek ya da tartışılardan da öğ-
renmek ise, açık olunmalıdır. Kendisi-
nin de hata ve eksiklikleri olabileceğini
görmeyen, tartışmaya önyargıyla
başlamış demektir. Sonuçta bu önyar-
gılı tartışma ortamından olumlu sonuç
almak mümkün değildir. Böyle bir
durumda tartışma, işlevsiz kalır.

Tartışmalarda doğru gösterildiğin-
de kabullenmek gerekir. Doğru dü-
şünceler karşısında yanlışta direnme-
nin anlamı ve yararı yoktur. Doğru
görüşleri kabullenmek ve o doğru gö-
rüşleri devrim davasının hizmetinde
kullanmak en doğru olandır.

► Tartışmada taraflar, tartışan örgüt-
ler, birbirlerinin gücüne ya da güç-
süzlüğüne değil ne söylendiğine, nasıl
gerekçelendirildiğine bakmak zorun-
dadırlar. Tartışmayı bu zemin üzerin-
den, güç ya da güçsüzlüğe çekmek; en
iyi halde tartışmayı sabote etmeye
hizmet eder. Bu tür "güç gösterileri-
nin" ise kimseye bir şey kazandırmayacağı
açıktır.

► Tartışmaların düzeyli geçmesi,
karşılıklı olarak ikna etme, öğrenme-
öğretme hedefine uygun bir halde yu-
rüyebilmesi için, savunulan görüşe
hakim olunması yani tartışmaya hazır
olunması gereklidir. Teorik olarak sığ
bir temelde yürüyen tartışmanın, kısır
söz düellosunun kimseye kazandıra-
cağı bir şey olmaz.

► Tartışmalarda "ben söyledim,
doğrudur" mantığıyla hareket edile-
mez. Önemli olan, bir görüşü ifade et-
mek değil, aynı zamanda ikna edici
bir biçimde ifade edebilmektir. Anla-
şılır bir şekilde sorunu ortaya koyabil-
mek önemlidir. Bölük pörçük bir şe-
kilde, birbirinden kopuk görüşler yu-
mağı halinde anlatılan düşünceler, ik-
na etmek yerine sorunun daha da kar-
maşık hale gelmesine hizmet eder ki,
bu yönlü bir tartışmanın yararı olmaz.

► Sorunları açıklayabilmek ve an-
latabilmek için dil önemlidir. Konuş-
ma ya da yazmada mümkün olduğun-
ca basit ve anlaşılır olmak gereklidir.
"Bilimsel olmak" adına anlaşılabilir bir
terminolojiyle tartışmak, "yüksek si-
yaset yapmak" adına saçma sapan gö-
rüşler ileri sürmek vs. gibi tipik aydın
hastalıklarından kurtulmak gereklidir.
Kitle önünde yürüyen tartışmalarda,
örneklemeyle tartışmayı besleyebil-
mek, anlaşılır olmasını sağlayabilmek
önemlidir... Bazen verilen iyi bir ör-

nek, saatlerce anlatılan fakat anlaşılmayan bir görüşün anlaşılmasını ve benimsenmesini getirebilir. Örnekleme yapmak adına fakat yanlış ve zararlı örneklemelerden de kaçınmak gereklidir.

► Yürütülen tartışmalarda sıkça karşılaşılan kötü durumlardan biri, konunun saptırılması, çarpıtılmasıdır. Belirlenen konu ya da konuların dışına çıkmak, tartışmayı belirlenen konunun dışında sürdürmek, tartışmadan kaçma tavrının bir göstergesidir. Eğer böyle bir durumla karşılaşılsa, tartışan kişi ya da siyasi grubun bilinçli bir şekilde tartışmadan kaçma tavrını göstermek gereklidir.

► Tartışmalarda sabırlı olmanın ayrı bir önemi vardır. Karşı taraf çok yanlış görüşler savunsa bile, sabırla yanlış ortaya koymak gereklidir. Eğer buna rağmen yanlışta ısrar varsa, sorunlar çözülmiyorsa aceleci olmak ve bazı tartışmaları zamana bırakmak ve çelişmelerle birlikte yaşayabilmeyi de öğrenmek gerekir.

Her tartışmada her şeyi sonuna kadar götürme zorunluluğu yoktur. Bazı hallerde tartışma sonuçlandırılmalıdır, ama bazı tartışmalarda kimi farklı görüşlerin yanyana durabileceğini de kabul etmek gerekir.

► Tartışmalarda sakın olunmalıdır. Taşkınlığın, gereksiz “heyecanın”, küfürün, demagojinin yeri yoktur, olmamalıdır. Herhangi bir tartışmada, kitlenin en geri duygularına hitap etmek yoluyla “haklı çıkmak” yöntemi çok yanlış bir yöntemdir. Demagojik yöntemlerin kullanılmasıyla kazanılan bir “zaferin” komünizm açısından olumlu bir yanı yoktur. Demagoji bolşeviklerin yöntemi değildir, olamaz!

Bizim ne demagojiyle kazanılmış “zaferlere” ihtiyacımız vardır, ne de bu yolla karşıımızdaki “mahkum etmeye”! Tersine biz, böylesi tartışma koşullarında, demagojiyi uygulayana karşı açık tavır geliştirme yükümlülüğüne sahibiz!

► Tartışmada rakibi “mat etmek” için, kimi kişisel özelliklerin “silah” olarak kullanıldığını duymuş, belki görmüşsünüzdür. Tartışmada önemli olan doğrusuyla yanlışla görüşlerdir, fiziksel özellikler değildir. Fiziksel özellikleri, tartışılması gereken sorunların yerine geçirip tartışma konusu yapmak, fiziksel özellikleri küfür gibi kullanmak, alay etmek gibi tavrılar kabul edilemez. Hakaretlerle geçen bir tartışmadan verim beklemek boşunadır.

► Tartışmalarda kimi provokatif saldırılarla karşılaşmışsınız. Örneğin siyasi bir sorunun tartışılması sırasında siyasi rakibinizin tartışılan sorunla bağı olmayan ve tartışmaya da bir şey katmayan provokatif kimi soruları-saldırıları karşısında tavır takınmak, tartışmanın seyrinin bu tür gereksiz soru ya da sorularla değiştirilmesine izin vermemek ve saldırıyı geri çevirmek gereklidir.

Böyle bir tavır karşısında, sorulan provokatif soruya ya da yapılan saldırıya aynı düzeyde cevap vermek, esas sorundan uzaklaşmayı ve kısır bir tartışmayı doğurur ki, bu türden bir tartışmanın yararı da olmayacaktır. Ucuz siyasi polemiklere girmek bizim işimiz olamaz, olmamalıdır. Hotzot, sekte, burnubüyük tartışma yöntemlerine karşı da tavır geliştirilmeli, yanlış yapanın yanlışına düşmeden cevap verilmelidir.

► Tartışmalarda görülen yanlışlardan biri, karşıdakinin sözünü kesmek, araya girmek, laf atmak ve benzeri tavrılar içine girmektir. Bu gibi Karagöz-Hacivat tipi karşılıklı laf yarıştırmaları tavrılarından arınmak gereklidir. Tartışmanın bu çerçevede yürütülmesi gerektiği teoride genel kabul görmekte, ama pratikte fazlaca uygulanmamaktadır. Sözle eylem arasındaki uyumsuzluk herhalde en çok bu alanda görülmektedir. Bu durumun aşılması için herkesin duyarlı olması gerekmektedir.

► Tartışmalarda, karşıdakinin ne dediğini anlamak, söylediklerini kavramak verimli bir tartışmanın önkoşuludur. Anlamadan, dinlemeden doğru temelde bir polemik yürütülemez.

Marksizm-Leninizm adına konuştuğunu iddia eden örgütler ve kişiler arasındaki tartışmalarda, kanıt için başvurulacak kaynaklar genellikle marksist-leninist eserlerdir. Ancak bu eserlerin tartışmalarda kullanımında, çarpıtmalara gidildiğine, bağıntısından koparıldığına birçoğumuz tanık olmuşuzdur. Bu tür çarpıtmalara, bağıntısından kopuk alıntılara, aktarımlara, yorumlara vs. karşı uyanık olmak ve yapılan yanlışlığı açık bir şekilde ortaya koymak zorunludur.

► Tartışmalarda kimin dediğine değil, öncelikle ne dendiğine bakmak gerekir. Savunulan siyasetin doğruluğuna ya da yanlışlığına bakılmadan, “tanıdık” kişinin tavrına göre siyasi tercih belirleyenlerin, takım tutar gibi saf tutanların hiç de az olmadığı günümüzde, bu durum çok önemlidir.

Öyle ki, tartışmada taraf olan “tanıdık” kişi ya da “aşına” grup, yanlış şeyler de savunsa, “doğru” olarak algılanabiliyor. Kişinin ya da “aşına” grubun yanlışlığı, “o kişinin/grubun herşeyi bildiği”, “yanlış yapmayacağı” idealist bir yaklaşımdır. İdealizme düşülmeden; eğer tartışmada gerçekten doğruya ulaşmak isteniyorsa, kimin söylediğine değil, ne söylendiğine bakmak gereklidir.

Bazı hallerde, tartışılan kişi ya da grup abartılıp gücü olduğundan fazla gösterilirken, kimi durumlarda da bunun tersi ortaya çıkıyor; tartışılan kişi ya da grup küçümsebiliyor. Bunun her ikisi de yanlıştır. “Güçlü” görünen, “konuşması” ve ifade tarzı güzel olan kişi yanlışları savunabileceği gibi; “geri seviyede olan”, görüşlerini ifade etmede güçlük çeken, “ciddiye alınmayan” kişi de doğru ya da doğruya yakın tavrılar takınabilir. Bunun için ne küçümseme tavrı, ne de büyük görme tavrı! Bunun yerine önyargısız bir şekilde karşı tarafın soruna yaklaşımını anlamak, ona uygun tavır takınmak gereklidir.

► Kitle toplantılarında yapılan tartışmalarda kendinden önceki konuşanların eksik yanlarını tamamlamak doğru bir tavidir. Ama bu yapılırken; tekrarlardan mümkün olduğunca kaçınmak gereklidir. Kendinden önceki konuşmacının söylemiş olduğu şeyleri yinelemek tartışmayı ilerletmez, varsa eksik yanları ortaya koymak gereklidir. Eğer böyle bir durum yoksa, “konuşmak için konuşuluyor” demektir. Bu durumu ardı ardına birkaç kişinin yapmasının hiç mantığı yoktur.

► Yine kitle toplantılarındaki tartışmalarda, başka siyasetlerin görüşlerini savunan kişi ya da kişilere bir ya da iki kişinin yeterli yanıt vermesinin ardından, döne döne aynı görüşlere karşı (neredeyse aynı cümlelerle!) polemik yürütmek, karşıt görüşü savunanın daha fazla “ikna olmasını” getirmeyeceği gibi, farklı bir görüş ve bakış açısı getirilmediği noktada tartışmanın verimi de azalır.

Yine böyle bir yöntem, tartışmak isteyen diğer örgüt ya da örgütlerden kişilerin “bloke” olmalarını getirebilir, tartışmadan kaçırabilir. Eğer ikna etme ya da en azından doğruyu gösterme hedefi varsa –ki her tartışmada bu olmalıdır–, bu hedef tartışmayı soğutarak ya da kişileri sindirerek değil, tartışmanın sürdürülmesiyle yapılabilir. Bu yüzden tartışmayı açmaya, geliştirmeye, çeşitlendirmeye çalışmak

en doğru olandır.

► Kitle toplantılarında, dernek se-minerlerinde vş. yürüten tartışmalar-da hep belirli kişilerin tartışmalara ka-tılması, bu kişiler dışında diğer insan-ların sadece "dinleyici" olmaları iyi bir durum değildir. Mümkün olduğu ölçüde hemen herkesi tartışmalara çekmek, konuşmalarını sağlamak için çaba sarfetmek gereklidir.

Toplantılara takılanların çoğunlu-ğunun konuşmamalarının en önemli nedenlerinden biri, kimi insanların çok daha iyi konuşmaları, buna ra-ğmen kendilerinin iyi konuşamayacak-ları kaygısıdır, kendine olan güvensiz-liklidir. Bu bağlamda da konuşmak iste-yip de konuşamayanları cesaretlendir-mek, tartışmalara katılımlarını sağla-mak önemlidir.

Bu tür toplantılarda, özellikle ka-dınlara ve gençlere onların tartışma-lara katılabilmesi için, görüşlerini açık-lamaları için özel bir dikkat gösteril-melidir. Kimi yanlış görüşler savunul-sa bile, olumlu bir şekilde yanlış gös-terilmeye çalışılmalı, insanların ko-nuşma şevki kırılmamalıdır...

KİMİ YAPILANMALARDA DURUM...

Tartışmanın nasıl olması gerek-tiğine ilişkin olarak yukarıda sıraladığımız kimi noktalar, bizim istediğimiz, arzuladığımız, bü-yük oranda uyguladığımız şeylerdir.

Ancak yine yukarıda da belirttiği-miz gibi, proletarya adına konuştuqları halde, proleter tartışma kültüründen nasiplerini almamış kimi "sol", "dev-rimci", "toplumda en bilinçli" olduğu iddia edilen grup ve kişiler, bu nokta-ların tam tersini uygulamakta, üzerle-rinde taşıdıkları toplumsal hastalıkları tartışmalarda da öne çıkarmakta, buna uygun davranmaktadırlar.

Toplumda egemen olan burjuva-fe-odal tartışma kültürü -bu, pratikte gerçek anlamda tartışmayı engelleyen bir kültürdür- oportünist örgütlerin tartışma pratiğinde neredeyse birebir yeniden üretilmektedir.

Genel olarak Kuzey Kürdistan-Tür-kiye'deki devrimci oportünist örgüt-ler, görüş ayrılıklarını sağlıklı bir temelde çözme, öğrenme-öğretme; ikna etme, vb. konularında sağlıklı bir bakış açısına sahip olmamış; hemen her dönemde görüşlerin tartışılması ve farklılıkların ortaya konması; bu fark-lılıkların giderilmesi konusunda yan-lış, proleter olmayan bir tartışma kül-

türüne sahip olunmuştur.

Devrimci örgütlerarası ilişkilerde, dar grupçu anlayış; bilimsel bir temel-de görüşleri sorgulayabilme, özeleştiri metodunu uygulama ve yanlışları doğru bir temelde ele alıp aşabilme doğru yöntemine yeğ tutulmuş; bu an-layış, örgütler arasında görüşlerin çatış-tırılmasını ve doğrunun hakim hale gelmesini engelleyen faktörlerden biri olmuştur.

Birçok halde eleştiri getirenlere karşı, söylenenin içeriğine bakılmak-sızın, her eleştiri saldırı olarak adlan-dırılmakta ve fiziki saldırılara kadar varan tavırlarla karşılanmaktadır. Öyle ki, örgütler ya da partiler arasında tartışmanın-eleştirin zeminini ortadan kalktığı gibi, yer yer şiddet, doğru ve tutarlı bir temelde tartışmanın yerine geçirilmiştir. Kimi tartışmalarda kü-fürleşme, karalama gibi yollarla siyasi hasmın görüşleriyle "hesaplaşma" tar-tışma kültürü olarak kavranmıştır. Bu durum, teorik sıklıkla da birleştğinde çok daha olumsuz bir tablo ortaya çı-karmıştır.

Tartışmadan kaçma, Kuzey Kürdis-tan-Türkiye devrimci hareketinde ne-redeyse "gelenek"tir. Açıkça söylen-mese de pratik tavır budur. Herkes lafta "tartışmadan yanadır", ama ya "tartışılacak bir şey yoktur", ya "tar-tışmaya değer bir grup ya da parti yoktur", ya rakip olarak ortaya çıka-nın "ciddiye alınır tarafı yoktur" vs. vs.

Bu kötü "gelenek", ideolojik zayıf-lığın, teorik sıklığın, dar grupçu bakış açısının, genelde oportünizmin bir göstergesidir. Devrimin bir adım daha ileriye taşınması, doğru görüşlerin kit-leler içinde kök salması için tartışma yöntemine sarılma yerine, "örgüt çı-karlarını koruma ve kollama" adına suya sabuna dokunmama, "sen bana dokunma ben de sana dokunmaya-yım" anlayışına sarılma, gelen eleştiri-leri en iyi halde siyasi rakiple küfürleşme temelinde geri çevirme gibi ta-vırlar öne çıkarılmıştır. Kimi hallerde "ben söyledim, doğrudur" tavrıyla di-ğer görüşlerle polemige girmeyi ge-reksiz ve "lüks" bir şey olarak gör-müştür.

Devrimci örgüt ya da grupların ken-di aralarında varolan görüş ayrılıkları-na ilişkin bu olumsuz yaklaşımları, bu örgüt ve grupların tabanlarının yanlış temelde eğitilmesine hizmet etmiştir.

Devrimci örgütler arasında tartışma yerine küfürleşmeyi, görüşlerin çatış-ması yerine kaba kuvveti gören emek-

çilerin güvenlerinin kırıldığı bir olgu-dur. Devrimci örgütler, kendi araların-da yürütecekleri tartışmalarla da kitle-lerin eğitimine-gelişimine katkıda bu-lunacaklarına, kitleleri devrime bir adım daha yaklaştırıp onları devrimci mevzide örgütleme yeteneğini ve ol-gunluğunu göstereceklerine; tartışma yönteminin yanlış kullanılması sonu-cu kitleler yanlış temelde eğitilmiş, onların devrime, devrimci örgütlere olan sempatileri bu yolla da çarçur edilebilmiştir.

Başka örgütlere karşı tartışma yöntemini böylesine yanlış kulla-nanlar, kendi içlerindeki tartışma-larda da farklı bir yöntem kullan-mıyorlar.

Kimi örgütlerin kendi içlerindeki farklı görüş savunucularına ya da ken-dilerinden ayrılanlara yaklaşımlarına baktığımızda, yukarıda söyledikleri-mizin ne denli haklı olduğunu görü-rüz. Bu örgütlerin kendi içlerindeki tartışmalarda, ya da aralarındaki fark-lı görüşlerden kaynaklanan ayrılıklara ilişkin sergiledikleri tavırlar, tartışma-nın yerini kaba kuvvetin, sorunları tartışarak çözme ve karşılıklı olarak birbirlerini dinleme, anlama ve ikna metodunun yerini hotzotun, sekterli-ğin, silahın aldığı gösteriyor.

Bu olgulardan çıkarılacak sonuçlar-dan biri, bu tür örgütlerde tartışma kültürünün proleter nitelikte olmadı-ğdır. Toplumdaki olumsuzlukların birebir bu örgütler içinde yaşadığı ve bunun aşılması için ciddi bir çaba gös-terilmediği açıkça ortadadır.

Kimi oportünist örgütlerdeyse, ön-derin hakimiyeti geçerli olduğundan tartışmaya zaten "gerek yoktur"! "Ön-der" in her şeyi belirlediği, hemen her-kesin de buna rıza gösterdiği; farklı görüş sahiplerinin sindiği veya sindi-rildiği ya da şiddet yoluyla "yola geti-rildiği" bir yapılanmada proleter tar-tışma kültürü aramak abesle iştigaldir.

İster başka örgütlere, isterse kendi içlerinde çıkan farklı görüş sahipleri-ne karşı yaklaşımda oportünist örgüt-lerin burjuva, feodal tartışma kültürü kullandıkları açık. Bu olumsuzluğun aşılması gerekmektedir.

Marksizm-Leninizm adına, sosya-listlik, devrimcilik adına konuşmak, ona uygun hareket etmeyi de gerekti-rir. Bunun için, kendine devrimciyim diyen örgütlerin bu noktada burjuva-zinin alanını terketmeleri, proleter tar-tışma kültürünün doğru yöntemleriyle farklılıkları ortaya koyma, yanlışlar-dan arınma, doğru görüşleri kavrama

ve hayata geçirme yönünde çaba göstermeleri gerekmektedir.

PARTİ İÇİ TARTIŞMA VE TARTIŞMA KÜLTÜRÜ...

Tartışma kültürü bağintısında parti içinde yürütülen tartışmalara da değinmekte yarar vardır.

Şüphesiz parti içinde yürüten tartışmalarda, partinin dışarıya dönük yürüttüğü tartışmalardaki kimi kurallar geçerli olduğu gibi, bazı farklılıklar da vardır. Örneğin, illegal örgütsel yapıyı açığa çıkaracak tarzda, örgütsel sorunların kamuoyu önünde tartışılması, illegal bir parti açısından mümkün olmayan bir durumdur. Bu yanı sıra farklı yanlar içerir. Fakat tartışmanın yürütülmesinde izlenecek yöntemler açısından yukarıda söylediklerimiz parti içinde yürüten tartışmalar için de geçerlidir.

Ve komünist partisi, gerçekte proleter tartışma kültürünün esas sahibidir. Bu kuralları uygulamak en başta onun görevidir. Parti içinde yürüten tartışmalarda ikna için çalışmak çok daha belirleyicidir. (Tartışmanın iknaya yönelik olması, karşı görüş sahibinin ne dediğinin iyi kavranmaya çalışılması, tartışmada sorunların çarpıtılmasından kaçınmak, vb. gibi)

Parti içi tartışmalarda dikkat edilmesi gereken bir başka yön, tartışma yürüten tarafların aynı amaç uğruna mücadele ediyor olması, aynı parti içinde çalışıyor olmalarıdır. Bu anlamda, tartışan tarafların birbirlerine yaklaşımları, tartıştıkları sorunun içeriğinden bağımsız, çok daha yapıcı ve olgun olmak, komünistçe olmak zorundadır. Bu yüzden, parti içinde yürütülen tartışmalarda çok daha dikkatli bir şekilde tartışmanın yapıcı olmasına özen gösterilmelidir. Doğru ve ilkel yürütüldüğünde parti içinde yürüten tartışmalarda, tarafların birbirlerini ikna etmesi ve doğruyu görüp göstermelerinin olasılığı, partinin dışarıyla yürüttüğü tartışmalardan çok daha fazladır.

Parti içinde genelde yürüten tartışmalara katılmak, tartışmayı ilerletmek ve doğru sonuçların ortaya çıkmasına katkıda bulunmak için uğraşmak, partili her komünistin yapması gereken görevlerdendir.

Bunun dışında parti içinde (genel olmayan) bir tartışmada, tartışan taraflar, tartışmanın verimli olabilmesi, öğrenme-öğretme işlevini yerine ge-

tirmesi için dikkatli davranmak zorundadır. Hiçbir yarar sağlamayan, gereksiz tartışmalardan kaçınılmalıdır. Parti ve partili, bu türden tartışmaları önlemek için de elinden geleni yapmalıdır.

Parti içinde yürüten kimi siyasi tartışmalarda ileri sürülen herhangi bir görüşle polemik yürütme yerine o görüşün savunucusunun kişisel yanı sıra uğraşmak (siyasi tartışmayı kişisel temele indirgeyip özünden uzaklaştırmak); tartışma yazılı yürüyorsa, ileri sürülen görüşün doğru ya da yanlış olduğundan çok kimin yazdığına bakmak, bu konuda fikir yürütmek; tahminde bulunup ona göre tavır takınmak... yersiz ve gereksiz tavrılardır.

Yine tartışan, eleştiri getiren kişilerin, getirdiği eleştirilere bakmadan eleştirinin ardında niyet aramak ve tartışmayı bu yönde sürdürmek doğru bir yaklaşım değildir, zarar verir. Tartışmalarda, öncelikle tartışan tarafların niyetlerine göre değil, somut ileri sürdüğü görüşle polemik yürütmek gereklidir. Bunun yapılmadığı yerde, tartışmada taraflar ne birbirlerini ikna edebilme şansına sahip olurlar, ne de varolan sorunlar çözümlenebilir.

Parti içinde tartışma yürütürken, örgütsel yapıya, illegaliteye zarar vermeyen bir temelde tartışmayı yürütmek önemlidir. Tartışılacak konu, ilgili kişi ya da kurumla yürütülmeli, gerekli olduğu ölçüde partiye açıklanmalıdır.

Gerek parti içinde, gerekse dışarıya karşı yürüten tartışmalarda dikkat edilmesi gereken tavrılardan biri, azınlık haklarına saygıdır. Güçlü olanın, azınlığın haklarını görmezden geldiği, gücünden dolayı onu silip süpürmeye çalıştığı bir toplumsal ortamda, bu hakkın savunulmasının ve uygulanmasının önemi çok daha açık bir biçimde kendisini göstermektedir.

Fakat azınlık haklarının korunması, tartışmanın uluorta ve sınırsız yürütülmesi anlamına da gelmez. Parti içinde yeterli ölçüde tartışılmış, karar alınmış konular genel tartışma konusu olmaktan çıkar, bütün parti üyelerinin savunmak zorunda olduğu çizginin parçası haline gelir.

Partimiz, gerek yaşadığı ayrılıklarda, gerekse dışarıya karşı yürüttüğü tartışmalarda, azınlıkların kendilerini ifade etmelerine, görüşlerini açık ve rahat bir tarzda tartışabilmelerine ortam hazırlamıştır. Bu konuda da olumlu, örnek bir pratiğimiz vardır. Azınlık haklarına saygı gösterilmesi

konusundaki bu duyarlılığımız ve olumlu pratiğimiz; kendine devrimci diyen, "marksist-leninist" geçinen kimi örgütlerin kendi içlerinde çıkan azınlıklara karşı tavırlarıyla kıyaslandığında, ortada nitel bir farklılığın olduğu açıkça görülmektedir.

AÇIK İDEOLOJİK MÜCADELE VE TARTIŞMA KÜLTÜRÜ...

Proleter tartışma kültürünün yaratılması ve buna uygun davranılması konusunda, her ne kadar biz geçmiş dönemde sorumlu davranmamıza, siyasi rakiplerimizle sağlıklı bir temelde tartışma yürütmek istememize –ve yürütmemize– karşın, diğer grup veya partilerin aynı olgunluğu göstermemiş olmaları bir olgudur. Kimi grup veya partilerin "görüşlerin kavgası" yerine fiili şiddeti geçirmeleri de yaşadığımız bir olgudur.

Görüş farklılıklarının aşılması, devrimci kitlelerin doğruyla yanlış, bunların kamuoyu önünde açıkça tartışılması temelinde kendilerinin ayırabilmesi imkanının yaratılması, devrimci kitlelerin doğruya kazanılması için öncelikle farklılıkların ortaya konması gerekmektedir. Bu yüzden uluslararası proletaryanın önderleri, kamuoyu önünde açık ideolojik tartışmanın önemine dikkat çekmiş, buna uygun bir pratik sergilemişlerdir.

Partimiz ideolojik sorunların kamuoyu önünde açıkça tartışılması konusunda bugüne kadar doğru bir çizgi izlemiş, ideolojik sorunları kapalı kapılar ardında "çözme" yerine, bu sorunların geniş kitleler tarafından öğrenilerek bilinçli bir tavır takınılmasının sağlanmasını, bu yolla da kitlelerin eğitilmesine hizmet edilmesini savunmuş, Marksizm-Leninizm'in bu konudaki öğretisini kendi pratiğinde uygulamıştır. Bu, öğrenilmesi gereken örnek bir tavrıdır. Diğer örgüt ve gruplardan farklılıklarımızdan –ve üstünlüklerimizden– biri de budur.

Biz, tartışma konusunda bugüne kadar savunduğumuz ve uyguladığımız doğru çizgimizi bundan böyle de sürdürmek görevine sahibiz. Bu görüşleri devrimci hareket içinde hakim anlayış haline getirmek için çalışmalı, devrimci hareket içine proleter tartışma kültürünü yerleştirme yönünde çabalarımızı sürdürmeliyiz.

Aralık 1997 ▲

Oportünist cephede yeni bir şey yok!

Geriye dönüp son birkaç yıla baktığımızda, çeşitli kadın hareketlerinin gelişmesi açısından şu değerlendirmeyi yapıyoruz:

* Bugün kadın kitlelerinin bir bölümünü harekete geçirip kendi peşinde sürükleyenler esasta çeşitli burjuva partilerdir. Kemalist faşistlerle dinci faşistler arasındaki iktidar dalaşına kadınlar alet edilmektedir...

Bugün en geniş kadın kitleleri üzerinde etkide bulunan ve hakim sınıfların kendi arasındaki çatışma olarak kendini gösteren bu çatışma bağlamında tavrımız açıktır: Kemalistlerle dinci faşistler arasındaki iktidar dalaşında, her ikisinin de faşist, kadın ve emekçi düşmanı, sömürücü yüzlerinin teşhirini öne çıkardık.

Bunların birinin ya da diğerinin peşine takılmaksızın komünist alternatifi örgütlenmesinin görev olduğunu ortaya koyduk ve bu görüşleri temel alan bir ajitasyon-propaganda faaliyeti yürüttük. Bu doğrultudaki çalışma, önümüzdeki dönemde de sürdürülmek ve güncel olaylar temelinde daha da somutlaştırılmak zorundadır.

* Kadın hareketindeki önemli bir ayrışma Kürt kadın hareketinde yaşanmaktadır. PKK'nın ideolojik-siyasi-örgütsel önderliğindeki kadın örgütleri bu hareketin eksenini oluşturmaktadır.

Kürt kadın hareketinin genel yönelimi bugün Kürt ulusunun ulusal kurtuluş mücadelesinin izlediği çizgiye tabidir. Milliyetçi-reformist bir öze sahip olan bu kadın hareketi örgütlü gücü ve yapısıyla diğer Kürt kadın örgütlerini olduğu kadar genelde devrimci-demokrat kadınları da etkilemektedir. Bu bağlamda biz, mücade-

lenin sivri oklarını hakim Türk şovenizmine yöneltten, diğer taraftan da ama kadınların kurtuluşu mücadelesinde burjuva milliyetçiliğinin sınırını gösteren bir tavır geliştirmeye çalıştık. Fakat bu alanda yapılanlar henüz yetersizdir. Önümüzdeki dönem milliyetçi ve milliyetçi-feminist Kürt kadın hareketinin izlediği ideolojik-siyasi hat ve pratik tavırlar üzerinde durulacaktır.

* Burjuva, küçük burjuva kadın hareketiyle emekçi kadın hareketinin birbirinden ayrışması bağlamında bugün tespit edilmesi gerekenler şunlardır:

Özelde küçük burjuva feminist kadın hareketi, 1986 sonrasında kazandığı ivmeyi tamamen yitirmiştir. Burjuva medyanın pohpohlamasına rağmen bu hareket giderek küçülmektedir. 8 Mart 1996'da başlatılan "örgütlenme" üzerine tartışma bu gelişmeyi durdurma, aşma yönünde bir çabanın ifadesidir.

Fakat son 8 Mart ve 25 Kasım (Kadınlara Yönelik Şiddete Karşı Mücadele Günü) eylemlerinin gösterdiği gibi, kayda değer bir ilerleme söz konusu değildir. Burjuva, küçük burjuva kadın hareketi içinde en güçlü kesim şimdilik ÖDP'li kadınlardır. İrili ufaklı diğer kadın grupları ÖDP, İP, HADEP gibi düzen partilerinin kuyruğuna takılmakta, güçlerini onlarla birleştirerek eylem koymaya çalışmaktadırlar.

* Bizi en yakından ilgilendiren hareket olarak Emekçi Kadın Hareketinin esasını çeşitli devrimci örgütlerin ortak faaliyetleri, ya da eylem birlikleri oluşturmaktadır. Bu hareket -doğru bir siyaset izlendiğinde- kitleselleşme potansiyelini içinde en fazla taşıyan harekettir. Ne var ki, andaki durum bu değildir ve bu hareketin zaafı da doğrudan Marksizm-Leninizm adına konuşan oportünist örgütlerin

emekçi kadınlar arasındaki çalışmaya da yansıyan faydacı siyasetleriyle ve erkek-şovenisti yaklaşımlarıyla doğrudan ilişkilidir.

Önce özeleştirel olarak şunu tespit etmek istiyoruz: Oportünist örgütlerin kadınların kurtuluşu sorunundaki siyasetlerini **sürekli ve sistemli** olarak izleme, ideolojik-siyasi mücadelenin yoğunlaştığı noktaları ortaya koyarak tavırlarımızı belirleme görevimizi yeterince yerine getiremedik. Ancak 8 Mart eylemleri gibi öne çıkan meselelerde ayırım noktalarımızı ortaya koymakla yetindik. Bu zaafın bilincindeyiz ve önümüzdeki dönem bunun değişmesi için çaba göstereceğiz.

Burada bir başlangıç olarak, oportünist cepheden bazı örgütlerin ya da siyasi dergi/gazetelerin kimi tavırlarını kısaca aktararak, bizim pozisyonlarımızın farklılığını ortaya koymaya çalışacağız.

Örnekleriyle de göstermeye çalıştığımız gibi, burada bazı oportünist örgütlerle aramızdaki temel farklılık noktaları şunlardır:

a) Biz emekçi kadın kitleleri arasındaki çalışmada, bugün esas alınacak halkanın Komünist Kadın Hareketi'nin yaratılması olduğunu söylüyoruz. İşçi ve emekçi kadın kitleleri içinde çalışacak, onlar içinde örgütlülüğü yaratacak kadın kadroların, komünist kadın savaşıçılarının kazanılmasının hâlâ esas görev olduğunu savunuyoruz. Komünist Partisinin ikili görevini, birincisi kadın üyelerini geliştirme, kadrolaştırma ve ikincisi kazanılan bu kadın kadrolar aracılığıyla kitlelere yönelme, onları partiye ve parti çevresine çekme görevini bilince çıkarıyoruz.

Oportünist örgütlerin büyük çoğunluğu ise, yer yer lafta tersini savunsalar da, kadın çalışmasını salt kitlelere yönelik bir çalışma olarak ele almaktadır. Ses getiren eylemlere yönelme,

güç gösterme, bu örgütler açısından ilk planda gelmektedir. Faaliyetlerin de legalist, reformist çalışma yöntemleri ağır basmaktadır.

b) İkinci önemli fark, kadınların özgürleşme mücadelesinin erkek egemenliğine karşı mücadeleden geçtiğini ortaya koymamızdır. Biz faşist Türk devletini sömürücü, ulusal şovenist ve erkek egemen olarak değerlendiriyoruz. Toplumda sınıf egemenliğinin yanısıra başka egemenlik ilişkilerinin de bulunduğunu ve bunların içiçe geçtiğini söylüyoruz.

İşçi ve emekçi kadınların toplumsal mücadelede kendi talepleriyle yerlerini almaları gerektiğini vurguluyor, bir yandan işçi ve emekçi kadınlara kendi mücadelelerini kendi ellerine almaları çağrısında bulunurken, diğer taraftan da erkeklere burjuva ya da feodal erkek şovenisti bakış açısını sıyrıp atma, çağrısında bulunuyoruz.

Bizim bu yaklaşımımızın karşısında oportünist örgütlerin emekçilerin saflarında da egemenlik ilişkileri olduğunu yadsıyan ya da örtbas etmeye çalışan tavırları durmaktadır. Bunlara göre, emekçiler arasındaki egemenlik ilişkilerinin açığa vurulması hareketin bölünmesine yolaçar. Bunun tamamen yanlış olduğu açıktır.

Ancak gerçekten varolan egemenlik ilişkilerini bilince çıkararak ve bunlara karşı mücadeleyi doğru bir biçimde örgütleyerek birliğe, mücadele birliğine varılabilir. Bizim yapmaya çalıştığımız da budur...

Emekçi Kadınlar Birliği

Yukarıda da belirttiğimiz gibi, Emekçi Kadınlar Birliği çeşitli oportünist örgütlerden kadınların ortak girişimleriyle ortaya çıkmıştı. Geline yerde bu hareket başlangıçta, örneğin 1993'te ve 1994'te yapılan Emekçi Kadınlar Kurultayı'nda yakalanan kitleselliğin çok gerilerine düşmüştür.

Emeğin Partisi çerçevesinde faaliyet yürüten kesimin Emekçi Kadınlar Birliği içinden ayrılmasından sonra başka ayrışmalar da yaşanmış ve sonuçta dergi çıkarılamaz, dernek lokali açık tutulamaz hale düşülmüştür.

Bunda tabii ki devletin baskı ve yıldırma politikası da rol oynamaktadır. Ne var ki şu da tüm çıplaklığıyla ortadadır: Başlangıçta "Kitlelere" ve "Her şey örgütlenme için!" şiarları atılırken, kalıcı örgütlenmeler yaratma yö-

nünde hiç de ileri gidilememiştir. Başlıca etkinlik 8 Mart eylemleri olarak kalmaktadır.

Ekim

Ekim dergisi Ekim 1997 sayısını olduğu gibi "Onuncu yıl: Partili yıl!" konusuna ayırmış. Merkez Komitesinin son on yıla ilişkin değerlendirmelerinin yer aldığı bu yazıda, partinin yarattığı değerler olarak "ideolojik cephede açık başarı", "ihtilalci bir örgütsel yapı ve çok yönlü örgütsel birikim", "sınıf çatışmasında belirgin bir mesafe" sayılıyor.

Yerel örgütlerin "fabrikalara, işçi platformlarına, somut işçi ilişkilerine inatçı ve ısrarlı bir çabayla ulaşmayı başardık" larını anlatıyorlar. Kendilerinin büyük bir "kadrosal birikimleri" olduğunu anlatıyorlar. Sonuçta kendi sorunlarını "bizim kadromuz var, ama sözü edilebilir kitle tabanımız yok" şeklinde koyuyorlar. Yine genç insanları kazandıklarını, bu alanda da esasta partinin gelişmesinin önünün açıldığını söylüyorlar.

Ancak, tüm bu temel sorunların ele alınıp sayıldığı yerde kadın çalışması açısından bir tek laf yok! "Parti Kuruluş Kongresi"nin hazırlık belgeleri niteliğindeki bu yazılarda hiçbir noktada kadın sorununa değinilmemesi, Ekim'in bu konuya ne kadar önem verdiğinin belgesidir. Ekim, Parti kuruluş Kongresi'ne koşarken, partinin kadın çalışması açısından ne bir görev tespiti yapmakta, ne de zaaflarını ortaya koymaktadır.

Özgür Gelecek

Özgür Gelecek'te düzenli olarak kadın sayfaları mevcuttur. Ancak, bu sayfalarda bir dizi durumda burjuva gazetecilik düzeyinde haber-makaleler yer almaktadır. Örneğin Mayıs 97 sayısında "Kadın Hareketinin gelişimi ve çalışma yaşamında kadın" dizi yazısında Türk-İş tarafından hazırlanan "Çalışma Yaşamında Kadın" konulu araştırma hiçbir siyasi sonuç ya da talep çıkarılmadan salt özetlenmektedir.

"Omuz omuza" köşesindeyse çok genel laf ve öğütler yer almaktadır. Buna bir örnek vermek gerekirse: "Yeni Demokrat Kadınlara" başlıklı yazısında Ali Yoldaşcan şu çağrıda bulunuyor:

"Yeni Demokrat kadınların, kadın-

ların özgünlüklerini genelle birleştirerek ele alan ve özgün politikalar üretmek atıl kalmış devasa kadın kitlesini harekete geçirmeye, devrim ve parti yürüncesine çekmeye çalışan faaliyetinin yeniden canlandıracağı şu süreçte bilhassa kadınlarımıza çok iş düşmektedir." (ÖG sayı 95, 2-15 Mayıs 1997)

Peki nerede bu özgün politikalar, siz somut olarak ne diyorsunuz? diye sormayın, çünkü bunun cevabı yok! Kadın sorununda herhangi bir özgün politika geliştiremediğini Özgür Gelecek hemen her sayısında belgeliyor.

8 Mart 1997'deki yürüyüşün ardından yaptığı değerlendirmede, örneğin "Kahrolsun erkek egemenliği!" pankartının taşınmasını feminizm olarak görüyor. Burada kendisini açığa vuran özde erkek şovenisti bakış açısıdır. Bu bakış açısı, emekçi kadınların özgürleşme mücadelesinin sınıfsal, cinsel ve ulusal egemenliğe karşı yöneldiğini pratikte kavramamaktadır.

Burjuva toplumu, aynı zamanda erkek egemen toplumdur. Sömürüye son veren sosyalist toplumda ekonomik ve sosyal ilişkilerin değişmesiyle birlikte salt kadınların değil, erkeklerin de toplumsal konumları değişecektir; erkekler egemen konumlarını, ayrıcalıklarını kaybedeceklerdir! Öyleyse, sosyalizm için mücadele ettiklerini söyleyenlerin -evet erkek yoldaşların da- "Kahrolsun erkek gemenliği!" şiarını yükseltmeleri gayet doğrudur.

Özgür Gelecek ise, diğer oportünist örgütlerin de bolca yaptığı gibi, her fırsatta ve her yerde "Kadın-erkek elele!" şiarına sarılmayı marifet biliyor. "Kadın erkek elele, proleter devrime (ya da demokratik devrime)!" şiarı doğru bir şiarıdır. Ancak, bu şiar oportünist örgütler tarafından yozlaştırılmaktadır.

Sınıf mücadelesini temel alma adına yürüyüşlerde emekçi kadınların mücadelesine ilişkin atılan tek slogan neredeyse bu slogan olmaktadır. Emekçi kadınların özgün sorunlarını ve taleplerini dile getiren şiarlar üretilmemektedir.

Kadın sayfaları incelendiğinde, Özgür Gelecek'in, kadınların kurtuluşu sorununda açık bir komünist perspektifinin olmadığı, kadın çalışmasında bilinçli çaba değil, faydacı yaklaşım ve görev savuşturmanın egemen olduğu ve kadın çalışmasını esasen tutuk-

lu yakınları ve cezaevlerine yönelik destek-dayanışma hareketi olarak görüldüğü açığa çıkmaktadır.

Bunun ötesinde yazarlarının feodal-burjuva değer yargılarından kurtulmamış oldukları da satır aralarında ortaya çıkmaktadır. Örneğin, "Kadınlar hayatın her alanında yanan ateşlerdir..." başlıklı bir yazıda devletin cezaevlerindeki terörü teşhir edilirken şunlar denmektedir: "Özellikle Kürt kadınlarının toplandığı bu cezaevinde yapılanlar, kadınlık onuruna, şeref ve namusuna saldırıdır."

Feodal namus anlayışının hâlâ etkisini sürdürdüğü şartlarda böylesi ifadelerin kullanılması yanlıştır. Cinsel şiddet, taciz ve tecavüz, kadının kişiliğine saldırıdır, onuruna saldırıdır. Teşhir bu temelde yapılmalıdır! Özgür Gelecek'in kullandığı biçimiyle, "namus" feodalizmin bir kavramıdır, feodal bakış açısının kadını sahipleniş biçiminin adıdır.

Atılım

Atılım'ın da hemen her sayısında çeşitli kadın yazıları yer almaktadır. Bu yazılarda da dikkat çekici olan, bütün gayretlerin kendilerini feminizmden ayırmaya yönelik olmasıdır. 8 Mart değerlendirmesinde esasta Özgür Gelecek için söylediklerimiz aynen onlar için de geçerlidir.

Diğer taraftan Atılım'da yeralan kimi makaleler genel ajitasyonla doludur. Kimileri de "analık hukukundan günümüze kadar kadın sorunu" şeklindeki makalelerdir. Bu salt Atılım'a özgü de bir şey değildir. Siyasi dergilerin birçoğunda sık sık böyle genel makaleler yer almaktadır.

"Feminizme" karşı mücadele gayretiyle ya da sınıfsal bakış açısını merkez almak kaygısıyla gerçeklerin nasıl çarpıtıldığına bir örnek verelim. "«Nesne» ahlakı ve tecavüz" (Atılım Şubat 1996) başlıklı yazıda, savaşlarda kadınlara tecavüzün toplumdaki erkek egemenliğiyle bağıntılı olduğu görüşüyle dolaylı bir biçimde polemik yürütülmektedir:

"Her savaşta ki açlığa, yoksulluğa ve ölüme bir o kadar da tecavüzün eşlik etmesini emperyalist ve gerici burjuvazisinin politikasından başka bir şeyle açıklamak saflıktır. Bosna-Hersek, Kürdistan ve daha niceleri gözümüzün önünde. Sömürgecilik, ilhak, ırkçılık ve tecavüz hep içiçe. Ve bun-

lar sonuçta hep burjuvazinin «pazar» kavgasının ekseninde dönmüyor mu?"

Bütün yazıda, döne döne tecavüzün "yalın" bir biçimde burjuvazinin kadının vücudunu metalaştırması olduğu vurgulanmaktadır. Burjuva toplumda her şey gibi insan bedeninin metalaştırılması, bir olgudur. Ancak, taciz ve tecavüz "alış-veriş ilişkisi" değildir; burada saldırı ve gasp sözkonusudur. Cinsel taciz ve tecavüz; erkek egemenliğinin en bariz, en çirkin görüntüsüdür.

Özgürlük Dünyası

Özgürlük Dünyası'nın Mart 1997 tarihli sayısında, ta analık hukukundan başlayan bir makale yer almaktadır. Toplam 4,5 sayfa olan yazının ilk dört sayfası soruna ilişkin genel tavır. Son yarım sayfada "Taleplerimiz" başlıklı bir bölüm yer alıyor.

Bu bölümde "ana dilde eğitim, ana dili kullanma hakkı"ndan "ev işlerinin toplumsallaştırılmasına geçiş"e kadar çeşitli demokratik ve sosyalist talepler içiçe, altalta sıralanmakta ve sonuçta "demokratik devlet için erkeklerle birlikte mücadele" çağrısı yapılmaktadır.

"Demokratik devlet" için mücadele burjuva reformizminin talebidir. Biz komünistler, kadınların kurtuluşunun sosyalizmde olduğunu vurguluyor, o yolda ilerlemek için işçi sınıfı önderliğindeki demokratik devrimin propagandasını yapıyoruz. Bu devrimin hedeflediği iktidar burjuva demokrasisi değil, işçilerin-köylülerin devrimci-demokratik diktatörlüğüdür.

MLKP kongre duyurusunda kadın sorunu:

Oportünistlerin kadın sorununa yaklaşırken kendilerini feminizmden ayırma çabaları içinde yer yer komik durumlara düşüşünün örneklerinden birini MLKP II. Kongre duyurusunda sundu. Duyuruda şöyle deniyordu:

"İşçi ve Emekçi Kadınlar;

Ezilen ve sömürülen milyonların yarısını oluşturan siz işçi ve emekçi kadınlar, sömürücü sistemin var olduğu her yerde olduğu gibi, coğrafyamızda da, erkek sınıf kardeşlerinize kıyasla daha fazla acı çekiyorsunuz. Bu faşist rejim **ERKEK SINIF KARDEŞLERİNİZE OLDUĞU GİBİ, SİZE DE YOKSULLUK, CEHALET, HASTALIK VE FUHUŞTAN BAŞ-**

KA BİR ŞEY GETİRMİYOR (abç). Devrim, özgürlük ve sosyalizm için erkek sınıf kardeşlerinle birlikte yıkılmaz bir duvar örün. Partimiz MLKP'nin saflarında örgütlenerek emperyalizme, faşizme ve kapitalizme karşı yürütülen devrim ve sosyalizm kavgasına daha güçlü katılın!"

Çağrı bu! Ve bütün oportünistler için tipik. Kadın sorunu deniyor, ama onun ne olduğundan habersiz bir tavır sergileniyor.

Kadınların cins olarak, sadece faşizmden, hakim sınıflardan değil, erkek egemenliğinden çektikleri; erkek emekçilerden ayrı konumlarının da tam bu oldukları gerçeği örtülüyor. Erkek işçi ve emekçilerin de bu erkek egemenliğinde payları, sorumlulukları olduğu gizleniyor.

Birlikte mücadeleyi öne çıkarma çabası içinde, örneğin fuhuş konusunda kadın ve erkeğin faşist düzen karşısında eşit konumda olduğu gibi saçmalıklara varıyor bunun sonu! Hem de Marksizm-Leninizm adına yapıyor bu!

Bugün emperyalist egemenliğin bir cinsiyetinin olduğunu, onun da erkek egemenliği olduğunu kavramayan ve tam da bunun kadın sorununu bağlamında özsel bir sorun olduğunu kavramayan bir "sınıf mücadelesi" en baştan yenilgiye mahkumdur!

* * *

Oportünist cepheden, izleyebildiğimiz kadarıyla verebileceğimiz bilgiler şimdilik bu kadar. Açıkçası, bu cephe de fazla yeni bir şey de yok! Eski ayrılık noktalarımız bugün de geçerli...

Geçmişte mücadelesini verdiğimiz bir dizi nokta, bugün laf düzeyinde kabul görmüş olmasına rağmen, pratik siyasette anlayış ve yaklaşım farklılığı ortaya çıkıyor. Bu noktalarda ideolojik-siyasi mücadeleye devam edilecektir.

Ortaya çıkan bir diğer gerçek de, böbürlenmelerin, kendini dev aynasında görmelerin hayatın gerçekleri karşısında pek işe yaramadığıdır!

Bırakalım onlar kısa vadeli başarılar peşinde koşsun; sabırlı ve bilinçli çabayla Komünist Kadın Hareketinin inşasına omuz vermek, bizi ilerletecek olan işte budur!

30.11.1997 ▲

Merkezi Kadın Komisyonu

80 yıl Ekim Devrimi:

Her yerde gelecek Bolşevizm'indir!

(R o s a L u x e m b u r g)

Rosa Luxemburg'un Rus Devrimi konusunda tavrı...

Bu yazı, Almanya'da Bolşevik Bir Parti İnisiyatif tarafından yayınlanan **"Her Şeye Rağmen"** adlı yayın organının 7. sayısından ay-nen çevrilmiştir. Kuzey Kürdistan-Türkiye'de de kendine sosyalist diyen bir dizi oportünistin "sahiplenmeye" çalıştığı Rosa Luxemburg'un, ger-

çekte tüm hatalarına rağmen komünist olduğunu ve O'nun gerçek izleyicilerinin komünistler olduğunu ortaya koyan bu belgenin, oportünizme karşı mücadele açısından bizim için de yararlı olacağını düşünüyoruz.

BOLŞEVİK PARTİZAN Yazı Kurulu

Her yıl olduğu gibi, Ocak ayının ikinci Pazar günü, Almanya Komünist Partisi'nin (KPD) kurucuları olan Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht'in katledilişi anılacak. Onlar, sosyalist devrim ve proletarya diktatörlüğü için yaşadılar ve çalıştılar, uluslararası işçi hareketine örnek oldular.

Geçen yıl "Herşeye Rağmen" No. 3'te, Rosa ve Karl'ın yaşamı ve eseri hakkında bir makale yayınlamıştık. Orada, özellikle Rosa Luxemburg'un en kaba bir şekilde tahrif edildiğini, "hümanist" olarak "onurlandırıldığını" (sanki komünistler gayri-insancıl-mış gibi); Rosa'nın "Bolşevik terörü'nün çok uzağında bir "barışsever pasifist" haline sokulduğunu; onun Bolşevizmin ve Rus Devriminin eleştiricisi olarak gösterildiğini vs. vs. belirtmiştik. Bütün bu çarpıtmaların ve yalanların tek bir ortak yanı vardır: Rosa ve Karl'ın mücadelelerinin gerçek komünist ve devrimci içeriğini tanınamaz hale getirip, örtbas ederek, reformist ve oportünist ideolojiyi pekiş-

► R. Luxemburg ve C. Zetkin...
Rosa Luxemburg'un "Rus Devrimi"
adlı kitabının kapağı.

tirmek. Bu yıl Almanya'da yine onbinler Rosa ve Karl'ı, komünizmin öncü savaşçılarını andığında, bunlar arasında ne yazık ki her türden reformistler ve tarih çarpıtcıları da bulunacak ve bunlar bu iki komünisti kendi tarzlarında "onurlandırmaya" çalışacaklardır. Almanya Sosyal Demokrat Partisi (SPD) Rosa'yı sosyaldemokrat olarak "anıyor", Rosa ve Karl'ın zamanın sosyaldemokrasisinin ve onun bekçi köpeği Noske'nin emriyle katledildiğini bugüne kadar inkar ediyor. Eski Doğu Almanya hükümet partisi olan revizyonist Almanya Birlik partisinin devamı Demokratik Sosyalizm Partisi (PDS) (güya "sosyalist" parti olarak) toplantının başına geçiyor ve Rosa ve Karl'ı ikonalar olarak yüксеkte tutuyor, fakat onların mücadelelerinin devrimci içeriğini tamamen örtbas edip sessizlikle geçiştiriyor.

"Büyük devrimciler, yaşadıkları dönemde, onların öğretilerini en şiddetli garez ve en vahşi nefretle karşılayan hakim sınıflar tarafından sürekli takip edildiler... Ölümlemlerinden sonra zararsız idollere dönüştürülmeye, tabiri caizse azizliğe yükseltilmeye çalışıyorlar, ezilen sınıfları «teselli etmek» ve «kandırmak» için adlarına belli bir ün katılıyor, bu yapılırken, onların devrimci öğretisinin içeriği gaspediliyor, devrimci ucu koparılıyor, vülgerleştiriliyor." (Lenin, Eserler cilt 25, Almanca, sayfa 397)

Ama biz "teselli edilmek" ve "kandırılmak" istemiyoruz, biz, Rosa ve Karl'ın söylediğinin aynısını söylüyoruz: Bu kapitalist sistem bize barbarlık içinde çöküş dışında başka bir gelecek sunamaz. O halde, Rosa ve Karl gibi, o olmadan sosyalist devrimin mümkün olmadığı, sosyalist bilinci işçi sınıfı içine taşıyan, hedef konusunda berrak ve sürekli bir şekilde mücadelelerimize önderlik eden, mücadele kurmayımız olan Komünist Partisini inşa etmek için mücadele edelim. Rosa ve Karl gibi, bize yolu gösteren Rusya'daki Ekim Devrimini kendimize örnek alarak mücadele edelim. PDS, revizyonistler ve reformistler bunları duymak istemiyorlar tabii, çünkü bu onların yolu değildir. Hayır, onlar iki ayaklarıyla da bu sistem ve onun "özgür-demokratik" temel düzeni üzerinde duruyorlar, her türlü araçla bunu istiyorlar. Dolayısıyla bizi kendilerine ve kapitalist sisteme bağlamaya çalışıyorlar, işçi sınıfı içindeki zararlı oportünist ve revizyonist etkilerini genişletmek istiyorlar. Rosa ve

Karl'dan öğrenmek, tam da onlar gibi reformizm ve oportünizme karşı mücadele etmek demektir. Onların ikisi de, bu bataklıktan kopmak gerektiğini, işçi sınıfının bu hainleriyle birlikte emperyalizmi devirmenin mümkün olmadığını kavramışlardı. Bu ikiyüzlülerin zararlı etkisine karşı mücadele etmek, bu "teselli" ve "kandırma"ya, revizyonist çarpıtmalara ve yalanlara karşı çıkmak demektir.

Rosa Luxemburg ile Lenin arasındaki "tartışmalar" hakkında

Başlangıçta Rosa Luxemburg'un Bolşeviklere bir dizi eleştirisi ve bir dizi yanlış görüşleri vardı, bunlarla uğraşmamız gerekiyor. Haffner, Weber ve şürekası gibi burjuva ideologları, "tarihçiler" ve revizyonistler komünizme karşı kışkırtmada yorulmak bilmiyorlar. Bunu yaparken bu tarih çarpıtcıları tercihan bu hataları kullanıyorlar ve Rosa'nın daha sonra büyük oranda başka bir tavır takınmış olduğunu sümenaltı ediyorlar.

Clara Zetkin bu antikomünist kışkırtma hakkında çok isabetli olarak şunları söylemiştir:

"Hepsi birden bir anda bu «son derece zeki kadın»ı, onun «zekâ keskinliği»ni, tarih düşüncesinin «bilimselliği»ni beğendiklerini keşfettiler ve onun proletaryaya bıraktığı «vasiyetname»yi takdir ediyorlar. Karanlıktan ve sıkıttan çıkan insanlara telkin etmek istiyorlar –ve belki de kendi kendilerine dürüstçe telkin ediyorlar– ki, Rosa Luxemburg, zamanımızın en büyük, en önemli olayının, Rus Devriminin değerlendirilmesinde, daha doğrusu, Bolşevik Parti'nin, Rus Sovyet Cumhuriyeti'nin düşünen beyni, cesur iradesi ve sınanmış dev kolunun değerlendirilmesinde kendileriyle aynı görüşteydi. Bu değerlendirmenin, Rusya'da devrimin onun önderliği altında proleter özünü berrak ve keskin bir şekilde ortaya çıkarmış olduğu bu partinin siyasetini, devrimci mücadelesinin yöntemlerini ve araçlarını tayanlı, garezkar bir şekilde mahkum etmeye dönüştürüldüğünü ayrıca eklemeye gerek var mı? İnsan boğulacak gibi oluyor, midesi bulanıyor." (Clara Zetkin, Seçme Konuşmalar ve Yazılar cilt II, Almanca, sayfa 384)

Rosa Luxemburg'un siyasî tavrıyla ilgili tüm karalamalarda hep yeniden Lenin'le arasındaki "tartışmalar"a değinilir. Bunlar güya her türlü nesnel

eleştiriden uzak, Rosa'ya "bir Noske ya da bir Hitler'in düşmanca sataşmaları gibi duran" (Ossip Flechtheim, "Rosa Luxemburg, Siyasî Yazılar" a Önsöz) "saldırı" imiş. Birçok otonomun kur yaptığı siyaset "profesörü" J. Agnoli, hatta Stalin'in Rosa'yı güya işçi hareketinin firengisi diye adlandırdığını iddia etmiştir. Bununla bize Bolşeviklerle Rosa arasında ilkesel bir karşıtlığın hüküm sürdüğünü yalanını yutturmak istiyorlar.

Bu adi ve darkafalı küçük burjuva iddiaların tersine, Lenin ile Rosa arasındaki polemikler, komünistler arasındaki samimi, dayanışma içindeki eleştiri ve tartışmalardı. Rusya'daki devrimciler "Alman Solları"nı desteklediler ve onların mücadelelerini ilerletmeye çalıştılar. Örneğin Lenin tekrar tekrar, Almanya'da sosyaldemokrasiden kopmanın devrim için acilen zorunlu olduğuna, bir bütün olarak devrimci hareketin yükselişinin gereklerini yerine getirmek, sosyaldemokrasinin işçi sınıfı içindeki güçlü zararlı oportünist etkisinin önünü almak için kendini sosyaldemokrasinin oportünizminden berrak bir ayırım çizgisiyle ayırmak gerektiğine dikkat çekmiştir.

Stalin'in eleştirisi de aynı şekilde samimiydi:

"... Almanya'daki Solcuların sadece ciddi hataları yoktu. Gösterebilecekleri büyük ve ciddi devrimci eylemleri de var. Burada, bir dizi kazanımlarını ve iç politika sorunlarında ve özellikle seçim hakkı kampanyasında, parlamenter ve parlamentodışı mücadele, genel grev, savaş, Rusya'da 1905 Devrimi vs. sorunlarında devrimci tavırlarını düşünüyor. Tam da bu yüzden Bolşevikler onlara solcular olarak güvendi ve destekledi, onları ileri doğru itekledi." (Stalin, Eserler cilt 13, İnter Yayınları, sayfa 90)

Rosa ve Karl hatalar yapmışlardı ve bunları eleştirmek gerekiyordu. Kendi partileri içinde oportünistlerle örgütsel birlik konusunda uzun süre yanlış bir tavır takınmışlardı. Bu kendisini sosyaldemokrasiden çok geç kopmakta ve devrimci bir Komünist Partisinin geç zamanda kurulmasında da gösterdi. Kendi platformuna ve örgütüne sahip olsa da, Spartaküs grubu da tüm zaman boyunca sosyaldemokrasinin bir parçasıydı.

Sosyaldemokrasiden acilen zorunlu örgütsel ayrılık konusundaki bu tereddüt, Rosa Luxemburg'un 1917 yılına

ait bir yazısında da açıkça görülmektedir:

"Bugün en iyi unsurlardan pek çoğunun partiden kaçması sonucunu doğuran sabırsızlık ve kin ne kadar övgüye değer ve anlaşılır olsa da, kaçmak kaçmaktır, bizim için o, burjuvazinin insafına ya da insafsızlığına terk edilmiş olan, Scheidemann ve Legien'in boğucu ilmiğinde debelenip boğulan kitlelere ihanettir. Kendine uygun gelmediğinde, küçük mezheplerden «istifa edilip»... yeni mezhepler kurulabilir... Tüm proleterler kitlesini burjuvazinin bu en ağır ve en tehlikeli boyunduruğundan basitçe «istifa» yoluyla kurtarmak istemek ve bu yolda cesur bir örnek onun önünde yürümek ham hayalden başka bir şey değildir... Alman sosyaldemokrasisinin dağılması, en büyük boyutlara sahip tarihi bir süreçtir, işçi sınıfıyla burjuvazi arasında genel bir boy ölçüşmedir, ve bu muharebe meydanından tiksinerken bir kenara kaçıp çalılar arasındaki kuytuda temiz hava alınmaz. Bu dev mücadeleyi sonuna kadar vermek gereklidir ve burada her birimiz için sonuna kadar şu geçerlidir: «Ben buradayım, başka türlü yapamam!»" (Rosa Luxemburg, Eserler cilt 4, Almanca, sayfa 235 ve devamı)

Böyle vahim hataları baştan sona yeterince düşünmek için Rosa Luxemburg'a zaman kalmadıysa da, pratikte o, ölümünden önceki aylarda bu hataları düzeltti ve doğruyu yaptı. Bu, 1918'de sosyaldemokrasıyla örgütsel kopuş nihayet gerçekleştiğinde ve 1918-1919 yıldönümünde Komünist Partisi kurulduğunda görüldü.

Kasım Devriminde alınan yenilgi, Ocak mücadelelerinin bastırılması, Rosa, Karl ve yüzlerce devrimci işçi ve askerin katledilmesi, burjuvazinin verdiği yanıt oldu. Fakat bu trajedide tayin edici olan şey, tam da, kitlelerin etkisi altına girdiği hain sosyaldemokrasıyla araya çok geç çizgi çekilmesiydi. Kitleler o zaman mücadeleye hazırды, fakat bu mücadeleye önderlik edebilecek örgüt yoktu, «Rus proletaryasını zafere yetenekli kılan» silah: «Bolşevik Parti» (Thälmann) yoktu.

Bolşevik Parti disiplini konusunda Rosa Luxemburg'un tavrı

İtiraf etmek gerekir ki, Rosa Luxemburg'un, örneğin kendiliğindenlik sorunuyla ilgili olarak zaafı vardı. Birçok oportünist ise, bize Rosa Lu-

xemburg'un kendiliğindenlikçi, evet neredeyse bir anarşist olduğunu ve Bolşevik Parti ilkesine mutlak karşı olduğunu anlatmak için tam da bu zaafılarından yararlanıyor.

"Parti hiyerarşisinin yasaları ve parti örgütünün yapıları, ona sadece yabancı değil, düpedüz düşmanca gelen ve ancak mücadele edilirse başa çıkılabilecek olan görüngülerdi." (Rosa Luxemburg üzerine "sosyalist ve anarşist yazılar")

Ya da:

"Rosa Luxemburg, Bolşeviklerin Rusya'da inşa ettiği şekilde bir meslektenden devrimciler partisini reddetti. Sadece insanların kendi eylemi ve kendi faaliyeti sosyalizme götürebilir, bu yüzden işçilerin kendilerini önderlerinin vesayetinden kurtarması gerekirdi. (Yine, ta 1904'te Lenin'in başına yağdırılan, makinenin çark ve dişliler teranesi.) O hakim sınıfa ve karşıdevrime karşı, sosyalizme giden yol olarak «proletarya diktatörlüğü»nü savundu – fakat Lenin'den temelden farklı bir şey olarak, yani kitlelerin geniş özörgütlenmesi olarak." (Karl ve Rosa hakkında "taban demokrasicisi" Ekolojik Sol'un bir bildirisinden)

Rusya Sosyaldemokrat İşçi Partisi'nin (RSDİP) 1904'teki II. Kongresinden sonra Lenin "Bir Adım İleri, İki Adım Geri" kitabını yayınladı. Bu kitapta Menşeviklerin oportünizmini teşhir etti ve devrimci bir partinin en temel örgütsel ilkelerini açıklığa kavuşturdu. "Rus Sosyaldemokrasisinin Örgütsel Sorunları" adlı yazısında Rosa Luxemburg bunlarla polemik yaptı. Bolşeviklerin güya "kölece disiplin" ve "körü körüne itaat" talep ettiklerini yazdı. Lenin, Bolşevik siyasetin bu çarpıtılmalarını reddetti. Rosa onu tamamen yanlış anlamıştı ve oportünist pozisyonları devralmıştı, "Menşevizmi değerlendirirken... yanılmıştı" (Lenin).

Lenin, kendi saflarımızdaki oportünistlerden kaynaklanan tehlikeyi, devrimci politikanın gevşeyip altının oyulması tehlikesini vurguladı ve parti önderliğinin çoğunluğun iradesini temsil etmesi, partinin en yüksek organı olan kongrenin kararlarının, istisnasız tüm parti üyeleri için bağlayıcı olması gerektiğini öne çıkardı.

Sonraki yıllarda ama Rosa Luxemburg Alman sosyaldemokrasisi içinde örgütlenme ilkesi olarak pekala demokratik merkezîyetçilikten yana tavır takındı. Parti disiplinine uyulması

için, azınlığın çoğunluğa uyması için, kongre kararlarına uyulması için mücadele etti:

"Bir proleter sınıf partisinde parti disiplini partinin eylem birliği için öyle önemli bir koşul ve bizzat partinin öyle vazgeçilmez bir yaşam koşuludur ki, ne kadar paha biçilse ve ne kadar güçlü korunsun yeridir." (Rosa Luxemburg, 1910, Cilt 2, sayfa 428)

"Demokratik merkezîyetçilikle" ve parti disipliniyle güya "alışverişi olmayan" Rosa Luxemburg, tam tersine, bunları proleter bir partinin hayat memet sorunu olarak öne çıkarmıştır. "Otokrasi" ve "kadavra itaatkarlığı" diye haykıran komünist parti örgütlenmesinin karşıtlarına karşı o, proleter, bilinçli disiplini "körü körüne itaat"ten ayıran şeyi vurguladı: "... sosyaldemokrat anlamda disiplin, bir burjuva ordusunun disiplininden ilkel olarak ayırdır. Burjuva ordusunda disiplin, asker kitlesinin gözü kapalı ve iradesiz bir şekilde, yabancı bir iradeyi dile getiren hükümetin komutasına tabi olmasına dayanır. Sosyaldemokrat disiplin yalnızca, tek tek her bireyin, büyük çoğunluğun iradesine ve düşüncesine tabi olması anlamına gelebilir." (Rosa Luxemburg, 1911, Cilt 3, sayfa 39)

Kapitalist sisteme başarıyla ve sürekli olarak sağlanmış biçimde mücadele açabilecek durumda olan bir örgüt yaratmak ancak bu şekilde mümkündür. Böyle bir örgüt, baskıya bilmukabele yanıt vermek, karşıdevrimin ilk darbelerinde yıkılmamak için gerekli silahtır. Devrimci işçi hareketinin tarihinde böyle bir partinin yokluğunun üzücü sonuçlarının yeterli örneği vardır ve bu örnekler bize bir ders olmalıdır.

Tarih çarpıtıcılarımız ve oportünistlerimiz, güya parti karşıtı biri olarak tam da Rosa Luxemburg'un KPD'yi kurmuş olmasını nasıl açıklayacaklar? Sadece, tam da bu partinin kuruluşunun, Rosa'nın zaafı ve hataları üzerinde "çalıştığı"nı, Ekim Devrimi'nin ve Rus Bolşeviklerinin pozitif etkisi altında kendi hatalarını aşmaya başladığını gösterdiğini tekrarlayabiliriz. Ne var ki, onun katledilmesi, tutarlı Marksist-Leninist olma yönündeki bu gelişmeyi vakitsizce sona erdirdi. Ve KPD'nin kuruluş kongresinde Rosa Luxemburg adeta bu oportünistlere karşı şöyle haykırdı:

"... Rus Bolşeviklerine karşı iftirlarla karşıma çıktıklarında, bunları şöyle yanıtlamayı asla unutmamalı-

yız: Bugünkü devrimimizin abecesini nerede öğrendiniz? Ruslardan aldınız onu... Dünya devrimi için ilk şiarları atan, Rus devrimiydi." (Rosa Luxemburg, Cilt 4, sayfa 498)

Ve 3 Ocak 1919 tarihli Kızıl Bayrak'ta Rosa Luxemburg, proleter devrimde, emperyalist sistem üzerinde zafer kazanma mücadelemizde Bolşevik Partinin önder rolünü gayet berrak bir şekilde vurgular. KPD'nin kuruluşu, "... proleter devrimin hücum kitabı olarak Almanya Komünist Partisi'nin kapitalist toplumun mezar kazı-cısı haline geleceği umudunu veriyor. Şimdi tüm gücümüzle işe koyulmak gerekiyor... Görevimiz, nesnel ilişkilerin bu propagandasını berraklık, enerji ve coşkuyla desteklemek ve yönetmektir. Alman proletaryasını, sınıf egemenliğini paramparça edecek dev çekiç haline getirmek; işte Almanya Komünist Partisi'nin tarihi misyonu budur." (Rosa Luxemburg, Cilt 4, sayfa 516 vd.)

Rosa Luxemburg ve "Rus Devrimi Üzerine" elyazması; ortaya çıkışı ve yayınlanışı üzerine

32

Bu elyazması(!) Rosa Luxemburg'un asıl eseri ilan ediliyor ve herkes buna hücum ediyor. İlk önce şunu bilince çıkarmak gerekir ki, Rosa toplam olarak Şubat 1915'ten Kasım 1918'e kadar, 5 aylık bir dönem hariç, kesintisiz hapisteydi. Yani bu dönemde görece tecrit edilmiş ve dünyadaki olaylardan soyutlanmıştı, Clara Zetkin'in saptadığı gibi, "bu konuda en geniş nesnel temelde kendi değerlendirmesine varma araç ve olanaklarından" uzaktı. İşte bu arkaplan üzerinde Rosa Luxemburg 1918 yazında Breslau Hapishanesi'nde, Rus Devrimi üzerine planladığı bir yazının elyazmasını kaleme aldı. Bu notlarda Bolşevikler birçok kez eleştirilmektedir. Fakat o hapishaneden salıverildikten sonra bu eleştirilerini geri almış ve bir broşür yayınlama planını Clara Zetkin'e "hallolmuş" saydığını söylemiştir. (Clara Zetkin, Seçme Konuşmalar ve Yazılar cilt II, sayfa 385)

Yirmili yılların başında sosyaldemokrasiye iltihak eden dönem Paul Levi, Rosa'nın ölümünden sonra, "Rus Devrimi – Eleştirel Bir Değerlendirme" başlığıyla, bu hazır olmayan elyazmasını da içeren bir broşür yayınlamıştır.

Bu broşürün yayınlanması hakkın-

da 1921'de Clara Zetkin şunları yazmıştır:

"Ne Rosa Luxemburg ne de Leo Jogiches'in, 1918 yazında kaleme alınmış eleştirinin yayınlanmasından yana olmadıklarını saptıyoruz. Sovyet Rusya'nın ve onun yönetici partisinin içinde bulunduğu duruma riayetden değil... Çünkü o, kurşun yağmuru altında ve mücadelenin en sıcak olduğu anda bile özeleştirinin, her devrimci partinin yaşam koşulu olduğunu birçok kez kamuoyu önünde savunmuştur. Rus Bolşevikleri, devrimci eleştiriden sarfınazar edecek son parti olurlardı. Tarihte hiçbir parti tam da onun kadar acımasızca bir özeleştiriyapmamıştır, hem de en büyük zorluk anında. Devamla, broşürün içeriğinin, en önemli sorunlarda, Rosa Luxemburg'un ihtiyati tutukluluktan salıverilmesinden sonra ve katledilişine kadar kamuoyu önünde savunduğu görüşlere uygun olmadığını saptıyoruz... Paul Levi bütün bunları bilmektedir. Broşürün elyazması üç yıldır elindeydi ve ... Komünist Partisi üyesi olduğu müddetçe onu kamuoyundan sakladı. Şimdi onu çekmecesinden çıkardıysa ... bu sadece, onun Rosa Luxemburg'un çalışmasını, devrimci eleştiriyi hiçbir ortak yanı olmayan amaçlar için kullandığını ispatlar." (Clara Zetkin, Seçme Konuşmalar ve Yazılar cilt II, sayfa 381 vd.)

Yani broşürün yayınlanması ya da daha doğrusu onun içeriği, Rosa'nın daha sonraki tavrıyla uyumuna da, Ekim Devrimi'nin ilkesel önemini ve bir Komünist Partisi kurma görevini inkar ederken, Bolşevizme saldırırken tam da bu broşüre bugün birçok devrimci tarafından da başvurulmaktadır.

İçeriği üzerine

Sözü edilen elyazmasının girişinde ilkönce Rus Devrimi hakkında çok olumlu şeyler söyleniyor. Rosa, devrimin, Rusya'da durumun bu devrim için olgunlaşmış olduğunu gösterdiğini ve devrimin gelişmesinin, burjuva devrimin sosyalist devrime dönüşmesinin, "iktisaden geri kalmış bir ülke olarak Rusya'nın, sosyal devrim ve bir proletarya diktatörlüğü için henüz olgunlaşmamış olduğu görüşünü hükümet sosyalistleri partisiyle paylaşan Kautsky'nin doktriner teorisine karşı da kesin bir kanıt" olduğunu vurgular (Rosa Luxemburg, Cilt 4, sayfa 332 vd.).

Çarlığın devrilmesiyle birlikte dev-

rimi durdurmak gerektiği görüşünde olan Kauskycileri ve Rusya'daki Menşevikleri mahkum eder.

"Çünkü bu durumda demokrasiyi kurtarabilecek ve devrimi ilerletebilecek biricik taktiği ta başından itibaren ilan etmiş ve demirden tutarlılıkla izlemiş olma tarihi kazanımı Bolşevik akıma aittir. Tüm iktidarı işçi ve köylü kitlelerin eline, Sovyetlerin eline vermek... Böylece Lenin'in partisi o ilk dönemde Rusya'da devrimin gerçek çıkarlarını kavrayan biricik partiydi, onun ilerletici unsuruydu, yani bu anlamda gerçekten sosyalist politika güden tek partiydi. Devrimin başlangıcında herkes tarafından kanun dışı ilan edilen, karalanan ve kovalanan bir azınlık olan Bolşeviklerin çok kısa bir süre içinde devrimin başına geçip, tüm gerçek halk kitlelerini, kent proletaryasını, orduyu, köylülüğü... kendi bayrağı altında toplayabilmesinin nedeni de buydu zaten. (Rosa Luxemburg, Cilt 4, s. 338 vd.)

"Bolşevikler «halkın çoğunluğu» ünlü sorusunu böyle çözdüler, o sorun ki Alman sosyaldemokratlarının böğründe ezelden beri bir karabasan gibi durmaktadır. Parlamenter darkafalılığın kemikleşmiş öğrencileri olarak onlar, parlamenter çocuk odasının harcialem bilgeliğini basitçe devrime uyguluyorlar: Bir şey kabul ettirebilmek için önce çoğunluğa sahip olmak gerekir. Dolayısıyla devrimde de: İlk önce «çoğunluğu» kazanmalıyız. Oysa devrimlerin gerçek diyalektiği bu parlamenter köstebek bilgeliğini tepetakla ediyor: Yol çoğunluk üzerinden devrimci taktiğe değil, devrimci taktik üzerinden çoğunluğa gidiyor... Bolşevikler de iktidarı ele geçirmenin amacı olarak derhal tüm ve en kapsamlı devrimci programı ileri sürdüler: Burjuva demokrasisini sağlamlaştırmak değil, sosyalizmi gerçekleştirmek amacıyla proletarya diktatörlüğü." (age, sayfa 341)

Ardından tek tek siyasi önlemlere değiniyor ve bunları eleştiriyor. Bu konuda biz de, Clara Zetkin'in söylediği gibi, onun hapiste kapsamlı bir şekilde bilgilenmek olanağına sahip olmadığını düşünüyoruz. Rosa'nın en önemli ve sık sık sözü edilen eleştirileri, "ulusların kendi kaderini tayin hakkı", "Brest-Litovsk Barışı" ve Rusya'da Kurucu Meclis'in dağıtılmasıyla ilgili eleştirilerdir. Burada ne yazık ki tüm eleştirilere giremeyeceğimizden, bunların bazı yanlarını öne çıkarıyoruz.

Rosa Luxemburg'un ulusların kendi kaderini tayin hakkına eleştirileri

Rosa bu eleştirileri daha 1908 yılında "Ulusal Sorun ve Özerklik" yazısında yayınlamıştır. Rosa'nın bu eleştirileri birçok oportünist tarafından Lenin'i, milliyetçilikle Rosa'dan daha az mücadele etmiş olmakla suçlamak için kullanılmaktadır. Rosa, "düşünülebilecek her durumda ulusların haklarından olumlu biçimde bahsetmeyi" güya reddetmişti ("Arbeiterkampf" gazetesi no. 323, sayfa 33 vd.).

Rosa'nın eleştirileri düpedüz yanlış olsa da, bundan kesinlikle, onun ezilen ulusların haklarını savunmadığı sonucu çıkarılamaz. Hayır, Rosa Luxemburg komünistti, enternasyonalistti ve sömürü ve baskının dünya çapında ortadan kaldırılması için mücadele etti. Fakat Rosa Luxemburg'un örneğin "ulusların kendi kaderini tayin hakkı" (yani ayrılıp kendi devletini kurma hakkı) talebini reddetmesinin bir nedeni, bu talebin milliyetçiliği teşvik edeceği korkusuydu. Dolayısıyla örneğin Polonya Sosyalist Partisi içinde bağımsız bir Polonya talep eden oportünistlere karşı ve işçi sınıfı içinde milliyetçiliğe karşı mücadele etti. Lenin'in reddettiği ya da Rosa'nın tavrında eleştirdiği şey elbette bu değildi. Ona şu itirazda bulunuyorduk:

"Deniyor ki: Ayrılma hakkını desteklemekle, ezilen ulusların burjuva milliyetçiliğini destekliyorsunuz... Yanıtıyoruz: Hayır, tam da burjuvazi için burada «pratik» bir çözüm önemlidir, işçiler için ise iki eğilimi ilkesel olarak öne çıkarmak önemlidir. Ezilen bir ulusun burjuvazisi ezen ulusun burjuvazisine karşı mücadele ettiği ölçüde, biz daima ve her halükarda tüm diğerlerinden daha kararlı olarak bundan yanayız, çünkü biz baskının en cesur ve en tutarlı düşmanlarıyız. Ezilen bir ulusun burjuvazisi kendi burjuva milliyetçiliğini savunduğu ölçüde, buna karşıyız. Ezen ulusun ayrıcalıklarına ve despotizmine karşı mücadele; ve ezilen ulusun ayrıcalıklar peşinde koşmasını kayırmak yok. Ayrılma hakkı şiarını ileri sürmez ve ajitasyonumuzda savunmazsak, o zaman ezen ulusun sadece burjuvazisinin değil, aynı zamanda feodallerinin ve mutlakiyetçiliğinin de eline yardım ederiz...

Kendini Polonya'da milliyetçiliğe

karşı mücadeleye kapılan Rosa Luxemburg, Büyük Rusların milliyetçiliğini unutmuştur, halbuki tam da bu milliyetçilik şimdi en tehlikelidir, çünkü tam da o burjuva milliyetçiliğinden ziyade feodal bir milliyetçiliktir, çünkü tam da o demokrasinin ve proleter mücadelenin önündeki asıl engeldir. Ezilen bir ulusun her burjuva milliyetçiliği, baskıya karşı yönelen genel demokratik bir içeriğe sahiptir ve biz bu içeriği kayıtsız şartsız desteklerken, kendi ulusal ayrıcalık peşinde koşmayı kesinlikle dışlar, Leh burjuvasının Yahudiye ezme vs. vs. çabalarıyla mücadele ederiz. Burjuvanın ve küçük burjuvanın bakış açısından bu «pratik değil»dir. Fakat bu, ulusal sorunda demokrasiyi, özgürlüğü ve proletaryanın birliğini gerçekten ilerleten biricik pratik ve ilkesel çözümdür. Herkes için ayrılma hakkını tanımak; her somut ayrılma sorununu, her türlü hak eşitsizliğini, her türlü ayrıcalığı, her türlü istisnailiği dışlayan bir bakış açısından değerlendirmek." (Lenin, Eserler cilt 20, sayfa 414 vd.)

"Rus Devrimi Üzerine" elyazmasında Rosa Luxemburg yeniden, ulusların kendi kaderini tayin hakkı Marksist talebinin Rusya'nın devlet olarak dağılıp sadece teşvik edeceği, bu şiarın "küçük burjuva lafazanlığı ve zırvasından başka bir şey" olmadığı eleştirisini yapar. Bolşeviklerin bu politikasını, özellikle de "Brest-Litovsk Barışı"nı mahkum eder. Bu barış sadece karşıdevrime hizmet edecekti ve Rosa "kapitalizmin egemenliği altında «ulus»un kendi kaderini tayini diye bir şeyin olmadığı" ve böyle "ayrılıkçı çaba ve gayretlerin demirden bir elle ... daha rüşeym halindeyken boğulması" gerektiği görüşünü savundu.

"Kendi kaderini tayin lafzının ve şu an uluslararası sosyalizm için en büyük tehlikeyi oluşturan tüm ulusal hareketin Rus devrimi ve Brest görüşmeleriyle olağanüstü güçlenmiş olduğu gün gibi ortadadır... Bolşeviklerin dikenlerine takılıp kalarak her taraflarını kana buladıkları Rus devrimindeki bu lafazanlığın trajik kaderi uluslararası proletaryaya bir ibret dersi olmalıdır... Terör ve demokrasinin bastırılması bu durumdan kaynaklandı." (Rosa Luxemburg, Cilt 4, sayfa 347 vd.)

Ulusların kendi kaderini tayin hakkı ve ayrılıp ayrı devlet kurma hakkı talebi, o olmadan proleter enternasyonalizminin gerçekleştirilemeyeceği

bir taleptir. İlk önce ulusal hareketlerin ortaya çıkışıyla ilgili olarak, çünkü yoksa Rosa Luxemburg'un neyi eleştirdiği belki de anlaşılamayacaktır. Kapitalizmin feodalizm üzerinde zaferi çağı, ulusal hareketlerin ortaya çıkışıyla bağlıydı. Bunun iktisadi nedeni gayet basittir ve kapitalizmde yatmaktadır. Kapitalizm, meta üretimini yerleştirmek ve içpazarı ele geçirmek için, aynı dili konuşan nüfusun yaşadığı bölgelerin devlet halinde bir araya getirilmesine gereksinim duyar. Belirli bir toprak üzerinde dil birliği, ticaretin engelsiz gelişebilmesini sağlar. İşte ulusal devletlerin oluşumunun iktisadi temeli budur.

"Bu nedenle, modern kapitalizmin bu gereklerine en uygun düşen ulusal devletlerin oluşumu ... her ulusal hareketin eğilimidir. Temel iktisadi faktörler buna iter, ... bu nedenle ulusal devlet, kapitalist dönem için tipik olandır, normal olandır. Yani hukuki tanımlarla oyun oynamaya tutulmadan, ulusların kendi kaderini tayininin anlamını kavramak istiyorsak, ... o zaman kaçınılmaz olarak şu sonuca varırız: Ulusların kendi kaderini tayininden, onların yabancı ulusal topluluklardan devlet olarak ayrılması anlaşılır, bağımsız bir ulusal devletin kurulması anlaşılır." (Lenin, Cilt 20, sayfa 399)

Ve Rosa Luxemburg'un eleştirisinde yanlış olarak gördüğü ya da karıştırdığı şey tam da budur. Kapitalizmde ulusların kendi kaderini tayininin olamayacağını söylediğinde, aslında her yeni ulusal devletin kuruluşu onun aleyhinde tanıklık etmektedir. Tek başına, ulusal devletlerin varolması inkar edilemez olgusu bile, bunun karşısını kanıtlamaktadır. Fakat onun kastettiği bambaşka bir şeydir. O, aslında "kendi kaderini belirleme"den her türlü yabancı egemenlikten özgür bir iktisadi egemenliği ve bağımsızlığı kastediyor. Örneğin dünyada her köşenin herhangi bir emperyalist büyük gücün elinde olduğu kapitalizmde bu elbette asla olamaz. Fakat her halükarda bir devletin içinde belli bir anlamda "kendisi" burjuvazisi "bağımsız olarak" egemendir. Ayrıca tüm bunlar asla ayrılıp ayrı devlet kurmanın aleyhinde tanıklık eden şeyler de değildir.

"Hiç kuşkusuz Asya'nın, en büyük nüfusa sahip kıtanın en büyük kısmı, ya «büyük güçler»in sömürgeleri durumundadır, ya da sonuna kadar bağımlı ve ulusal olarak ezilen devletler durumundadır. Herkesçe bilinen bu

husus, aynı Asya'da, meta üretiminin tam olarak gelişmesinin, kapitalizmin en özgür, en kapsamlı ve en hızlı gelişimi için önkoşulların yalnızca Japonya'da, yani sadece bağımsız bir ulusal devlette yaratılmış olduğu inkar edilemez olgusunu bir nebzecek de olsa sarsabilir mi? ... kapitalizmin oralar da da her yerde ulusal hareketler meydana çıkardığı, bu hareketlerin eğiliminin Asya'da ulusal devletler kurmak olduğu, kapitalizmin gelişmesi için en elverişli koşulların tam da bu tür devletler tarafından garanti edildiği... tartışma götürmez." (Lenin, Eserler cilt 20, Almanca s. 401 vd.)

Ulusların kendi kaderini tayin hakkının sınıf mücadelesi açısından anlamı nedir? Biz komünistler emperyalizme karşı mücadele ediyoruz, dünya çapında sömürüye ve baskıya karşı mücadele ediyoruz. Sınıf mücadelemizin çıkış noktası proleter enternasyonalizmdir ve bu örneğin, emperyalist büyük güçlerden biri olarak Federal Almanya Cumhuriyeti'nde biz kadın ve erkek işçilerin, ezilen ve bağımlı halkların antiemperyalist kurtuluş hareketlerini, özellikle de Federal Almanya emperyalizmine karşı çıkanları desteklememiz gerektiği anlamına gelir. Ezilen ülkelerin proletaryasıyla birlikte, ortak düşmanımıza, emperyalizme karşı ortak bir cephe oluşturmamız gerektiği anlamına gelir.

Bu sorunda sosyalizmin bir hedefi, ulusların özgürce kaynaşmasıdır, fakat bu yol ancak tüm ulusların ayrılma özgürlüğü yolundan geçebilir.

"Ulusların kendi kaderini tayin hakkı, bağımsız devlet olarak varolma hakkı şiarının şampiyonluğunu yapmak, bu hakkı savunmak ve gerçekleştirmek bu anlama gelir; ... bu şiar gerçekleştirilmeden, tüm dünyada sosyalizmin zaferi için maddi temeli oluşturan birleşik bir dünya ekonomisi içinde ulusların birleşmesini ve birlikte faaliyet göstermesini yoluna koymak imkansızdır." (Stalin, Eserler cilt 6, İnter Yayınları, sayfa 128)

Eğer mesele Rosa Luxemburg'un dediği gibi olsaydı, Bolşeviklerin devrimden sonra Sovyetler Birliği'ni zorla kurmaları gerekirdi, tüm ulusların "demirden bir elle" devletler birliği içinde tutulmaları gerekirdi. Halbuki Bolşevikler, kararı ulusların kendilerine bıraktılar ve böylece özgürce birliğe katılan halkları da ikna edebildiler. Onlar şunu biliyordu: "Başka halkları ezen bir halk asla özgür olamaz!" (Engels)

Rosa Luxemburg ve Rusya'da "terör rejimi" ve "demokrasinin ezilmesi"

Şimdi Rosa Luxemburg'un elyazmasındaki aslında en önemli pasajlardan birine geliyoruz, çünkü onun Rusya'da "kısıtlı demokrasi"yi vs. eleştirdiği bu pasajlar, tüm antikomünistler ve tarih çarpıtıcıları tarafından elbette severek alıntılanmaktadır. Bu pasajlara dayanarak bunlar bize yeniden, "proleter demokrasi"nin hiç de iyi birşey olmadığını, Lenin ve Stalin'in yaşadığı dönemde Sovyetler Birliği'nde keyfilik, korku ve terörün gündemde olduğunu "ispatlamak" istiyorlar.

"Burjuva demokrasisi"ne tapan bu kişiler her şeyden önce, Rosa'nın onların görüşünde olduğunu, Rosa'nın onlarınkine benzeyen bir demokrasi anlayışına sahip olduğunu telkin etmek istiyorlar. Böyle olunca da, bu "özgür demokratik temel düzen"ın Kohl'den Gysi'ye kadar tüm temsilcilerinin "farklı düşünenlerin özgürlüğü"nü ağızlarından düşürmemelerinde garipsenecek birşey yok. Fakat bir kez daha karavana atıyorlar!

Rosa Luxemburg, her şeyden önce Almanya'da 1918-1919 Devrimi haftalarında, kim için "özgürlük ve demokrasi" getirmek istediğini ve burjuvazinin diktatörlüğü ya da özgürlüğü için değil, proletarya diktatörlüğü için mücadele ettiğini açıkça göstermiştir. Fakat herhalükarda, Rosa'nın elyazmasında, Bolşeviklerin politikasını ve proletarya diktatörlüğünü kaba bir şekilde eleştiren pasajların varlığı inkar edilemez.

Rosa Luxemburg, devrimden sonra Bolşeviklerin Kurucu Meclis'i (parlamentoyu) dağıtıp yeni seçim ilan etmemelerini eleştiriyor. Gerçi tüm iktidarın Sovyetlerin eline geçmiş olmasını destekliyor, eskimiş bir güçler dengesini yansıtan Kurucu Meclis'in dağıtılmış olmasını da doğru buluyor, fakat, paradoksa bakın ki, yeni seçim istiyor.

Proletarya diktatörlüğü ne demektir, proleter devrim ne demektir? Proletaryanın yeni, henüz genç ve deneyimsiz iktidarını sağlamlaştırmak ve inşa etmek, emekçiler için nihayet en geniş demokrasiyi gerçekleştirmek için eski burjuva devlet aygıtını tamamen parçalamak, onun parlamento vs. gibi tüm kurumlarını, burjuva basın vs. gibi tüm burjuva ve karşıdevrimci kalıntılarını acımasızca dağıtmak de-

mektir. Rus Devrimi'nde tam da bu yapıldı.

Burjuva Kurucu Meclis dağıtıldı, çünkü miadını doldurmuştu, çünkü Kurucu Meclis seçimleri Ekim'den önce yapılmıştı, çünkü oradaki "halk temsilcileri" basitçe yeni iktidar sahiplerinin, işçilerin, köylülerin ve askerlerin temsilcileri değildi, çünkü yeni devlet organları oluşmuştu ve bunlar eski burjuva parlamentosu değil, Sovyetlerdi. Zaten bu Kurucu Meclis de II. Sovyet Kongresinin iktidarın Sovyetlere geçtiğine dair kararlarını tanımayı reddetmişti. Rosa Luxemburg burada neyi tasavvur ediyor? Her ikisini de, hem Sovyetleri, hem de burjuva parlamentosunu.

Clara Zetkin de buna pek şaşırdığını ifade etmiş ve Rosa'nın görüşüne göre iktidarın hangisinde olması gerektiğini sormuştu, her iki organda mı olmalıydı, yoksa Kurucu Meclis sadece bir dekorasyon, sadece istişari bir organ mı olmalıydı "... ve sonunda yeniden, devrimin halihazırda kararlaştırmış olduğu soru ortaya çıkıyor: proletarya ve köylülüğün diktatörlüğü mü, varlıklı sınıfların diktatörlüğü mü." (Clara Zetkin, Cilt 2, sayfa 393 vd.) Ve Rosa'yı, "demokrasi hakkında", gerçi açıkça ileriye dönük, devrimci, ve fakat "bu dünyaya ait olmayan" (yani gerçekçi olmayan) bir demokrasi hakkında "biraz şabloncu ve soyut bir kavrayış" a sahip bir kadın olarak eleştirir.

Bunun dışında Rosa Luxemburg'un bu düşüncesi tehlikelidir, ya da daha doğrusu, devrimden sonra burjuvazinin eski iktidar araçlarının bazı kısımları ayakta kalırsa, bunun proletaryanın iktidarına zararı olmayacağı hayalinin beslenmesine yol açabilir. Bu ise burjuvaziyi tamamen küçümsemek demektir, çünkü eski varlıklı sınıflar tüm güçleriyle yeniden iktidara gelmeye çalışacaklardır. Clara Zetkin tam da bunu vurguluyor:

"Kurucu Meclis, karşıdevrimin ve onun Rusya içindeki ve dışındaki tüm kollarının legal toplanma yeri ve yuvası haline gelirdi."

"Kurucu Meclis'in ardında, sıçramaya hazır duran karşıdevrim pusuya yatmıştı. Sovyet Hükümeti proleter devrimi burjuva demokrasisine tercih etmek zorundaydı." (Clara Zetkin, Cilt 2, sayfa 395 vd.)

Rosa'nın eleştirisinde yanlış olan bir başka nokta, "genel" (yani eski sömürücüler için de) "oy hakkı" ve "basın özgürlüğü" gibi taleplerdir.

Bu pasajlar arasında, şu ünlü kenar notu da bulunmaktadır:

“Yalnızca hükümet yandaşları için, sayıca ne kadar çok olurlarsa olsunlar yalnızca bir partinin yandaşları için özgürlük, özgürlük değildir. Özgürlük daima farklı düşünenlerin özgürlüğüdür. «Adalet» fanatizmi yüzünden değil, siyasi özgürlükte canlandırıcı, iyileştirici ve arındırıcı ne varsa bu öze bağlı olduğu ve «özgürlük» bir ayrıcalık haline gelince etkisini yitirdiği için.” (Rosa Luxemburg, Cilt 4, sayfa 359)

Bu pasaj, akla gelebilecek her türlü kişi tarafından aktarılıp Rosa Luxemburg’un burada karşıdevrimciler için özgürlük talep ettiği ispatlanmak isteniyor. Bunun bir saçmalık olduğunu, onun kendisi daha bir sayfa önce yazıyor:

“Tüm orta sınıf... Ekim Devrimi’nden sonra Sovyet Hükümetini aylarca boykot edip... bu şekilde işçi hükümetine karşı başkaldırınca, direnişi demirden yumrukla kırmak için, bunlara karşı, siyasi haklardan, ekonomik geçim kaynaklarından vs. mahrum bırakmak suretiyle her türlü baskı önlemlerine başvurmak elbette gereklidir. Burada dile gelen, genelin çıkarları doğrultusunda belli önlemleri zorla dayatmak ya da önlemek için sosyalist diktatörlüktü.” (Rosa Luxemburg, Cilt 4, sayfa 357 vd.)

Ayrıca yine sözkonusu cümleyle ilgili olarak şunu belirtmek gerekir ki, o, metnin herhangi bir yeriyle doğrudan ilişkilendirilmemiş bir kenar notudur, yani yalıtık bir düşüncedir. İkinci olarak, burada söylenen şey, yani sosyalist demokrasinin, örneğin emekçi kitlelerin eleştiri özgürlüğüne sahip olmasıyla öne çıktığı düşüncesi elbette tamamen doğrudur. Sosyalist demokrasinin “evet efendimciler”e, “sallabaşlar”a ihtiyacı yoktur, orada birlikte düşünmek, birlikte biçimlendirmek ve emekçilerin amansız eleştirisi gereklidir. Sosyalizmde “özgürlük” kesinlikle sadece parti üyeleri için de değildir, hayır, bu özgürlük tüm emekçiler içindir, fakat proletarya diktatörlüğü sırasında eski sömürücü sınıfların özgürlükleri elbette kısıtlı olmalıdır. Rosa bu sayfalardaki eleştirilerini özellikle oy hakkıyla ilişkilendiriyor. Bu kısıtlamaların, Rusya’da proletarya diktatörlüğünü sağlamlaştırmak için zorunlu bir geçici önlem olduğuna ve Rusya’da oy hakkının kısıtlanmasının taktik bir sorun olduğuna değinmiyor. Öte yandan

Rosa, daha önce de belirttiğimiz gibi, böyleleri koşullar altında burjuvazinin siyasi haklarının kısıtlanmasını onaylıyor.

Clara Zetkin bu konuda, bu eleştirinin gayet açık bir şekilde, “zindan duvarları arkasında onun Rusya’nın koşulları hakkındaki bilgisinin ne kadar eksik kalmış olduğunu”

ve Rosa’nın

“vardığı genel sonuçları olgularla temellendirme şeklindeki çalışma tarzının tersine, ... «Rusya’da kamu yaşamının Bolşevik politika tarafından müzakeresi» üzerine anlatımlarında olgusal tanıtlayıcı malzemeden yoksun olduğunu” gösterdiğini yazar. (Clara Zetkin, Cilt 2, sayfa 396 vd.)

Proleter devrimin hedefi, çalışan insanın sömürülmesini yok etmektir, bu nedenle siyasi haklar da bu doğrultuda biçimlendirilmek zorundadır. Kapitalistler sadece siyasi olarak iktidardan mahrum edilmekle kalmayıp aynı zamanda eğitici anlamda da emekçi kitleler tarafından damgalanmalıdır. Bu türden kısıtlamalar karşıdevrime karşı, kapitalizmin restorasyonuna karşı, hiçbir şeyi iktidarı yeniden ellerinde tutmak kadar hasretle özlemeyen eski sömürücü sınıfların caniyane eylemlerine ve komplolarına karşı “kendini savunma önlemleri”dir. Proletaryanın gücü ve olgunluğuna, gelişmesine ve karşıdevrimin gücüne göre, bu tür önlemler, bir geçiş aşaması olan proletarya diktatörlüğü sırasında az ya da çok uygulanmak zorundadır.

Lenin ve Stalin hakkında, Rus Devrimi hakkında korku hikayeleri yaymaya çalıştıklarında, tarih çarpıtcılarımız ve antikomünistlerimiz, reformistlerimiz ve oportünistlerimiz için Rosa Luxemburg’un bu elyazması çok önemlidir ve bunlar Rosa Luxemburg hapiste olduğu sırada bilgi eksikliği içinde olduğuna dair tüm göstergeleri düpedüz inkar ediyorlar. Clara Zetkin bunlara karşı çok güzel bir polemik yapmıştır:

“«Başka kanıt ne hacet?» diye haykıracaklardır «demokrasi»nin patentli hamileri. Onların hepsi, ... Bolşevizmi göstererek, Antant emperyalistlerinin hükümetlerine cıyak cıyak yalvarıyorlar: «Çarın gerin onu! Çarın gerin onu!» Onlar için, Bolşeviklerin terör suçu, ... her türden antiBolşeviklerin bu konuda tedavüle soktuğu şeyler tarafından tamamen geçerli bir şekilde tanıtlanmıştır. Liberallerin, demokratların, Menşeviklerin, Sosyaldevrimcilerin ... kısa-

cası, Ekim Devrimi’nde işçilerin ve köylülerin, onların politikası hakkında «Tartılmış ve hafif bulunmuştur» dediği tüm partilerin Bolşeviklere karşı yönelttiği suçlamalar, beddualar, küfürler, şikayetler ve iddialarıyla tanıtlanmıştır. Buna ek olarak, büyük toprak sahipleri, fabrikatörler, ... spekülörler, tefeciler korosu — bunlar için «devrim» ülkesi dehşet yuvası haline gelmişti, çünkü proleter devlet iktidarı saygısız yumruğunu bu beyefendilerin mülküne uzatmıştı ve bunlar Alman elçiliğinin dostça yardımıyla varlıklarının mümkün olduğunca çoğunu sınırdan kaçırarak kaçmışlardı ya da canlarından çok malları için korkarak «bodrum deliklerinde tir tir titriyorlardı». «Bolşevik despotizm ve kan dökme»nin davacıları olarak dünya «kamuoyu»na hücum eden bu aynı kişiler kusursuz, önyargısız şahit mi, yoksa taraf mı? ... Sovyet Rusya’nın gerek ekonomisinden, gerek devlet iktidarından «mülksüzleştirilmiş mülksüzleştiriciler»in onlarla yeri göğü sarstığı suçlamaları biraz doğru değerlendirebilmek için, birçok şeyi unutmamak gerekiyor. Demokrasi putunda altın danaya tapanların, ellerinden kayıp gitmiş olan kapkaççı sömürü iktidarının azametini arayanların amansız nefretini. Samimiyetle inanmış burjuva ve sosyaldemokrat hayalcilerde, toplumsal yenilenmenin biricik kurtarıcı mucizevi reçetesinin «kalın kafalı ve yanıltılmış kitleler» tarafından geri çevrilmiş ve bu kitlelerin Bolşeviklerin «kaba siyasi formüllerini ve vahşi diktası»ni onlara tercih etmiş olmasının yarattığı acı hayal kırıklığını.” (Clara Zetkin, Cilt 2, sayfa 404 vd.)

Rosa Luxemburg’a yapılan tüm karalamaların ve çarpıtmaların derindeki anlam ve amacı tam da budur ve “Stalinci terörün görgü tanıkları”, “Sovyet diktatörlüğünün muhalifleri”, karşıdevrimciler ya da bunların Troçkist yandaşları tarafından anlatılan Ekim Devrimi hakkındaki tüm bu “korku masalları”ni ve “anekdotçuklar”ı dinlediğimizde bunun bilincinde olmalıyız.

Rosa Luxemburg ve Kasım Devrimi sırasında “farklı düşünenlerin özgürlüğü”

Son olarak, Rosa’nın hapisten salıverilmesinden sonraki dönem hakkında kısaca birkaç şey söylemek

istiyoruz. Çünkü ta başlangıçta söyledğimiz gibi, Rosa Luxemburg'a yapılan tüm karalamalarda ve onun hatalarından yararlanılırken, onun Almanya'da Kasım Devrimi sırasındaki komünist tavrı hep sessizlikle geçiştirilmektedir.

Bu tavır, en açık bir şekilde "Kızıl Bayrak" sayılarında görülür. Çok sözü edilen "basın özgürlüğü" meselesi de cabası, çünkü "Berliner Lokal-Anzeiger"ın binası 9 Kasım 1918'de işgal edildi. Burjuva basının yerine ilk kez, Spartakistler tarafından çıkarılan proleter "Kızıl Bayrak" yayınlandı. Ardından derhal işçi ve asker konseyleri seçme (dikkat edilsin, sadece işçilerin, hizmetlilerin ve askerlerin oy hakkı vardı) ve Reichstag ve parlamentoyu dağıtma çağrıları geldi. "Kızıl Bayrak" sayıları, Rosa Luxemburg'un politikasının, onun Bolşevizminin son ve tayin edici kanıtlarıdır!

Katledilmesinden önceki son haftalarda azimkar bir şekilde izlediği yol buydu. Burjuva tarih yazıcılarımız ya da Paul Levi gibi örnekler bu konuda istediklerini yazabilirler, çünkü sözünü asla esirgemeyen Rosa Luxemburg, kendisinin ikna olmadığı bir şeyi kamuoyu önünde neden savunsun?!

Sosyaldemokrasinin ve burjuvazinin Almanya'da başlamış olan devrimi boğma çabalarına karşı Rosa şunları yazdı:

"Kapitalizmin bekçi köpekleriyle ne Ulusal Meclis içinde ne de Ulusal Meclis hakkında tartışmıyoruz... Korkakça bir kaygıyla devrimden sürülme istenen «içsavaş» sürülemez. Çünkü içsavaş, sınıf mücadelesinin bir başka adıdır sadece ve sosyalizmin sınıf mücadelesi olmadan, parlamenten çoğunluk kararıyla uygulamaya konabileceği düşüncesi gülünç bir küçük burjuva hayaldir... Ulusal Meclis, burjuva devrimlerinin miadı dolmuş bir evladiyelidir, içeriği olmayan bir kabuktur, «birleşik» halka, burjuva devletin «eşitlik, özgürlük ve kardeşliği»ne dair küçük burjuva hayaller döneminden kalma bir aksesuardır. Bugün çareyi Ulusal Meclis'te arayan, devrimi ... burjuva devrimler aşamasına ... indirir; burjuvazinin maskeli bir ajanı ya da küçük burjuvazinin bilinçsiz bir ideologudur.. Gündemdeki soru şudur: Burjuva demokrasisi mi, sosyalist demokrasi mi. Çünkü proletarya diktatörlüğü, sosyalist anlamda demokrasidir... proletaryanın devrimci çoğunluğunun istekleri doğrultusunda ve iradesiyle, yani

sosyalist demokrasinin ruhu doğrultusunda Sosyalizmi gerçekleştirmek, kapitalistler sınıfını mülksüzleştirmek için tüm siyasi iktidar araçlarından yararlanmaktır... Kaçamaklara yer yok, muğlaklığa yer yok; olan olsun, biten bitsin. Parlamenter kretinizm dün bir zaafı, bugün bir muğlaklıktır, yarın Sosyalizme ihanet olacaktır." (Rosa Luxemburg, Kızıl Bayrak 20 Kasım 1918, Cilt 4, sayfa 407 vd.)

Rosa, burada bize gayet açık bir şekilde, örneğin Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht'in ölümü vesilesiyle yapılacak anma toplantılarında tam da bu "hafif sosyalizm"i savunan PDS'in en öne çıkıp, savunduğu parlamentarist yolla bu sömürücü toplumda temel değişiklikler yapılabileceği hokkabazlığında bulunduğu bizim de gayet açık bir şekilde gözönünde bulundurmamız gereken şeyi gösteriyor. En gecinden şimdi Rosa Luxemburg'dan kavramış olmamız gerekir ki, örneğin PDS'in bizi kandırmak istediği gibi ikili bir şey yoktur! Ya o, ya o: Ya proletarya diktatörlüğü ve Sosyalizm, ya burjuvazinin diktatörlüğü ve burjuva demokrasisi.

Gelecek Bolşevizm'indir!

Ekim Devrimi'nin zaferi ve Sovyetler Birliği'nde Sosyalizm'in inşası bize enerjik bir örnektir. Seksen yıl önce insanlık tarihinde ilk kez kadın ve erkek işçiler, köylüler ve askerler muazzam bir devrimle, kendi sınıflarının partisinin önderliği altında, eski devlet aygıtını parçaladılar ve emekçiler için kapsamlı demokrasiyle proletarya diktatörlüğünü kurdular.

Rosa Luxemburg, Ekim Devrimi üzerine clyazmasının sonunda da zaten şöyle diyor:

"Bolşeviklerin politikasında özel ve kalıcı olan da budur. Bu anlamda, siyasi iktidarı ele geçirmekte ve sosyalizmi gerçekleştirme sorununu pratikte koymakta uluslararası proletaryanın önünde yürümüş olma ve sermaye ile emek arasındaki mücadeleyi tüm dünyada müthiş ilerletmiş olma ölümsüz tarihi kazanımı onlara aittir... Ve bu anlamda her yerde gelecek «Bolşevizm»indir." (age, sayfa 365)

Yeni bir Komünist Partisi ve sosyalist bir Almanya için mücadele edelim ve örgütlenelim. Proleter devrimin yardımıyla eski köle sahiplerini mülksüzleştirelim ve iktidar araçlarını ellerinden alalım. Eski sömürücü toplumun ve onun devletinin enkazı üzerin-

de sosyalizmi inşa edelim!

Sözümüzü Rosa Luxemburg'un şu cümleleriyle bitirmek istiyoruz:

"... proleter devrim aynı zamanda her türlü kölelik ve baskının ölüm çanıdır. Tüm kapitalistler, ... sömürüden ve sınıf egemenliğinden avantajı olanlar ve asalaklar işte bunun için proleter devrime karşı tek adammişçasına ölüm kalım mücadelesine atılıyorlar. Bir parlamentonun, bir ulusal meclisin sosyalist kararına kapitalistlerin kendi istekleriyle uyacaklarını, mülklerinden, kârlarından, sömürme ayrıcalıklarından sessizce vazgeceklerini sanmak bir çilgınlıktır. Tüm egemen sınıflar ayrıcalıkları uğruna sonuna kadar yedi canlı bir enerjiyle boğuşmuşlardır... Sömürücüler sınıfının son evladı olarak emperyalist kapitalistler sınıfı, tüm öncüllerinin vahşiliğini, açık kinizmini, alçaklığını geçiriyor. En kutsal şeyini ... dişiyle ve tırnağıyla savunacaktır... Proletaryaya karşı yeri göğü harekete geçirecektir... Tüm bu direniş adım adım, demirden bir yumrukla, acımasız bir enerjiyle kırılmak zorundadır. Burjuva karşıdevrimin şiddetine, proletaryanın devrimci şiddetiyle karşı konulmalıdır... Sosyalizm uğruna mücadele, dünya tarihinin gördüğü en şiddetli içsavaştır ve proleter devrim bu içsavaş için gerekli donanımı hazırlamalıdır, onu kullanmayı, savaşmayı ve zafer kazanmayı öğrenmelidir. Çalışan halk kitlesinin devrimin görevleri için tüm politik iktidarla donatılması... işte proletarya diktatörlüğü ve dolayısıyla gerçek demokrasi budur. Yalancı bir eşitlikle ücretli kölenin kapitalistle, kır proleterinin junkerle yan yana oturup, yaşam sorunları hakkında parlamenterce tartıştıkları yerde değil, sadece, milyonlarca proletarya kitlelerinin tüm devlet iktidarını ... yumruğuyla ele geçirip tanrı Thor'un balyozu gibi egemen sınıfların başına geçirdiği yeredir halkın dolandırılması olmayan demokrasi...

Haydi proleter! Mücadeleye! Kazanacağın bir dünya ve karşısında mücadele edeceğin bir dünya var! İnsanlığın en yüksek hedefleri uğruna dünya tarihinin bu sonuncu sınıf mücadelesinde düşmana sözümüz şu: Düşmanı yere ser!" (Rosa Luxemburg'un kaleme aldığı Spartaküs Birliği'nin programından, KPD kuruluş kongresinde kararlaştırılmıştır; Rosa Luxemburg, Cilt 4, sayfa 445 vd.)

Uluslararası gelişmeler ve marksist-leninist güçlerin görevleri üzerine...

- III -

37

Aşağıda, 113. sayımızda yayınlamaya başladığımız Hindistan Komünist Partisi/Marksist-Leninist KIZIL BAYRAK adlı örgütün "Uluslararası Gelişmeler ve Marksist-Leninist Güçlerin Görevleri" başlıklı belgesinin üçüncü ve son bölümünü yayınlıyoruz. Gelecek sayılarımızda, bu belge hakkında düşüncelerimizi yayınlayacağız.

Proleter enternasyonalizmi

Proleter enternasyonalizmin incelenmesi devrimin uluslararası içeriğinin de incelenmesine götürür. Burjuva şoven ve sekter düşüncenin güçlü etkisinin uluslararası proleter hareket içinde görüldüğü bugünkü durumda bu özel bir dikkati gerektirir. Bir zamanlar komünist hareketin temel ilkelere olarak görülen ve tartışma götürmez köşetaşları olarak savunulan sorunlar bugün en adi biçimlerde tartışma konusu yapılmaktadır. Dünyanın çeşitli köşelerinde, neredeyse aynı görüşlere sahip olan ve Komünizm bayrağı altında her türlü burjuva görüşleri enerjik bir şekilde propaganda eden küçük burjuva sekter gruplar bulunmaktadır.

"Komünist Manifesto'da, Komünist Partisini tüm diğer işçi sınıfı partilerinden ayırt eden en önemli faktör şu şekilde açıklanmaktadır: "Değişik ulusların proleterlerinin ulusal mücadelelerinde onlar tüm milliyetlerden bağımsız olarak tüm proletaryanın ortak çıkarlarına işaret eder ve bunları öne çıkarırlar." Sonraları Engels, Komünist Liga'nın tarihini yazarken, Komünist Liga'nın o zamana kadarki şiarı olan "Bütün insanlar kardeşler"i değiştirerek yerine Komünist Manifesto'da ileri sürülen "Bütün ülkelerin işçileri, birleşiniz!" şiarının benimsenmesinin, mücadelenin uluslararası karakterini açıkça ilan etmek olduğunu açıklıyordu (Seçme Eserler cilt 3, sayfa 182). Marx ve Engels milliyet-

çiliği ve enternasyonalizmi iki demokratik biçim olarak değil, tarihi koşullarca belirlenen somut sınıfsal içeriğe sahip birşey olarak gördüler. Engels şöyle yazıyordu: "Ortaçağın sonlarından beri, tarih Avrupa'da büyük ulusal devletlerin oluşması yönünde çalışmaktadır. Sadece böyle devletler, hakim Avrupa burjuvazisinin normal siyasi yapısıdır ve aynı zamanda, o olmadan proletaryanın iktidarının imkansız olduğu halklar arasında uyumlu uluslararası işbirliğinin kurulması için olmazsa olmaz bir önkoşuldur." Marx "Gotha Programının Eleştirisi"nde şöyle yazar: "Besbelli ki, işçi sınıfı, mücadele edebilmek için sınıf olarak kendi ülkesinde örgütlenmelidir ve her ülke ayrı ayrı bu sınıf mücadelesinin sahnesidir. İşte işçi sınıfının mücadelesi bu anlamda ulusal nitelik taşır, içerik bakımından değil, ama 'Komünist Manifesto'nun da dediği gibi, 'şekil bakımından ulusal'. Ama 'bugünkü ulusal devlet çerçevesinin' kendisi de ... iktisadi bakımdan, dünya pazarının 'çerçevesi içine' ve siyasi bakımdan da devletler sistemi 'çerçevesi içine' girer".

"Ta başından itibaren dünyayı kendi imajına göre değiştirmeye başlayan kapitalizm", global karakterini ta başından itibaren göstermiştir. Kapitalist ilişkilerin global biçimde yayılmasıyla eşzamanlı olarak, kendisine karşı bir uluslararası sınıfı, proletaryayı da yaratmıştır. Bunun yanında emperyalizm, dünyadaki tüm diğer üretim ilişkileri üzerinde etkisini gösterir ve hakimiyetini kurar. Değiş tokuş ilişkilerini evrenselleştirerek ve siyasi iktidarın yardımıyla vergi toplamak da dahil daha birçok başka yöntemlerle emperyalizm dünya üzerindeki tüm geri üretim ilişkilerini ve sosyal sistemleri ta başından itibaren kapitalist sermaye birikiminin parçası haline getirir.

Marx ve Engels'ten yukarıdaki alıntılar, Marksizmin proleter enternasyonalizmin bu yönünü ve milliyetçilikle enternasyonalizm arasındaki ilişkiyi doğru anladığını gösteriyor. Ayrıca, en ileri ve tarih tarafından bir bütün olarak insanlığı kurtarmakla yükümlendirilmiş bir sınıf olarak proletarya, objektif olarak bundan başka birşey olamaz. "Komünist Manifesto", Komünist Liga'nın, uluslararası bir örgütün deklarasyonuydu. Ve Marx ve Engels önce Birinci, ardından da İkinci Enternasyonal'in kuruluşuna önyak oldular. Bunların da ötesinde, Komünistler tarafından geliştirilen devrimci anlayış enternasyonalist bir karaktere sahiptir. Proleter enternasyonalizmi, aynı zamanda tüm burjuva ulusal, şoven pozisyonlara karşı bir yanıt olarak da gelişti.

Emperyalizm üzerine incelemelerinin bir parçası olarak, kapitalizmin aşırı dengesiz gelişimi şartlarında devrimin tek ülkede başarılı olması ve orada sosyalizmin inşası imkanını ispatlayan Lenin oldu. Ekim Devriminin teorik temeli haline gelen bu evrim, yeni tarihi durumda proleter en-

ternasyonalizmini daha yüksek ve daha gelişmiş bir seviyede yeniden kurdu. Coğrafi olarak Doğunun ve Batının iki kıtası üzerine yayılmış geri kapitalist bir ülke olan Rusya'daki devrim, Batının kapitalist ülkelerindeki sosyalist devrimci hareketle, Doğunun sömürge ülkelerindeki ulusal kurtuluş hareketi arasında bir köprü haline geldi ve proleter enternasyonalizmine yeni boyutlar getirdi. Ekim Devrimi, Birinci Dünya Savaşı sırasında İkinci Enternasyonal'in başını çekmekte olan Kautskycilerin şovenizmine karşı, gerek teori gerek pratik düzeyinde uzlaşmaz bir şekilde mücadele edilerek başarıyla tamamlandı. O, burjuva milliyetçiliğinin kuyruğu haline gelen İkinci Enternasyonal'in yerine, dünya devrimini hedefleyen Üçüncü Enternasyonal'in kurulmasına yol açtı. Lenin şöyle yazıyordu: "Sovyet iktidarını savunan işçiler ve köylüler müfrezemiz, ... uluslararası sosyalist devrimin büyük dünya ordusunun müfrezelerinden biridir." Lenin, "sosyalist proletaryanın Rusya müfrezesi", "dünya sosyalist devriminin diğer müfrezeleri" vs. gibi ifadelerle bu noktayı defalarca açıkladı. Hatta şunu açıklayacak kadar ileri gitti: "Proleter dünya devrimini başlatmak uğruna, kendi topraklarımızın bir kısmını kurban vermek de dahil en ağır özverilerde bulunmakta tereddüt edilemez ve edilmemelidir."

Dünyada ortaya çıkan yeni duruma uygun bir şekilde Lenin, Marx ve Engels'in proleter enternasyonalizmi bakış açısıyla burjuva milliyetçiliğine karşı verdikleri mücadeleyi daha da zenginleştirdi. Marksizmin temel ilkelerini gözardı etmenin bir moda haline geldiği bugünkü çerçevede, bu noktayı daha da açıklamak için Lenin'den uzun bir alıntı yaparsak bu gereksiz olmaz. O şöyle yazıyordu: "Marksizm, 'en adil', 'en saf', en rafine ve uygar türünden de olsa milliyetçilikle bağdaştırılamaz. Milliyetçiliğin her türünün yerine Marksizm enternasyonalizmi; tüm ulusların daha yüksek bir birlik içinde, inşa edilmekte olan her kilometre demiryoluyla, her uluslararası tröstle, ve kurulan her işçi birliğiyle (gerek iktisadi faaliyetlerinde, gerekse de düşüncelerinde ve hedeflerinde enternasyonal olan bir birlik) gözlerimizin önünde büyümekte olan bir birlik içinde kaynaşmasını ileri sür-

rer" (Toplu Eserler cilt 20, sayfa 34). Ulusal hareketlerin ortaya çıkmasının "tarihi haklılığı"nı tanıırken bile Lenin, Marksistleri "milliyetçiliğin savunucuları" haline gelmekten korumanın zorunluluğunu görüyordu. Bir başka yerde Lenin, kapitalizmin çıkarlarının bu ulusal/uluslararası çatışmasını çok iyi açıklamıştır:

"Gelişen kapitalizm, ulusal sorunda iki tarihsel eğilim tanır. Birincisi, ulusal yaşamın ve ulusal hareketlerin uyanışı, tüm ulusal baskıya karşı mücadele, ve ulusal devletlerin yaratılmasıdır. İkincisi, her türlü uluslararası ilişkilerin gelişmesi ve sıklığının artması, ulusal çitlerin yıkılması, sermayenin, ya da genelde ekonomik yaşamın, politikanın, bilimlerin, vs. uluslararası birliğinin yaratılmasıdır.

Her iki eğilim de kapitalizmin evrensel bir kanunudur. Birincisi onun gelişmesinin başlangıcında hakim olmuştur, ikincisi sosyalist topluma dönüşmeye doğru ilerleyen olgun bir kapitalizmi karakterize eder. Marksist ulusal program her iki eğilimi de hesaba katar ve birinci olarak, ulusların ve dillerin eşitliğini ve bu bakımdan tüm ayrıcalıkların izin verilemezliğini, ... ikinci olarak, enternasyonalizm ilkesini ve proletaryaya en rafine türden de olsa burjuva milliyetçiliğinin bulaştırılmasına karşı uzlaşmaz mücadeleyi savunur." (Toplu Eserler cilt 20, sayfa 27)

"Anavatan tanımayan sermaye"den söz eden Lenin, sermayenin globalleşmesinin nasıl sürekli olarak burjuva milliyetçiliğini aştığını ve sosyalizmin zaferini ve proleter enternasyonalizmi nasıl cesaretlendirdiğini tekrar tekrar açıkladı. Marx'ın bakış açısından giden Lenin, "dünya kapitalizminin üretici güçlerinin, ulusal ve devlet ayrımlarının sınırlı hudutlarını aştığı ve nesnel koşulların sosyalizmin gerçekleştirilmesi için tamamen olgunlaşmış olduğu" sonucuna varır. O ayrıca, emperyalizmin "sermayenin ulusal devletlerin çerçevesini aşmış olması" anlamına geldiğini de açıklamıştır. Lenin sadece ekonomi ve politika alanlarında değil, kültür alanında da enternasyonalizmi savunur. Şöyle yazar: "Bayrağımızda 'ulusal kültür' şiarı değil, tüm ulusları daha yüksek bir sosyalist birlikte birleştiren ve sermayenin uluslararası birleşmesiyle yolu açılmış olan uluslararası kültür

şiarı yazılıdır."

Sermayenin globalleşmesinin en yüksek seviyesine varmakta olduğu ve global sermayenin birleşmesinin tamamlanmakta olduğu yeni-sömürgecilik durumunda, burjuvazi asla ilerici milliyetçiliğin sözcüleri haline gelemez. Eğer bu böyleyse, o zaman, proleter enternasyonalizmine tabi ve uluslararası proletaryanın dünya emperyalist sistemine karşı verdiği mücadeleden bir parçası olan ulusal hareketlere milliyetçiliğin ilerici sınırlarının ötesinde destekten ve milliyetçilikten söz etmek, işçi sınıfını burjuvazinin dekadandan ahırına bağlamak yönünde şer çabalardan başka bir şey değildir. "Devrimci hareketler" içinde bazılarınca son zamanlarda milliyetçiliğe yapılan vurgunun tersine, o ne Marksizmin herhangi 'zayıf yanları'nı gösterir, ne de Marksizmin 'geliştirilmesi'ne herhangi bir katkıda bulunur. Tam tersine bu, proleter enternasyonalizmine karşı II. Enternasyonal'in pozisyonlarının devrimci hareket içine sokulması olarak görülmelidir. Bu sadece, dünya emperyalizmine karşı mücadelesinde proletaryanın uluslararası saflarında çatlaklar yaratma sonucunu verecektir. Lenin şöyle yazıyordu: "Kapitalist tahakküm enternasyonalidir. Bu nedenledir ki tüm ülkelerde işçilerin kurtuluş mücadeleleri de ancak işçiler uluslararası sermayeye karşı ortak mücadele ederlerse başarılı olabilir."

Yeni demokratik devrim: Dünya sosyalist devriminin bir parçası

Dünya proleter sosyalist hareketinin varlığı, yenisömürgelerin ulusal kurtuluşu için zorunlu bir koşuldur. Bu temel ilke, Lenin'in Sömürge Tezlerinde ve Ek Tezlerinde propaganda edilen Yeni Demokratik Devrimin teorik temelinde açıklanmıştır. O, konuyu şöyle açıklamıştır: "Soru şöyle kondu: Yeni kurtulan ve savaştan sonra içlerinde ilerici bir hareket gözlemlediğimiz geri halklar için ekonominin kapitalist gelişim aşamasının kaçınılmaz olduğu iddiasını doğru kabul edebilir miyiz? Bu soruya 'hayır' yanıtı verdik. Muzaffer devrimci proletarya bu halklar içinde sistematik propaganda yürütür ve Sovyet hükümetleri elindeki bütün araçlarla onların yardımına koşarsa, geri halklar için kapitalist gelişim aşamasının kaçınılmaz

olduğunu varsaymak yanlıştır.” (Seçme Eserler cilt 10, İnter Yayınları, sayfa 241) O ayrıca kesin olarak, ulusal kurtuluş hareketlerinin zaferinin garantisinin proleter enternasyonalizmi olduğunu belirtti. “4) Anlatılan ilkelere, ulusal ve sömürgeci sorun- da Komünist Enternasyonal’in tüm politikasının, ilk planda, tüm ulusların ve tüm ülkelerin proleterlerinin, çiftlik sahiplerini ve burjuvaziye devirme ortak devrimci mücadelesinde birliğini amaçlamak olduğu sonucu çıkar. Çünkü ancak böyle bir birlik kapitalizm üzerinde zaferi garantileyebilir, bu olmadan ulusal baskı ve haksızlığı yok etmek olanaksızdır.” (age, sayfa 231)

“Sömüren ülkelerin burjuvazisiyle sömürge ülkelerin burjuvazisi arasında belli bir yakınlaşma olmuştur, böylece sık sık –belki de hatta çoğu durumda– ezilen ülkelerin burjuvazisi, ulusal hareketi desteklerken, emperyalist burjuvaziyle tam uyum içindedir, yani tüm devrimci hareketlere ve devrimci sınıflara karşı onunla güçbirliği yapar” (Toplu Eserler cilt 31, sayfa 144-145). Bu gözlem sonucunda, Sömürge Tezlerinde “burjuva demokratik” silinip yerine “ulusal devrimci” deyimi geçirilir. Üçüncü Enternasyonal’deki bu tartışma sırasında, sömürge ülkelerde burjuvazinin ikili karakteri yanında, devrimci güçlere karşı emperyalist burjuvaziyle yaptığı gerici ittifak da teşhir edilir. Lenin, proletaryanın önemli bir güç olarak ortaya çıkmadığı ülkelerde bile, demokratik devrimin dünya sosyalist devriminin bir parçası olduğuna, ve proleter enternasyonalist örgütün ona önderlik etmesi gerektiğine işaret etti. Lenin’in açtığı bu yol daha sonra Stalin, Üçüncü Enternasyonal ve Mao Zedung tarafından geliştirildi. Bu Yeni Demokratik devrimci teorinin temeli, Komünist Enternasyonal’in önderliğinde ve Sovyetler Birliği’nin desteğiyle bu ülkelerdeki antiemperyalist demokratik devrimlerin sosyalist görevlerin yerine getirilmesine doğru gelişebileceği perspektifiydi. Çin Devrimine ve diğer ulusal bağımsızlık mücadelelerine burjuva ihanetin somut deneyiminin ışığında, sömürge ülkelerdeki burjuvazinin devrimin ulusal ya da demokratik görevlerini yerine getirmekten tamamen aciz olduğu açıklığa kavuşturuldu. Bu deneyimler aynı zamanda

Lenin’in ve Üçüncü Enternasyonal’in pozisyonlarının doğruluğunun ispatıydı.

İkinci Dünya Savaşı ertesindeki yenisömürgeci evrede sermayenin uluslararasılaşması hem derinlik hem de genişlik itibarıyla yeni boyutlara ulaştı. Bu, emperyalist ülkelerin ve yenisömürgelerin burjuvazileri arasında Lenin’in “konsensüs” dediği şeyi daha da ilerletti. Aralarındaki ekonomik ve politik ilişkiyi daha da karşıdevrimci bir şekilde artırdı. Yenisömürgelerdeki burjuvazi, devrimci güçlere karşı tüm antiulusal, antidemokratik gerici güçlerle işbirliğini azami ölçüde güçlendirmeye uğraşan global burjuvazinin kopmaz bir parçası haline gelmiştir; o devrimci burjuvazi değildir, onun emperyalist çürümüşlük aşamasını temsil etmektedir. Yenisömürgelerdeki hakim sınıflar haline gelmiş olan bu burjuvazi, ulusal demokratik devrimin görevlerini yerine getirmekten tamamen aciz olmakla kalmayıp, aynı zamanda dünya emperyalist karşıdevriminin saflarına yaslanmaktadır.

Böylelikle, yenisömürgelerde antiemperyalist demokratik devrimi yapma görevi de bugünkü bu durumda herhangi bir zamanda olduğundan daha çok işçi sınıfına aittir. Ekim Devrimi ve Çin Devrimi dönemleriyle karşılaştırıldığında, bugün yeni sömürgelerde hem sayı ve hem de güç olarak çok daha güçlü bir işçi sınıfı ve işçi sınıfı hareketi mevcuttur. Nüfusa oranla da birçok yenisömürgelerde işçi sınıfı, devrim öncesindeki Rusya’ya kıyasla çok daha büyüktür. Fakat, bu ülkelerde kapsamlı bir demokratik devrimle değil, emperyalist yenisömürgeci devletlerin tepeden dayattığı reformlarla geliştirilmiş olan kapitalist üretim ilişkilerinin de bir parçası olan işçi sınıfı, bu ülkelerde hâlâ mevcut olan çeşitli prekapitalist ilişkilerin etkisinden kurtulmuş değildir ve hâlâ intikamcı düşüncelerden etkilenmektedir. Bu da yeniden, bu ülkelerde demokratik devrimlerin zaferi için uluslararası proleter sosyalist hareketin destek ve yardımının gerekliliğine işaret etmektedir. “Yeni Demokrasi Üzerine”de, Sovyetler Birliği’nin yardımı olmadan Çin Devriminin zafer kazanamayacağına işaret eden Mao Zedung şöyle yazıyordu: “Bu çağda, dünya kapitalist cephesi yeryüzünün bir bö-

lümünde (dünyanın altıda birinde) çökmüş ve geri kalan yerlerde ise kendi çürümüşlüğüne açıkça gözler önüne sermiştir. Kapitalizmin hüküm sürdüğü ülkeler varlıklarını sürdürebilmek için her zamankinden daha fazla sömürge ve yarisömürgelere dayanmak zorundadırlar; sosyalist bir devlet kurulmuş ve bütün sömürgelerle yarisömürgelerin kurtuluş hareketlerini faal olarak desteklemeye hazır olduğunu ilan etmiştir; kapitalist ülkelerdeki proletarya kendisini sosyaldemokrat partilerin sosyalemperyalist etkilerinden kararlı bir şekilde kurtarmakta ve sömürgelerle yarisömürgelerdeki kurtuluş hareketlerini desteklediğini ilan etmektedir. Bu çağda bir sömürge ya da yarisömürgede emperyalizme, yani uluslararası burjuvaziye ya da uluslararası kapitalizme yöneltilmiş her devrim, artık burjuva demokratik dünya devriminin eski sınıflamasına değil, yeni sınıflamasına girer. Böyle bir devrim artık eski burjuva ya da kapitalist dünya devriminin bir parçası değil, yeni dünya devriminin, proleter sosyalist dünya devriminin bir parçasıdır.” (Seçme Eserler cilt II, Aydınlık Yayınları, sayfa 344-345)

Yeni Demokratik Devrimin ulusal ve uluslararası yönlerini birleştiren Mao’nun bu yaklaşımı, artan global emperyalist ekonomik ve politik tahakküm, emperyalist sistemin artan çürümüşlüğü ve sosyalist hareketin uğradığı geçici başarısızlıklar yeni ortamında son derece geçerli ve çok çok önemlidir.

Uluslararası komünist hareketin genel çizgisi

Sömürge Tezleri’nde Lenin, bugünkü aşamada tayin edici çelişki hakkında şunları yazdı: “Dünyanın politik durumu şimdi proletarya diktatörlüğünü gündeme getirmiştir ve dünya politikasındaki bütün olaylar zorunlu olarak bir tek ağırlık merkezinde yoğunlaşmaktadır. Dünya burjuvazisinin, bir yandan kaçınılmaz olarak bütün ülkelerin ileri işçilerinin Sovyet hareketini, öte yandan kendi acı deneyimleriyle kendileri için Sovyet iktidarının dünya emperyalizmi üzerinde zaferinden başka bir kurtuluş olmadığını gören sömürgelerin ve ezilen halkların bütün ulusal kurtuluş hareketlerini çevresinde toplayan Rus

Sovyet Cumhuriyeti'ne karşı mücadelesi." Dünya emperyalizmiyle sosyalist sistem arasındaki bu çelişki, Lenin tarafından, daha sonra Kruşçevcilerin onu çok dar, şovenist bir anlamda yorumladıkları gibi, sadece Sovyetler Birliği ile ABD arasındaki çelişki olarak görülmüyordu.

Lenin'in bizzat bu konuya yaklaşımı farklıydı. Birbirine temelden farklı bu iki pozisyonda saklı olan şey, sosyalemperyalizmin burjuva şovenizmiyle proleter enternasyonalizmi arasındaki temel sınıfsal farktır. Lenin, sosyalist blokla emperyalizm, emekle sermaye ve ulusal kurtuluş mücadeleleriyle emperyalizm arasındaki çelişkileri yalıtık çelişkiler olarak görmüyordu. Tam tersine onları bir tek bütün olarak görüyordu. Lenin için, proleter enternasyonalizmiyle Sovyetler Birliği'nin ulusal çıkarları çelişki içinde değildi. Çünkü Rus devleti, devrim kadar olduğu gibi sömürücü, burjuva bir devlet değil, dünya devrimi hedefini önüne koymuş olan proleter bir devlettir. Onun bizzatı temeli devrimin uluslararası çıkarlarıdır; burjuva şovenizmi ona yabancıdır ve onun düşmanları kategorisi içinde yer almaktadır. Lenin'in ortaya koyduğu bu kapsamlı proleter yaklaşımın yerine, daha sonraki dönemde Uluslararası İşçi Sınıfı Hareketi içinde güçlenen burjuva mekanik materyalizm ve sektarizm, burjuvazinin her zaman yaptığı gibi, konuyu yalıtık, birbirinden ayırmış bir biçimde görmeye yol açtı.

Daha sonra dünya devrimci Marksizminin genel çizgisi haline gelecek olan 1963 Büyük Polemiğiyle bağıntı içinde ÇKP'nin Genel Çizgi üzerine mektubu, genellikle bu Leninist yaklaşımı tekrar tekrar vurguladı; 1957 Moskova Deklarasyonunun ve 1960 Moskova Bildirisinin devrimci ilkelelerini şöyle özetledi: "Bütün ülkelerin işçileri, birleşin; bütün ülkelerin işçileri, ezilen halklarla ve ezilen milletlerle birleşin; bütün ülkelerde emperyalizm ve gericilikle mücadele edin; dünya barışı, milli kurtuluş, halk demokrasisi ve sosyalizm için didinin; sosyalist kampı sağlamlaştırmak ve genişletin; proleter dünya devrimini adım adım tam zafere götürün; emperyalizmin olmadığı, kapitalizmin olmadığı, sömürü sisteminin olmadığı yeni bir dünya kurun." ("Polemik", İnter Yayınları, sayfa 11)

Genel Çizgi, dünya çapında bugünkü temel çelişkileri şöyle ortaya koydu:

"Sosyalist kampla emperyalist kamp arasındaki çelişme(ler); kapitalist ülkelerde proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişme(ler); ezilen milletlerle emperyalizm arasındaki çelişme(ler); çeşitli emperyalist devletler ve tekeller kapitalist gruplaşmalar arasındaki çelişmeler." (age, sayfa 12-13)

Formülasyonlarda küçük farklar olabilse de, daha önce Üçüncü Enternasyonal ve Stalin de bunların içinde bulunduğumuz çağdaki temel çelişkiler olduğuna işaret ettiler; yani 1963 Genel Çizgi belgesinde ortaya konan pozisyon, Üçüncü Enternasyonal'in tavrının devamıdır. Eskiden Stalin bunlardan dünyadaki bellibaşlı çelişkiler olarak söz ederdi. Genel Çizgi belgesi, bunlardan herhangi birini ayırıp diğerlerini gözardı etmeye karşı da kararlı bir tavır takınmaktadır. Özellikle de sadece sosyalist kampla emperyalist kamp arasındaki çelişkiyi öne çıkarıp, diğer çelişkileri "görmezden gelmeye ya da küçümsemeye" (abç) karşı çok kararlı bir tavır takınır. Şöyle der: "Bu çelişmeler ve bunların yol açtığı mücadeleler, birbirleriyle ilişkilidir ve birbirlerini etkilerler. Hiç kimse bu temel çelişmelerden herhangi birini silip atamaz ya da sübjektif bir şekilde, birini ötekilcin yerine geçiremez." (age, sayfa 13)

Bugün yapıldığı gibi, ezilen uluslarla ve halklarla emperyalizm arasındaki çelişkiyi yalıtık ve tekyanlı bir biçimde sunma hatası ancak Üçüncü Enternasyonal'in siyasi pozisyonları ve Büyük Polemik pozisyonları temelinde incelendiğinde anlaşılabilir.

Yenisömürgelerde Yeni Demokratik Devrimin muzaffer ilerleyişinin siyasi arkaplanı, kapitalizmin temel çelişkisi olan sermayeyle emek arasındaki çelişkinin evrenselleşmesiyle ve emperyalizme karşı dünya proleter sosyalist hareketinin varlığı tarafından hazırlanır. Sosyalist kampla emperyalist kamp arasındaki çelişkiyi önce Sovyetler Birliği ile ABD arasındaki çelişkiye indirgeyip sonra da bunu tekyanlı ve yalıtık bir biçimde görmeye karşı çıkarken, diğer aşırılığa düşüp ezilen uluslar ve halklarla emperyalizm arasındaki çelişkiyi tekyanlı ve yalıtık bir biçimde görmek ger-

çekte sadece burjuvazinin kuyruğuna takılmaya yol açacaktır.

Bir yandan emperyalizmle, öte yandan ona karşı dünya proleter sosyalist hareketi ve onun önderliğinde ve onun bir parçası olarak varolan ve gelişen ulusal kurtuluş hareketleri arasındaki çelişki, dünyadaki gelişmelerin seyrini belirlemede önemli olan çelişkidir. Dıştan bakıldığında globalleşmiş ve karşılıklı olarak içiçe geçmiş gibi görünen dünya emperyalist sistemi, aslında çeşitli emperyalist ülkeler ve çeşitli tekeller, sermaye grupları ve kesimleri vs. arasındaki çözümsüz iç çelişkilerle doludur. Yıkıcı savaş potansiyeli olanakları da dahil bunlar arasındaki rekabetler bir dünya savaşı seviyesinde dahi şiddetlenebilir.

Üçüncü Enternasyonal'in İkinci Kongresine hitaben Lenin şunları söylüyordu: "Sermayeye karşı mücadelelerinde Avrupa ve Amerika'nın işçileri, sermaye tarafından ezilen yüzlerce ve binlerce milyon 'sömürge' kölesiyile sınıksız ve tamamen birleşmezse, ileri ülkelerdeki devrimci hareket aslında düpedüz bir sahtekarlık olurdu".

Asya, Afrika, Latin Amerika ülkelerindeki ulusal demokratik devrimci hareket ve uluslararası sosyalist devrimci hareketler zamanımızın iki büyük tarihi akımıdır. Böylece bu bölgelerdeki ulusal demokratik devrim, çağdaş proleter dünya devriminin önemli bir bileşenidir.

ÇKP'nin 1963'te ortaya koyduğu, Üçüncü Enternasyonal'in pozisyonlarının devamı olan bu temel pozisyonlar hâlâ geçerlidir. Uluslararası Komünist Hareketin genel çizgisi bu temel formülasyonlara dayanarak ve bugünkü somut koşullara uygun olarak geliştirilmelidir.

Emperyalist sistemin krizi ve eski sosyalist ülkelerin çöküşü

Tüm eski sosyalist ülkelerin çöküşü, dünyada artık bir sosyalist kampın olmadığı argümanına yol açtı. Hatta, Marksizm adına doğrudan ya da dolaylı bir şekilde, sosyalizmin eski şekliyle artık var olamayacağını ve kapitalist sistemin sosyalist sistemden daha iyi çıktığının görüldüğünü savunan pek çokları var. Bunlardan bazıları bugünkü "Çin modeli sosyalizm"i çözümler olarak gösteriyorlar. Kapitalist sistemin gücünü 'kanıtlamış' olan pazar ekonomisini benimseyen bir kar-

ma sosyalizmin bugün pratik çözüm olduğu propaganda ediliyor. Öne çıkan bir özellik, bu argümanların sözcülerinden çoğunun eski 'Sovyet komünizmi'nin, yani Kruşçevci ve Kruşçev sonrası Sovyetler Birliği'ni savunmaların kalıntıları olmasıdır. Dahası, yukarıdaki tahlilde de görüldüğü gibi, emperyalizmin çöküşü ve sosyalizmin karşı konulamaz zaferinden büyük laflarla söz eden ve belgeler hazırlayanlar da yine aynı insanlardı. Bugün bunların hepsi bir uçtan diğer uca savrulmuşlardır, gerçekte ise sadece bir sağcı pozisyonundan diğerine savrulmuşlardır. Eğer sosyalizm olarak kamufle edilmiş bu burjuva bozgunculuğuna karşı koyulup o altedilecekse, eski sosyalist ülkelerdeki gelişmelerin gerçek nedenlerini gün ışığına çıkarmak gereklidir. Gerek "sağcı" gerekse "solcu" pozisyonlardan Marksizm ve sosyalizmin yenilgisi hakkında ahu vah eden ve Marksizm ve sosyalizmi geliştirme adına çeşitli burjuva uydurmaların ardından giden tüm bu burjuva bozguncu güçleri yenilgiye uğratmak, ideolojik alanda bellibaşlı görevlerden biri haline gelmiştir.

Mao Zedung önderliğinde dünyanın devrimci güçleri daha altmışlı yıllarda, önce Yugoslavya, ardından Kruşçevci Sovyetler Birliği ve onların ardından da Doğu Avrupa ülkelerinin sosyalizmin yolunu terkettikleri ve kapitalist restorasyon yoluna geçtikleri tavrını takınmışlardı. Onyıllar boyunca bunlar, sosyalist örtü altında kapitalist yolu izleyip onu sağlamlaştırıyorlardı. Aynı zamanda Sovyetler Birliği'nin sosyalemperyalist talanını destekliyorlardı. Kapitalist restorasyon yolunda bu ülkelerin ekonomisi, Batılı emperyalist ülkelerinkiyle kayıtsız şartsız bütünleşiyordu. Bunun yanında onlar siyasi olarak da emperyalist ülkelerin hakimiyeti altına giriyordu. Bir hesaba göre, çöküşten önce Comecon ülkelerinin Batılı emperyalist kaynaklardan aldıkları borçlar 50 milyar doları geçmişti. Kapitalist yolun ilk neferi olan Yugoslavya'da 1967'de kabul edilen bir yasaya göre, yabancı şirketlere girişimlerde sermayenin %49 payına sahip olma yetkisi veriliyordu. 1970'e gelindiğinde istatistikler Yugoslavya'da bu türden 170 ortak girişimin var olduğunu gösteriyor. Doğu Almanya için Batı Alman-

ya en çok ihracat yaptığı ikinci ülke, ve batılı ülkeler için, esas olarak Batı Almanya için üçüncü kaynak haline gelmişti. Böylece, kabul gören hesaplara göre, tüm bu ülkeler büyük ölçüde emperyalist ekonomiyle bütünleşiyorlardı. Bu ilişkiler Batılı emperyalist ülkelerin krizin yükünü Doğu Avrupa ülkelerinin omuzuna yıkmaya yaradı. Sonuç olarak bu ülkeler global emperyalist krizin kurbanı haline geldiler. Ayrıca, bizzat kendileri kapitalist ekonomiye dönüştükleri için, kendilerini kapitalist emperyalist sistemi etkileyen global krizden uzak tutamadılar.

Kapitalizmin zaferine methiye düzenlerin yaptığı önemli sahte propagandalardan bir tanesi, bugünkü krizin Doğu Avrupa ülkelerinden başladığı propagandasıdır. Tam tersine, Doğu Avrupa ülkelerinin ekonomisi, Batı Avrupa ülkelerinde altmışların sonlarında yaşanan ağır krizin etkisi altında önemli değişikliklere uğramıştır. Bu dönemde emperyalist ülkelerde stagnasyon (durgunluk) ve enflasyon birlikte yeni bir olgu olarak ortaya çıkmışlardır. 1967'de Britanya'nın pound sterlini devalüe edildi. 1968'e gelindiğinde dolar ile altın arasındaki ilişki kötüleşti. 1969'da Fransa parasını devalüe ederken, Batı Almanya markı revalüe etti. Sonunda 1971'de doların devalüasyonu ile birlikte bizzat Bretton Woods para sistemi resmen çöktü. İkinci Dünya Savaşı sonrasındaki hızlı ekonomik büyüme bununla son buldu. O zamandan itibaren üretim alanında emperyalist kriz ve stagnasyon sürekli bir özellik haline gelmiştir. Bunun sonucunda emperyalist ekonomi ekonomik durgunluk, üretim artış hızlarında düşme, ve işsizlikte artıştan mustarıptır; ve ekonominin tüm sektörlerinin tekrar tekrar çökmesi herhangi bir çözümü olmadan süregitmektedir. İşte yukarıdaki gelişmelerin sonucunda enflasyonun bu ülkeleri etkilemesini önleme çabalarının bir parçası olmaktadır ki, seksenli yıllarda Thatcherizm ve Reaganomics uygulandı. Genelde burjuva ekonomi biliminde Keynesçilik son buldu ve monetarizm hakim hale gelmeye başladı. Bu değişikliğin genel karakteristikleri, ekonomik faaliyetlerde devletin müdahalesini maksimum ölçüde azaltmak, kamu sektörünü özelleştirip 'kârlı' hale getirmek, refah ön-

lemlerini budamak vs. idi. Devlet kapitalizmine dönüşmüş olan eski sosyalist ülkelerin çökmesi, bir anlamda, bu ülkelerde bu politikaları uygulamak için çok güçlü bir şekilde yapılan çabaların sonucuydu. Pazar sistemine tam dönüşümün yanında bu ülkelerde uygulanan şeyler, burjuva ekonomi biliminin bu monetarist önlemlerden başka birşey değildi. Gerek emperyalist ülkelerde, gerekse de her anlamda pazar sistemine çökmüş olan eski sosyalist ülkelerde bu değişiklikler, ekonomi üzerinde çeşitli ölçülerdeki devlet kontrolüne ağır darbeler indirdi. Bu gelişmeler, özellikle de son on yıldakiler, emperyalizmin ortaya çıkışından sonraki tüm gelişmelerin genel arka planı içinde incelenmelidir.

Emperyalizmin genel krizi, devrim için nesnel şartları geliştiriyor

Yukarıda bahsedilen güçlü önlemler sonucunda emperyalist ülkelerde enflasyon hızı belli ölçüde kontrol altına alınabiliyorsa da, bu krize yol açan temel faktörler, yani üretim alanındaki durgunluk, bugünkü durumda hiç de çözülmüş değildir. Emperyalizmin devrevi krizinin hızı artmaktadır. Bu durum kitlelerin, özellikle de emperyalist ülkelerdekilerin yaşam standardını düşürmektedir. Devlet proteksiyonizminin tüm biçimlerinden ve refah önlemlerinden vazgeçmenin bir sonucu olarak ve işgücünün acımasızca ve tamamen pazar güçlerinin saldırısına maruz bırakılmasıyla, emperyalist ülkelerde işçi sınıfının durumu kötüleşmektedir. Yeni yönetim yaklaşımının sonucunda, işyeri, tüm yaşam boyunca asgari bir korunma olanağı sağlamak yerine, geçici anlaşma ya da kontrat temelinde çalışma olanağının sunulduğu bir yer haline gelmiştir. Kapanmalar, lokavtlar, işten çıkarmalar ve kısıntılar dev ölçekte artıyor, işyeri güvenliği gittikçe yok oluyor, ve taşeronluk sistemi evrensel hale geliyor. Emperyalizm bir zamanlar işsizliğe sosyalizm olmadan son verilebileceğini iddia ederken, bugün işsizlik bazı emperyalist ülkelerde ta %20'yi bulmuştur. Bugünkü global manzara şudur: işçi sınıfının, dünya sosyalizminin örgütlü güçlerinin ve güçlü uluslararası işçi hareketinin desteğiyle ve emperyalizmin İkinci Dünya Savaşı sonrasında kaydettiği ekonomik bü-

yüme arka planında kazandığı çeşitli haklar, ayrıcalıklar ve yasal korumalar birbiri ardına yitirilmektedir. Eski sosyalist ülkelerin çökmesi bu süreci daha da hızlandırdı. Bu gelişmelerin kümülatif etkisi sonucunda, emperyalist ülkeler de dahil dünyanın çeşitli yerlerinde yeni işçi sınıfının kaydettiği yeni ilerlemelerin verdiği işaretlere göre, emperyalizmin başlangıç döneminden itibaren güçlenen işçi aristokrasisi sarsıntıya uğramaya başlamıştır.

Emperyalizm, artan krizinin yükünü yenisömürgeler halkının omuzları üstüne yıkarak en azından geçici olarak kendini kurtarmaya çalışıyor. Bu durum bu ülkelerde daha önceleri Üçüncü Enternasyonal önderliğinde güçlenmeye başlayan örgütlü işçi sınıfı hareketini, geçtiğimiz on yıllarda sosyaldemokrasinin ihaneti yüzünden onlar arasında hakimiyet kazanmış olan reformizmin etkisini silkip atmaya zorluyor. Gerici devlet her yerde reformist karakterini bile terketmeye zorlandığından, örgütlü işçileri ve köylülüğü gittikçe daha fazla devrimin saflarına geçmeye zorluyor. Dünyanın her tarafında her gün kendiliğinden –ya da değil– ortaya çıkan çeşitli hareketlilikler ve isyanlar bunun ispatıdır.

Emperyalizm, üretim ve realizasyon alanları da dahil tüm alanlarda karşı karşıya olduğu krizi çözmek için, dünyanın her yerinde tüm üretim sektörlerini kendi doğrudan denetimi altına almaya ve bu denetimi derinliğine ve genişliğine gittikçe daha da artırmaya çalışıyor. Sonuçta, tepeden siyasi müdahalelerle, yenisömürgelerdeki eski prekapitalist üretim ilişkilerini dönüştürüp, bunları emperyalist sistemle bütünleştiriyor. Bu, tarım sektöründeki ve diğer geri sektörlerdeki pazar ilişkilerini de daha yüksek seviyelere çıkarıyor. Bunun sonucunda bu ülkelerdeki tarım devrimi de gittikçe antiemperyalist bir içerik alıyor. Sonuçta yeni tipte antiemperyalist mücadeleler, hareketlilikler ve isyanlar ortaya çıkıyor.

Kapitalizmin çürümüşlüğü, kendini burjuva demokrasisinin varolan değerlerini dahi çürütmesinde de gösteriyor. Emperyalizm bir yandan yenisömürgeler de dahil tüm ülkelerde devlet müdahaleleriyle kapitalist ekonomik ilişkileri yayarken, öte yandan tüm prekapitalist siyasi ve toplumsal

güçlerle ittifak kurup onları kendi sürüsüne katıyor. Bugüne kadar sınıf ilişkilerindeki antagonizmayı kaynaştırmaya çalışan aracı olma rolünü terkederek devlet, şimdi gittikçe daha çıplak bir diktatörlük biçimini almaya başladı. Kapitalist üretim ilişkilerini denetleme ve sosyal refah önlemlerini uygulama sorumluluğundan azalanan devlet, pazar yasalarını uygulamak için, iktidar yapısı itibarıyla gittikçe daha diktatörsel hale geliyor. Global tekel koşullarında devlet, bizzat iktisadi iktidar tekelinden başka bir şeyi temsil etmiyor.

Bu yüzden, kapitalist emperyalist sistemin terketmekte olduğu burjuva demokrasisinin ilerici yanlarını koruma sorumluluğu da gittikçe daha çok işçi sınıfının omuzlarına binmektedir. Bu demokratik hakları koruma mücadeleleri de bugün dünya antiemperyalist hareketinin görevlerinin önemli bir bölümüdür.

Bu gelişmeler, kapitalist-emperyalist ülkelerde proleter sosyalist devrim ve yenisömürgelerde Yeni Demokratik Devrim için nesnel koşulları gittikçe daha elverişli hale getirmektedir.

Proleter sınıf tavrını savun

Rehber ideoloji olarak Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesini savunmak, tüm alanlarda proleter sınıf yaklaşımını sınıksız savunmayı gerektirmektedir.

İkinci Enternasyonal'i yozlaştıran Kautskyci oportünizmin ve İkinci Dünya Savaşı öncesinde gün yüzüne çıkan Troçkizm ve çeşitli diğer anti-Marksist akımların devamı olarak, savaş sonrası dönemde Kruşçevci, Lin Biaocu, Dengci, Hocacı ve diğer oportünist ve sekter akımlar Uluslararası Komünist Harekete ciddi zararlar verdiler. Dünya sosyalist devriminin ideolojik politik çizgisi ve strateji ve taktığı bilimsel bir şekilde ancak tüm bu akımlara karşı uzlaşmaz mücadele yürütülerek ve bunların ileri sürdüğü yeni çağ anlayışları, üç barışçıl teorisi, Üç Dünya Teorisi vs. teşhir edilerek geliştirilebilir.

Uluslararası Komünist Hareketin uğradığı ciddi başarısızlıklar bağlamında ve emperyalist kamptan esinlenen çeşitli ideolojiler ve konseptler Marksizm-Leninizm adına geliştiriliyor ve hareketi silahsızlandırıp onu burjuva ideolojilerin ya da küçük bur-

juva oportünizminin kuyruğu yapmak için proleter sınıf yaklaşımı tamamen terkediliyor. Tüm bu çeşitli konseptlerin temel karakteristiği, siyasi iktidarı ele geçirme ve proletarya diktatörlüğü konseptinden vazgeçmektir. Bu konseptler proletaryanın devrimci bir sınıf olmaktan çıktığını öğretiyor. Çoğu, devrimin yeni lideri olarak başka sınıfların ya da kesimlerin arayışında. Bazıları, emperyalist ülkelerdeki tüm beyaz işçi sınıfının işçi aristokrasisi haline geldiği ve devrimin önderi haline gelmeye layık olmadığı görüşündeler. Irkçılık, (Hindistan'da olduğu gibi) kastçılık, köktendincilik, kadınların ezilmesi, çevresel yıkım, milliyet sorunu vs.nin çözümü gayrisınıfsal pozisyonlardan ortaya konuyor. Kısacası, tüm bu akımlar, sınıf yaklaşımı ve sınıf mücadelesinin yolu hakkında temel Marksist-Leninist öğretileri terketmişlerdir. Yeni enternasyonal ancak tüm bu reformist oportünist akımlara karşı tutarlı mücadele süreci içinde inşa edilip dünya sosyalist devrimine önderlik edebilir.

Bugün dünya emperyalist sistemine karşı mücadelede uluslararası düzeyde mümkün olan en geniş birliğe gerekسينim vardır. Emperyalist sistemi bir bütün olarak yeryüzünden silmek için bu mücadeleyi bilinçli bir şekilde ileriye götürmek ve sosyalist devrimin dünya çapında zaferini gerçekleştirmek için, doğru bir ideolojik-politik çizgi ve bunun etrafında bir polarizasyon temel önşartlardır. Bu Marksist-Leninist ideolojik politik çizgiye ulaşmak için, uluslararası seviyede sağlıklı bir ideolojik mücadele geliştirilmelidir.

Elli yılı aşkın süredir bir enternasyonalin olmadığı ve Uluslararası Komünist Hareketin gerek teorik gerek pratik düzlemde karşı karşıya olduğu görevlerin ağırlığı gözönünde bulundurulduğunda, derhal bir uluslararası örgüt kurmak için acele edilmemelidir. Aynı zamanda, 1970'lerin sonlarında Marksist-Leninist parti ve örgütlerin başlattıkları çabaların devamı olarak, ilk adımda, Marksist-Leninist parti ve örgütlerin bir platformunun oluşturulmasına doğru götürecek olan uluslararası seviyede kardeşçe ilişkiler geliştirmek için her türlü girişimde bulunulmalıdır.

Faşist Türk ordusunun Güney Kürdistan işgali devam ediyor!

HİÇBİR GÜÇ KÜRT ULUSUNUN ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELESİNİ ENGELLEYEMEYECEKTİR!

14 Mayıs'ta resmi rakamlara göre 50 bin kişilik ordu-su ve korucusuyla (bu rakam bazı kaynaklara göre ise 80-100 bin arası) şimdiye kadar TC'nin gerçekleştirdiği işgal hareketlerinin en kapsamlı yapıldı. Türk hakim sınıfları, bu hareketlerde işgalci yüzlerini gizlemek için, "KDP yardım istedi, sınırlı bir yardımda bulunuyoruz" gerekçesiyle PKK'yı bölgeden sürmek, en azından KDP'nin koyacağı kurallara uyma durumuna getirmek istiyor. Fakat evdeki hesap bir kez daha çarşıya uymadı. 15 Haziran'da işgal hareketine katılan bir bölüm askerini geri çeken TC, 24 Eylül'de bir kez daha PKK'yı bölgeden temizlemek için Güney Kürdistan'a sefere çıktı. Bir türlü yenememenin verdiği ruh haliyle, "bitirdik", "köklerini kazıdık", PKK'nin en büyük kamplarından biri olan "ZAP kampını tekrar ele geçirdik" palavralarıyla karadan ve havadan saldırılarını sürdüren TC, neredeyse son on yıldır, bahar-yaz operasyonlarıyla istila seferleri düzenleyerek PKK önderliğinde gelişen Kürt ulusunun ulusal kurtuluş mücadelesini boğmak zaferle çıkmak istemektedir. TC şunu iyi bilmelidirki; Kürdistan'a sefer olur ve fakat zafer olmaz. Kürt ulusunu; er geç ulusal kurtuluşunu sosyal kurtuluşuna bağlı olarak ele alıp diğer ulus ve milliyetlerden sınıf kardeşleriyle birlikte ortak düşmanları olan Türkiye, İran, Irak, Suriye faşist devletlerine karşı Bolşevik Parti'ler önderliğinde mücadele yürüterek bu faşist devletleri yıkıp yerine kendi iktidarı olan demokratik halk iktidarı kurduklarında zafer kazanılacaktır. Bunun dışında bir zafer Kürt ulusundan emekçiler için kurtuluş olmayacaktır.

Çeşitli milliyetlerden kadın ve erkek işçiler, emekçiler!

Kuzey Kürdistan'da PKK önderliğinde yürüyen ve haklı bir yana sahip olan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı, faşist Türk devletinin yürüttüğü karşıdevrimci savaş, bütün barbarlığıyla sınır tanımadan sürüyor. Mehmetçik basın, hergün ne kadar gerilla öldürdüklerini övüne övüne anlatıyor. Köyler yakılıp yıkılıyor, insanlar işkenceden geçirilerek, faili belli cinayetlerle ortadan kaldırılıyor; ambargo uygulanarak insanlar açlığa mahkum ediliyor. Eşkiya barınıyor gerekçesiyle ormanlar yakılıp yok edilerek çevre katliamı yapılıyor. Devlet, Kuzey Kürdistan'da dikensiz gül bahçesi yaratmak istiyor. Ama nafile! Halkları birbirine düşman eden bu devlete karşı savaşmak her demokratın görevi olmalıdır. Bu

devlet var olduğu sürece, halklar arasında kardeşlik imkansızdır. Halkların kardeşliği ancak bu devletin Bolşevik Parti önderliğinde devrimle yıkılmasıyla mümkündür. Onun için haydi görev başına, BOLŞEVİK PARTİ saflarında örgütlenmeye.

Kürt ulusundan kadın ve erkek işçiler, emekçiler!

Faşist Türk devletinin bu istila hareketleri, katliam ve her türden vahşeti, bu devlet var oldukça devam edecektir. Sizin gerçek anlamda özgürlüğe kavuşmanız, ancak bu devletin yıkılmasıyla, yerine halklara gerçek anlamda özgürlüğü garanti altına alacak demokratik halk iktidarının kurulmasıyla mümkündür. Bu iktidar her türden baskının ve zoraki birliğin düşmanıdır.

Kürt ulusunun özgürlüğü için mücadele yürüttüğünü söyleyen PKK'nin siyasetinin merkezinde bugün duran şey "siyasi çözüm"dür. PKK'nin siyasi çözümünden anladığı ise, TC'nin "siyasi çözüm" konusunda ikna edilmesi, bu konuda Avrupa'lıların da TC'ye baskı yaparak onu masaya oturtmasıdır. PKK bugün savaşmak zorunda bırakılıyor. Aslında savaşmaktan yana değildir. Güney Kürdistan seferinden çıkardığı temel sonuç da, faşist Türk devletinin Kürt sorununu askeri olarak çözemeyeceği ve bu yüzden de "barışçıl çözüm" için PKK ile anlaşması gerektiridir.

Tüm bu tavırlar, bir kez daha, Kürt ulusunun gerçek kurtuluşunun PKK'nin siyasetiyle mümkün olmadığını ortaya koymaktadır.

Faşist Türk devletinin Güney Kürdistan işgaline son vermek ve Kuzey Kürdistan'da Kürt ulusunun gerçek kurtuluşunu sağlamak, ancak DEVRİMle mümkündür.

Faşist Türk devletini yıkıp, yerine işçilerin-köylülerin devrimci-demokratik diktatörlüğünü kurmak için devrim mücadelesini yükseltelim!

Yaşasın Kürt ulusunun ayrılıp ayrı devlet kurma hakkı!

Şovenizm ve milliyetçiliğe karşı proletarya enternasyonalizminin kıızıl bayrağını yükseltmek için haydi BOLŞEVİK SAFLARA!

11 Ekim 1997

BOLŞEVİK PARTİ
(ÇUKUROVA TARAFTARLARI)

Bunların hepsi işçi ve emekçi düşmanı!

Genelkurmay icazetli Anadol-D hükümeti işbaşına gelmesiyle birlikte, en temel tüketim maddelerine zamlar peşpeşe gelmeye başladı. Petrol ürünlerine yapılan %50'nin üzerindeki zam hayatı çekilmez hale getirdi. Bundan önceki REFAHYOL hükümetinin uygulamalarından, zamlardan, yüksek enflasyondan şikayetçi olan bu hükümet, "Ekonomiye inceleme yapacağız" diyerek, "temel gıda maddeleri beyaz peynir, süt ve et gibi ürünler olmak üzere, ilaçtan kablolu TV'ye hemen her şeye yüzde 10 ile yüzde 218 oranı değişen zamlar" (Bkz. Cumhuriyet 12.10.1997) yapıp zam konusunda başından itibaren kırıldığı rekorla, işçi ve emekçi düşmanlığı konusunda diğerleriyle aralarında bir farkın olmadığını gösterdi. Memur ve işçi konfederasyonlarının her ay yayınladıkları istatistiklere göre, dört kişilik bir ailenin yoksulluk sınırı 95 milyonu geçerken, yine dört kişilik bir ailenin salt temel gıda maddeleri için asgari masrafı 40 milyonun üstünde. Yani kısacası, bu hükümet de kendinden önceki hükümetler gibi işçi ve

emekçi düşmanıdır. İşçiyi, dar ve sabit gelirli emekçiyi yüksek enflasyonla, zamlarla ezmektedir.

Bu hükümet, kendinden önceki hükümeti "Tasarrufu Teşvik Fonu"nda biriken paraları işçilere geri vermeye çağırıyordu. Şimdi bunu savunanlar hükümette! Ne yapıyorlar? Nemalara nasıl el koyacaklarının hesaplarını yapıyorlar. Bunlar bu kaynağı işsizlik sigortası için kullanmayı öneriyorlar. Bu öneri, sosyal laflarla üstünü örterek bu kaynağa el koyma kandırmacasıdır. İşsizlik sigortası için kaynak, patronların kârından, işçilerin sırtından yaratılan bu zenginliklerden ödenmelidir.

Bu hükümet de, kendinden öncekiler gibi emeklilik yaş sınırını yukarı çekme planları yaparak hazırladıkları yasa tasarısıyla "mezarda emeklilik" konusunda aralarında bir farkın olmadığını göstermiştir!

REFAHYOL hükümetine karşı, bu hükümete desteklerini açıkça ilan eden sendikalar, bunların başındaki işçi düşmanı sendika ağaları, hükümetin işlerini zorlaştırmasıyla sıkıntılı

anlar yaşıyorlar. Onlar, hükümete biraz insaflı olma çağrısı yaparak yalvarıyorlar. Bu işçi örgütleriyle, bu işçi önderleriyle bir yere varılamaz. Bu "işçi örgütleri", bu "işçi önderleri"nin peşinde gitmeyin!

Mücadelenizi sendika ağalarından bağımsız olarak devrimci sınıf mücadelesi temelinde yürütün!

Bunun için, her işletmede işçiler, işletmedeki taleplerinin savunusunu sendika ağalarının elinden kendi ellerine almalıdır. Bunun bir alternatifi, her işletmede bütün işçilerin katılacağı toplantılarda seçilecek olan **Grev ve Mücadele Komiteleridir**.

Kadın ve erkek işçiler, emekçiler...

Bu sendika ağaları ve bazı sahte işçi ve emekçi dostları, "KİTlerin özelleştirilmesine" işsizliği artıracakı gerekçesiyle karşı çıkıyorlar. Bunlar KİT'ler çalışanlarınmış gibi gösterek bu devletin sınıf karakterini gözlerden gizliyorlar. Bu devlet, bizim değil, bizleri sömüren kapitalistlerin devletidir. İşsizlik, kapitalist sistemin

"25 Kasım, kadınlara uygulanan şiddete karşı enternasyonal mücadele günü" dolayısıyla hazırlanan ve geniş bir şekilde dağıtılan kuşlamalardan bazıları...

Erkek egemen emperyalist dünyada kadınlara yönelik şiddet bir devlet politikasıdır!
Emperyalizme, faşizme, sömürgecilğe karşı savaşan kadınlar, zindanlarda, karakollarda, savaş alanlarında, işkence ve aç alma yöntemi olarak cinsel tacize ve tecavüze uğruyorlar. Erkek egemenliğiyle birleşen faşizmin, ırkçılığın ve her türden gericiliğin, barbarlığının sınırı yok;
Gerilla kadınların ölü vucutlarına dahi tecavüz ediliyor!
Gerici, emperyalist savaşlarda kadınlara kitlesel tecavüz bir savaş yöntemi olarak kullanılıyor!

- 25 Kasım, kadınlara uygulanan şiddete karşı enternasyonal mücadele günü!
- Kahrolsun emperyalizm, faşizm, ırkçılık ve erkek egemenliği!
- Ne kemalist, ne de dinci faşizm!
- Kadınların kurtuluşu için tek yol devrim!
- Sosyalizm mücadelesinde Bolşevik Parti saflarında örgütlenin!

BOLŞEVİK PARTİ
(Kuzey Kürdistan-Türkiye)
MERKEZİ KADIN KOMİSYONU

tabi sonucudur. KİT'lerin devletin denetiminde veya özel mülkiyette olması, bizim durumumuzda bugüne kadar hiçbir şey değiştirmedir, bundan sonra da değiştirmeyecektir. Mücadelemiz, bizi devlet kapitalizminin mi yoksa, özel kapitalistlerin mi sömüreceği temelinde olamaz! Mücadelemiz, **çalışabilir herkese iş garantisi ve eşit işe eşit ücret** temelinde olmalıdır.

Bu mücadelede gerici, karşıdevrimci, faşist, sarı, reformist sendikalar içinde örgütlenmeli; tabanda devrimci ve komünist fraksiyonlar kurarak sendikaları sınıf mücadelesine zorlamalıyız. Devrimci sendikal hareketin oluşturulmasına giden yol buradan geçmektedir. Bu yol zordur. Bu zorluğun sonunda artık boğaz tokluğuna çalışma yerine, kendi iktidarın olan Sosya-

lizm vardır!

Bu iktidar mücadelesinde, sana yol gösterecek olan Bolşevik Parti var!

Haydi Bolşevik Parti saflarında örgütlenmeye!

22.10.1997 ▲

BOLŞEVİK PARTİ
(ÇUKUROVA TARAFTARLARI)

Albayrak'da direnişe devam...

Daha öncede direnişlerinden haber verdiğimiz Albayrak işçileri haklı mücadelelerini sürdürürken yeni bir saldırıya uğradılar.

Albayrak işçileri, 30 Ekim günü Albayrak Taşeron şirketinin hıleye taşıdığı yeni işyerlerinin önüne aileleriyle birlikte giderek, hem iş yasasının 24. maddesinden doğan haklarının gereği olarak işe alınmalarını talep ettiler, hem de daha önce yaptıkları iş için içeride kalan paralarının kendilerine ödenmesi talebinde bulundular.

İşçiler, direnişe başladıklarından bu yana aynı işyerine 200 civarında işçinin alındığını, bunların büyük bölümünün kötü çalışma koşullarından ötürü ve az ücreti reddederek işten ayrıldıklarını anlatıyorlar. Direnişin 144. gününde mücadele azminden hiçbir şey kaybetmeyen, tersine daha da bilinçli davranan işçi arkadaşlar, iş yasasının 24. maddesine dayanarak işten çıkarıldıktan sonraki ilk altı ay içerisinde aynı işyerine işçi alındığında, önceliğin daha önceden işten çıkarılan işçilere verilmesi gerektiğinden hareketle işe alınmaları talebinde bulunmak için işyerlerinin taşındığı yeni yere gittiler.

Hıleye taşınan işyerinin önünde, DİSK/NAKLİYAT-İŞ sendikasının Başkanı Ali Rıza Küçükosmanoğlu, iş müfettişlerinin de Albayrak taşeron şirketinin iş yasasının 24. maddesine aykırı davrandığını ve direnişçi işçileri işe almaları gerektiğini açıkladı ve işçiler işe alınmaya kadar işyerinin önünden ayrılmayacaklarını tavrını takındı.

Bunun üzerine, Kartal Emniyet Müdürü, işçiler dağılmadıkları takdirde kendilerinin gözaltına alınarak Adliye'ye sevkedileceklerini. Kartal Kaymakamı İsmet Akçaylı'nın da bu yönde talebi olduğunu açıkladı.

Burada gözlemci olarak bulunan İnsan Hakları Derneği Çalışma Yaşamı Komisyonu üyesi bir arkadaş, "yasalara karşı çıkanın Albayrak Şirketi olduğunun ortada olduğunu, eğer gözaltına alınması gereken birileri varsa, bunun Albayrak işvereni olduğunu, polislin işvereni destekleme tavrının haksız bir tutum olduğunu" vurguladı...

İleri geri konuşmalardan sonra, polis işçileri tartaklayarak gözaltına aldı. İşçiler sloganlarla bu gözaltına alınmayı protesto ettiler. 30'a yakın işçinin dışında, Sendika Başkanı A. R. Küçükosmanoğlu, İHD Çalışma Yaşamı Komisyonu üyesi de "İnsan hakları makları

yok, sen de gel" denerek gözaltına alındı. Ayrıca Las-tik-İş Sendikası Örgütlenme Uzmanı da gözaltına alınanlar arasındaydı.

Beş saat gözaltında tutulan işçiler, 31 Ekim sabahı saat 9.00'da savcı karşısına çıkarılmak üzere serbest bırakıldılar.

31 Ekim günü savcıya çıkarılan işçiler serbest bırakıldılar. Bunun üzerine Emniyet Müdürü, "nasıl tutuklama yapmazsınız" diyerek faşist yüzünü ortaya koydu ve işlemin doğru yapılmadığını belirterek gözaltına alınanların bir başka savcıya çıkarılması gerektiğini belirterek işçileri tekrar götürdü. İkinci kez serbest bırakılan işçiler sloganlar atarak ve alkışlarla işyerlerinin önüne gittiler ve direnişi devam ettirmeyi kararlaştırdılar.

Tekrar yeni işyerinin önüne gitme kararı alındığını duyan Emniyet Müdürü, Polis, Belediye, Kaymakamlık ve Taşeron firma, işbirliği icabı yeniden 25 işçiyi ve sendika başkanını gözaltına aldılar. İşçi arkadaşlar ve sendika başkanı ifadeleri alındıktan sonra tekrar serbest bırakıldılar.

DİRENİŞ DEVAM EDİYOR!

İşçi arkadaşlar direnişlerine devam ediyorlar, kararlılıklarından kaybettikleri hiçbir şey yok! Daha azımlılar, daha birbirine sınıksız sarıldılar. Fakat eksik bir şey var... Sınıfın dayanışması!

Yazı-cizilerinde çokça dayanışmadan bahseden değişik yelpazeden sol kesim, bu dayanışmanın şimdilik ve halen lafta olduğunu yeniden bir kez daha gösterdiler. Sınıf dayanışmasının sağlanamamasının temel sebebi, sınıf içinde yaptığı çalışmayla öncü işçiyi önderliğinde birleştirerek kök salmış sağlam bir Bolşevik Partinin daha kurulma aşamasında olmasındadır.

Ancak böyle bir parti değişik alanlarda sermayeye karşı savaş yürüten işçilerin mücadeleleri birleştirecek ve sermayeye gereken ders verilerek ücretli kölelik düzeni yerle bir edilebilecektir.

İşte o zaman, Albayrak işçileri gibi tüm işçilerin bas-kıya ve sömürüye yer olmayan dünyaları yaratılmış olacaktır!

O zaman görev başına!

Bolşevik Parti'nin inşasını omuzla!

3 Kasım 1997 ▲

Bir Bolşevik Partizan okuru.

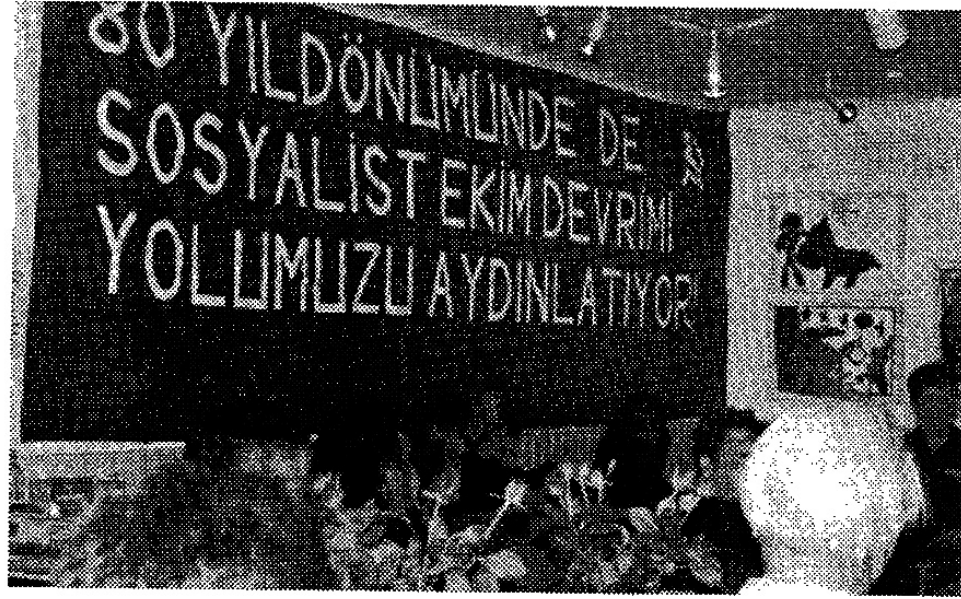
Ekim Devrimi'nin 80. yıldönümünü yurtdışında yapılan toplantılarda kutlandı...

Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 80. yıldönümü, yurtdışındaki Bolşevik Parti taraftarlarınca düzenlenen toplantılarda kutlandı...

Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin Komünizm davasında yolumuza ışık tuttuğunu göstermek ve emperyalist barbarlığın tek alternatifin Sosyalizm olduğu ve Sosyalizm'e varabilmek için yeni Ekim'lere gerek olduğu bilincini verebilmek hedefiyle düzenlenen toplantılara, Almanya somutunda Nürnberg, Bochum ve Berlin'de toplam 250 civarında bir katılım oldu. Ayrıca Avusturya'nın Viyana ve Vorarlberg kentlerinde düzenlenen toplantılara da toplam 75-80 civarında bir katılım oldu.

Toplantılar, Ekim Devrimi ve proleter dünya devrimi mücadelesinde yaşamlarını yitiren devrimcilerin, komünistlerin anısına yapılan saygı duşuyla başladı.

Almanya'da yapılan toplantılarda, Ekim Devrimi'nin anlamı ve önemi üzerine hazırlanmış olan bir metin, slayt gösterimi ve metin aralarına serpiştirilmiş şiirler ve devrim şarkıları eşliğinde izleyicilere sunuldu. Daha sonra, 7 Kasım 1917 ayaklanmasını ele alan yarıdokümanter bir video fil-

mi gösterildi. Verilen aralardan sonra, bu üç toplantıda da "Almanya Bolşevik İnisiyatif"ten yoldaşlar dayanışma mesajı okudular. Tartışma bölümünde toplantıların içeriği çerçevesinde kısa tartışmalar da yürütüldü.

Avusturya, Viyana'da yapılan toplantının özelliği, burada Avusturya Marksist-Leninist Partisi (AMLP) ve Marksist-Leninist İnisiyatif/Avusturya (IML) ile ortak bir toplantının gerçekleştirilmiş olmasıydı. Viyana'da önce Eisenstein'in "Ekim" filmi gösterildi. Daha sonra hazırlanmış olan metin okundu. Tartışma bölümünde,

toplantıya katılmış olan AMLP Sekreteri F. Strobl'ın yaptığı konuşma, sosyalist kampın geliştiği ve büyüdüğü döneme ilişkin anıları büyük bir ilgiyle izlendi.

Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 80. yıldönümü vesilesiyle düzenlenen toplantılar başarıyla gerçekleştirildi. Emperyalizmin yeni Ekim'lerle tarihin çöplüğüne atılacağına ve Komünizm'in zaferine olan inancımız tamdır... 80. yıldönümünde, Büyük Sosyalist Ekim Devrimi yolumuzu aydınlatıyor!

Kasım 1997 ▲

► **Viyana...** Buradaki toplantı Bolşevik Parti (Kuzey Kürdistan-Türkiye), AMLP ve IML ile ortak yapıldı. Toplantının tartışma bölümüne katılan AMLP Sekreteri F. Strobl'ın yaptığı konuşma ilgiyle dinlendi...

Li Tirkiyê pirsgirêka netewî...

Befirbar 1971

Tekoşîna dijî nîrê netewî? Erê, hellbet. **Ji bo** her cûre pêşveçûna netewî, bi gelemperî **ji bo** "çanda netewî" tekoşîn? Helbet ku na...

"prensîba netewekariya bûrjûva, gelemperî, pêşveçûna mîlîyet e (bmx), Karakterê yekdestî yê netewekariya bûrjûva ji vir tê. Şerên netewî yên bê dawî ji vir dizên. **Îcar proleterya, bila parastina pêşveçûna netewî ya kîjan netewê be bila be, li alîke bimîne, koman dijî xeyalên wisa hişyar dike** (bmx), ji bo guhastina kapîtalîst ya herî azadiya fireh diparêze û xeynî pişaftina bi zorê yan jî îmtiyazan, pişaftina netewan bi erênî dibîne...

"...Proleterya, nabe alîkarê pêşveçûna netewekariya bûrjûva; bi tersî, dibe alîkarê rakirina cûdatiyên netewî û hilweşandina astengên navnetewî, her tiştî ku bendê navbera mîlîyetan saxtem dike, netewan bi hev ve dikewîne. Wekî din hareketkirin li cem bûrjûvaziya biçûk ya paşverû, netewekar cî girtin e". (UKTH).

Carek din Lenin li ciyekî din evana dibêje:

"...Bûrjûvazî, her dem daxwaziyên xwe yên netewî dajo pêş. Vana bi beryarî dajo pêş. Lê belê ev daxwaziyên ji proleterya, bi berjewendîya tekoşîna çînî ve girêdayî ye. Ji aliyê teorîk de, veqetina neteweke bêtir ji neteweke din yan jî wekheviya vê netewê bi neteweke din ve, wê şoreşa demokratîk-bûrjûva temam bike temam neke pêş de texmînkirin bê îmkân e. **Di her du rewşan de jî** ji bo proleterya tiştê girîng, pêşveçûna çîna xwe girtina garantiyê ye. Ji bo bûrjûvazî tiştê girîng, bivirkirina vê pêşveçûnê û armancên netewa "xwe" girtina pêşîya yên proleterya ye. Ji bo wê proleterya xwe bi daxwaza naskirina **mafê** qedera xwe tayînkirinê, eger gotin rewa be, bi aliyê neyînî ve qîma xwe tîne û ji bo tu netewê li ser **pişta** neteweke din garantîkirina seretayîyan, di vê babetê de di taahutdayînan de nade.

"Ev dikare ne herekete 'praktîk' be; lê belê bi rastî ev, ji bo çareserkirinên yên bi îmkânin yên herî demokratîk in bi serkevin, garantiya herî rind e. Proleterya **saade** pêwistiya van garantiyan dibihîze. Bûrjûvaziya her netewê îcar, rewşa netewên çî dibe bila bibe, (eger ji bo zerara netewên din be jî) dixwaze berjewendiyên **xwe** têkevin bin temînatan".

Lenin didomîne:

"Bûrjûvaziya netewa bindest, bi îddia daxwazên xwe 'praktîk' in ve, wê proleterya banga arîkirina bê şert û şûrt ya daxwaziyên xwe bike...

"Proleterya, li hember van cûre praktîktiyê ye. Proleterya, ku wekheviyê û mafê damezrandina dewleta netewî nas dike, hêjayiyeke gelekî mezin dide yekitiya proleterya ya hemû her daxwaza netewî, mafê veqetînê yê her netewê ji **aliyê** tekoşîna çînî ya karkeran de dihêjîne...

"...Ji bo karkeran ya pêwîst, hi hev kirina pîrensîbên her du herikan e. Eger bûrjûvaziya netewa bindest, dijî bûrjûvaziya serdest ser bike, em, di her dem û rewşê de, ji her kesî hîn bi biryar aliyê vî serî ne. Ji bo ku em, dijminê herî bê eman û herî bi biryar yê zilmê ne. Lê belê bûrjûvaziya netewa bindest, berjewendiyên **xwe yên heqîqî** yên soven û netewekarîyê disparêze, em dijî wê ne, Em dijî îmtiyaz û zilmên netewekar serdest ser dikin, lê belê em di rêya netewa bindest ya bidestxistina îmtiyazên ji bo xwe de nabîn alîkar

"Eger em siyara **mafê** netwan yên veqetînê dernexin pêş û wê neparêzin, wê çaxê emê nehatibin tenê lîstika bûrjûvaziya netewa **serdest**, lê belê ya derebegên feodal û despotîzmê jû...

Bolşevizmin sesine güç ver!

**BOLŞEVİK
PARTİZAN'I
GÜÇLENDİRME
KAMPANYASINA
KATIL!**

BOLŞEVİK PARTİZAN
komünizmin sesidir!
BOLŞEVİK PARTİZAN,
barbarlığın
biricik alternatifi,
sosyalizmin
sesidir!

Bu ses,
işçi sınıfının,
sömürsüz,
sınıfsız,
yeni bir dünya
davasının
sesidir!
Bu sesi
güçlendirmek
sosyalizm,
komünizm
davasını
savunan
her kadın-erkek
devrimcinin
görevidir!

Bolşevizmin
sesine
güç ver!
**BOLŞEVİK
PARTİZAN'a**
güç ver!

**BOLŞEVİK
PARTİZAN**

